LOVE STORY

AŞK HİKÂYESİ

ERICH SEGAL

5. baskı

sander yayınları - istanbul

SANDER YAYINLARI
ÇAĞDAŞ DÜNYA
YAZARLARI DİZİSİ : 3

AŞK HİKÂYESİ
(LOVE STORY)

ROMAN

ERICH SEGAL

AŞK HİKÂYESİ

LOVE STORY

Türkçesi:
Necdet Sander

BEŞİNCİ BASKI

SANDER YAYINLARI — İSTANBUL

Bu kitabın Türkiye'de yayın hakkı Necdet Sander'e aittir.

Love Story, *Copyright* 1970 by Erich Segal

Bu kitabın İngilizce aslı 1970 başında New York'ta Harper and Row Publishers, Inc. ve Toronto (Kanada)'da Fitzhenry and Whiteside Ltd. tarafından aynı zamanda yayınlanmıştır.
Türkçeye çeviri ve yayın hakkı New York'ta William Morris Agency, Inc. aracılığı ile Erich Segal'den alınmıştır.

SANDER YAYINLARI
İSTANBUL

Halâskârgazi Cad. 275-277, Osmanbey Tel.: 48 32 09
İstiklâl Cad. 178, Beyoğlu Tel.: 44 01 34

Hilâl Matbaacılık Koll. Şti. - 22 91 78 İstanbul, Kasım 1971

Sylvia Herscher ve John Flaxman'a...

E. S.

1

Ne söylenir yirmi beş yaşında ölüp giden bir genç kızın arkasından?

Güzel olduğu, ve korkunç derecede zeki. Mozart'ı, Bach'ı sevdiği. Sonra Beatle'leri. Bir de beni. Bir gün, beni resmen bütün bu müzikçi ahbaplarla aynı teraziye koymaya kalkınca bizleri hangi düzende sıraladığını sormuştum ona. Gülerek: «Alfabe sırasıyle,» demişti. O anda ben de gülümsemiştim. Şimdi, soruyorum kendi kendime, acaba listede küçük ismimle, yani Mozart'ın kuyruğuna takılarak mı, yoksa soyadıyle mi yer almıştım? Böyle olursa Bach'la, Beatle'ler arasına sokulabilirdim çünkü. Yine de ne olursa olsun, en başta yer alamıyordum ve -aptalca bir şey gibi görünse bile- pek kolay kolay hazmedemiyorum bunu. Zira, her yerde birinci olmam gerektiğini aşılamışlar bana küçükten beri. Bâzı ailelerin, birtakım gelenekleri vardır işte böyle.

Üniversitenin son sınıfındayken, güz başlarında Radcliffe kitaplığına gidip çalışmayı âdet edinmiştim. Ama, her ne kadar buna pek boş verdiğimi söyleyecek değilsem de, sadece göz banyosu yapmak merakından ileri gelmiyordu bu. Sâkin bir yerdi burası. Kimsenin beni tanımadığı bir yer. Müracaat kitaplarını pek fazla arayan da yoktu üstelik. Tarih imtihanına bir gün kalmıştı. Bense listemdeki kitaplardan bir tanesinin bile yüzüne bakmış değildim, Harvard'da ezelî bir hastalıktır bu. Bunun üzerine, ertesi günü iyi kötü cevap vermemi sağlayabilecek kitaplardan birini almaya gittim. Müracaat masasının başında iki kız vardı. Biri -sulak yerde büyümüş sırığın biri- ki bir tenis raketi eksikti kolunun altında. Öteki, gözlüklü bir sıçan. Dört gözlü Minnie Mouse'da karar kıldım.

— *Ortaçağ'ın Çöküşü* var mı sizde?

Kafasını kaldırıp şöyle bir baktı bana.

— Kendi kitaplığınız yok mu sizin? diye sordu.

— Var ama, Harvard'lıların da Radcliffe kitaplığından faydalanmaya hakları vardır.

— Ben haktan söz etmiyorum. Preppie! Ahlâktan söz ediyordum. Beş milyon cilt kitap var sizin kitaplığınızda. Buradaysa bizim, sıksan sıksan birkaç bin tane, o kadar.

Amma da çatmıştım ha! Tam da ukalânın teki! Hani, Radcliffe'teki kızların, Harvard'daki oğlanlardan beş kat daha az oldukları için, beş kat daha akıllı olmaları gerektiğini sanan cinsten. Genellikle bu tip kızlara karşı onları ince ince kıymak arzusu uyanır içimde. Ama

o anda şu Allahın cezası kitaba fena halde ihtiyacım vardı.

— Fena halde ihtiyacım var şu Allahın cezası kitaba.

— Terbiyenizi bozmadan konuşur musunuz lütfen, Preppie.

— Nerden uyduruyorsunuz benim Prep School'de* okumuş olduğumu?

Cevap vermeden önce gözlüklerini çıkardı gözünden.

— Zengin ve aptal bir haliniz var da ondan.

— Yanılıyorsunuz, diye itiraz ettim. Aslında fakir ve kabiliyetliyimdir.

— Yok yok; Preppie, fakir ve akıllı olan benim aslında.

Dosdoğru gözlerimin içine bakıyordu. Kahverengiydi gözleri. Paralı olduğum üstümden akıyordur belki, kabul. Ama bir Radcliffe yosmasının kalkıp da bana hıyar muamelesi yapmasına da tahammül edecek değildim.

— Nerden çıkarıyorsunuz bakalım o kadar akıllı olduğunuzu? diye sordum.

— Nerden mi? Sizinle kahve içmeye gelmeyeceğim de ondan.

— Hoppala! Ben sizden böyle bir şey istemedim ki.

— İşte ne kadar aptal olduğunuzun ispatı, dedi bana.

* Prep School: Üniversiteye hazırlayan okul.

Onu neye kahve içmeye götürdüğümü anlatayım bakın size. Tam can alacak noktada teslim olmak -yani birdenbire onu davet etmek ister gibi görünmek- dâhiyane bir davranıştı. Kitabımı elde etmenin başka yolu yoktu zira. Kız kütüphane kapanmadan çıkamayacağı için de, önümde bol bol zaman kaldı ve Onbirinci Yüzyılın sonunda ruhban sınıfının etkisinin, kanun adamları lehine olarak nasıl azaldığı üzerinde bir kaç kesin ve yararlı cümle ezberleyebildim. Yoklamada 20 üzerinden 19 aldım ki, masasının arkasından çıktığı zaman Jenny'nin bacaklarına verdiğim not da tam bu kadardı. Ama giyinişini aynı derecede beğendiğimi söyleyemeyeceğim pek; bana göre biraz fazla bohem'di. Özellikle, çanta niyetine elinde taşıdığı o kızılderili dalgasını hiç tutmamıştım. İyi ki ona söylememiştim bunu, zira daha sonra öğrendim ki bunu çizen de, yapan da kendisi imiş.

Yakındaki bir Snack Bar'a, Midget Restaurant'a gittik. İki kahve ısmarladım, bir de dondurma ve çikolata karışığı bir şey (Onun için).

— Adım Jennifer Cavilleri, dedi. Amerikalıyım, ama İtaylan aslındanım.

Öyle olduğunu çakmamışım gibi sanki.

— Müzik okuyorum, diye ekledi.

— Benim adım Oliver, dedim.

— Adınız mı, soyadınız mı? diye sordu.

— Adım, dedim, sonra adımın tamamının (yani aşağı yukarı tamamının) Oliver Barrett olduğunu itiraf ettim.

— Ya! dedi. Kadın şair Barrett gibi mi?

— Evet, dedim, ama aynı aileden değiliz.

Bunu izleyen sessizlik anında, tanrılara şükrettim içimden, bana o geleneksel soruyu sormamış olduğu için: «Barrett ha, yani şu Barrett Hall gibi mi?» Zira benim kişisel çilemdir bu. Harvard'ın en kocaman, en iğrenç binası Barrett Hall'ü, -ailemin zenginliğine, kendini beğenmişliğine, azılı Harvardcılığına adanmış bu dev anıtı- diken herifin yakınlarından olmak.

Bundan sonra ağzını açmadan durdu. Birbirimize söyleyeceğimiz şeyleri gerçekten tüketmiş miydik acaba? Kadın şairin akrabası olmadığımı söylemekle hayal kırıklığına mı uğratmıştım onu? Hâlâ orada oturuyor, bana azıcık gülümsüyordu, ama hepsi bu kadar. Bir şey yapmış olmak için not defterini karıştırdım. Acayip bir yazısı vardı. Küçük, sivri harflerle yazıyor, hiç büyük harf kullanmıyordu (ne sanıyordu kendini, e. e. cummings mi acaba?) ve izlediği kurlar pek kalabalık olmasa gerekti: Mukayeseli edebiyat 105, müzik 150, müzik 201...

— Müzik 201 mi? Son dönemin dersi değil midir bu?

Duyduğu gururu pek gizlemeyerek, başıyle evet işareti yaptı.

— Rönesans polifonisi.

— Polifoni mi! O da ne?

— Seks'le ilgili bir şey değil, Preppie.

Ee, gerçekten çok oluyordu artık. *Harvard Crimson'u* da mı okumuyordu bu kız? Benim kim olduğumu bilmiyor muydu?

— Söylesenize bana? Siz benim kim olduğumu biliyor musunuz?

Bir çeşit gülümsemeyle :

— Biliyorum tabiî, dedi. Barrett Hall'ün sahibi olan adam.

Gerçekten bilmiyordu kim olduğumu.

— Barrett Hall'ün sahibi filân değilim ben, diye geçiştirdim. Büyük babamın babası Harvard'a hediye etmiş onu.

— Torununun oğlunun Harvard'a girmesini sağlama bağlamak için!

Bardağı taşıran son damlaydı bu.

— Jenny, madem ki hıyarın biri olduğumdan bu kadar eminsiniz, benimle kahve içmek için ne diye o numaraları çevirdiniz?

Doğruca gözlerimin içine baktı ve gülümsedi.

— Vücudundan hoşlandım da ondan, dedi.

Yenilgiyi gönül hoşluğuyle karşılamak da şampiyonların şanındandır. Ciddî söylüyorum. Ve herhangi bir yenilgiyi zafermiş gibi göstermek de Harvard'ın özelliklerinden biridir.

«Sırf şanssızlık, Barrett. Yoksa harika bir oyun çıkardınız.»

«Öyle seviniyorum ki kazandığınız için. Bir galibiyete çok ihtiyacınız vardı.»

Tartışma götürmeyecek bir galibiyet, şüphesiz, daha iyidir. Becerirseniz, finiş'i kazanmaya çalışmalısınız. Jenny'yi kaldığı binaya götürürken, bu Radcliffe'li ukalâ kızı yola getirmekten umudumu kesmiş değildim henüz.

— Bana bak Radcliffe yosması, cuma akşamı Dartmouth'la hokey maçı var.

— Ee, ne olmuş?

— Ee'si şu, senin de gelmeni isterdim.

Radcliffe'illerin spora karşı genellikle duydukları o saygı ile:

— Ne zorum var, diye cevap verdi, enayi bir hokey maçına gidip sıkıntıdan patlamaya?

Buna pek önem vermiyormuşum gibi:

— Maçta ben de oynuyorum da ondan, dedim.

Kısa bir sessizlik oldu. Kar tanelerinin yere düşüşünu duyuyorum gibi geldi bana.

— Hangi takımda?

Demez mi?

2

Oliver Barrett IV
Doğum yeri : Ipswich, Mass.
Yaşı : 20
Son sınıf.
Phillips Exeter
I m 78, 83 kilo
Dalı : Sosyoloji
Şeref tablosu : 1961, 1962, 1963
*All-Ivy birinci takımında : '62, '63**
Seçtiği meslek : Hukuk

Jenny, programdaki kısa hal tercümemi muhakkak okumuştu artık, kendisine bir program verilmesini menejerimiz Vic Claman'a tam üç defa hatırlatmıştım.

* All-Ivy : Amerika'da Üniversitelerarası Ivy liginde oynayan en iyi oyunculara denir.

«Ne oluyor yahu sana, Barrett, hiç mi kız görmedin şimdiye kadar?»

«Kapa çeneni Vic, yoksa dökerim otuz iki dişini!»

Buz üzerinde ısınma idmanı yaparken, ne işaret ettim (bu pek hıyarlık olurdu), ne de kafamı çevirdim ondan yana. Yine de, o benim kendisine baktığımı düşünmüş olmalıdır sanırım. Millî marş çalınırken gözlüklerini çıkarması, bayrağa karşı duyduğu saygıdan ileri gelmiyordu her halde.

İkinci devrenin ortalarına doğru Dartmouth'a sıfıra karşı sıfır'la galip durumdaydık. Daha doğrusu, Davey Johnston'la benim, Dartmouth filelerini delmemize ramak kalmıştı. Namussuzlar bunun farkına vardılar ve daha sert oynamaya başladılar. Biz onları zımbalamadan önce onlar bizi tırpanlayabilirlerdi sizin anlayacağınız. Bizim seyirciler çoktan «Kır onu, kır» diye bağırıyorlardı avazları çıktığı kadar. Hokey'de bunun iki türlü anlamı vardır: Ya rakibin bir yerini gerçekten kırmak, ya da bunu yapamazsanız, hiç olmazsa bir gol atmak. Kibarlık icabı, seyircilerime karşı ne birini, ne ötekini yapmaktan hiç bir zaman kaçınmamışımdır.

Dartmouth santrforu Al Redding hücuma geçerek mavi çizgimizi aşmıştı; üstüne atladığım gibi kaydırağı kaptım ve kaçtım kalelerine doğru. Bir uluma yükseldi bizim seyircilerden. Davey Johnston'u solumda gördüm, ama, golü tek başıma da atabilirdim pekâlâ diye düşündüm kendi kendime. Zira kalecileri daha Deerfield'de oynarken benden tir tir titreyen ödlek oğlanın biriydi. Daha şutu çekmeye vakit bulmadan, karşımdaki iki bek üstüme atıldılar; bunun üzerine kaydırağı kaptır-

mamak için kalelerinin çevresinde dolanmak zorunda kaldım. Üçümüz de, hep birden, bir yandan yere, bir yandan da birbirimize vurup duruyorduk. Böyle karışık durumlarda benim güttüğüm politika, düşman rengi taşıyan ne görürsem, var gücümle üzerine indirmektir. Kaydırak, ayaklarımızın altında bir yerde dolaşıyordu. Ama o sırada birbirimizin suratını darmadağın etmekten başka bir işe baktığımız yoktu.

Hakemin düdüğü geldi kulağıma :

— Siz... İki dakika hapishaneye!

Gözlerimi kaldırdım. Beni gösteriyordu. Ben mi? Ne yapmıştım ben cezalandırılmayı gerektirecek?

— Ben bir şey yaptım mı hakem bey?

Hakem konuşmayı uzatmaya pek iştahlı değildi. Saha âmirine eliyle beni göstererek: «Yedi numara, iki dakika,» diye bağırıyordu.

Âdet yerini bulsun diye, ben de biraz hakeme kafa tutar gibi yaptım. Seyirci, işlediğiniz hata ne kadar büyük olursa olsun, yine itiraz bekler sizden. Hakem bana çıkmamı işaret etti. Kızgınlıktan köpürerek hapishaneye doğru kaydım. Yerime çıkıp da patenlerimle tahta döşemeyi raspalarken, hoparlörden verilen anonsu duyuyordum.

«Harvard'dan Barrett. Cezalı. İki dakika oyun dışı.»

Seyirciler bastı yuhayı. Harvard'ı tutanlardan çoğu, hakemin görüşü ve namusu konusunda şüphelerini belirttiler. Yerime oturup biraz nefes almayı denedim. Ne gözlerimi kaldırıyor, ne de şimdi Dartmouth'un sayıca üstün olduğu patinuara bakıyordum.

— Bütün arkadaşların oynarken sen oturmuş ne yapıyorsun orada?

Jenny'nin sesiydi bu. Sanki kendimi tamamen takım arkadaşlarımı teşvik etmeye vermişim de duymuyormuşum gibi yaptım.

— Haydi Harvard! Kapın şu kaydırağı!

— Suçun neymiş?

Cevap vermek için ona doğru döndüm. Ne de olsa, ben davet etmiştim onu.

— Biraz fazla gayretkeşlik ettim galiba.

Yeniden, takım arkadaşlarıma bakmaya koyuldum. Onlar Al Redding'i tutmaya çalışıyorlardı, Al Redding'de gol atmaya.

— Çok mu kötü bu?

— Rica ederim Jenny. Dikkatimi yoğunlaştırmaya çalışıyorum.

— Neye yoğunlaştırıyorsun dikkatini?

— Şu Al Redding keratasının nasıl hakkından geleceğime.

Takım arkadaşlarıma moral vermek için buzlu sahaya bakıyordum.

— Hep böyle kırıcı mısındır sen?

Gözlerimi bizim kaleden ayıramıyordum, rakip takımın haytaları önünde kaynaşıp duruyorlardı. Kendimi zor tutuyor, bir an önce sahaya dönmek istiyordum. Jenny balta oldu :

— Beni de tepelemeye kalkar mısın yoksa?

Yüzüne bakmadan cevap verdim:

— Çeneni kapamayacak olursan şu anda bile tepelerim seni.

— Gidiyorum, Allahaısmarladık.

Başımı çevirdiğim zaman, toz olmuştu bile. Tam kakıp nereye gittiğini araştıracakken iki dakikalık cezanın bittiği haber verildi. Parmaklığın üzerinden atlayıp sahaya döndüm.

Seyirciler bu dönüşümü yaşa sesleriyle karşıladılar. Barrett oyuna girmişti ya, takım kurtulmuş demekti. Jenny nereye sıvışmış olursa olsun, sırf orada olmamın yarattığı bu coşkunluk dalgasını duymamazlık edemezdi. Böyle olduğuna göre de nereye saklandığı vız gelirdi bana.

İyi ama, neredeydi acaba?

All Redding öldürücü bir şut çekti, kalecimiz bunu karşılayıp topu Gene Kennaway'e aktardı, o da bana bir pas verdi, kaydırağa doğru patenlerimin üstünde kayarken içimden düşündüm ki gözlerimi tribünlere kaldırıp Jenny'yi bulabilmem için ancak bir saniyenin bir parçacığı kadar vaktim vardır, böyle yaptım ve gördüm Jenny'yi. Oradaydı ve ben de yerdeydim. Kıçımın üstünde. İki namussuz beni kıskaca almışlardı, kıçım yere değmişti ve ben -Tu Allah!- ben yerin dibine geçmiştim ki ne denli. Yere doğru kayarken, Harvard'ın arslan taraftarlarının benim hesabıma üzüldüklerini ve Dartmouth'un kan içici taraftarlarının bir ağızdan:

— Vurun kerataya, vurun!

diye uluduklarını duydum.

Jenny ne düşünecekti bunun üzerine!

Dartmouth'lular kalemizi sarmıştı bir kere daha, kalecimiz bir kere daha şutu önledi. Kennaway, Johnston'a bir pas vredi, o da (bu arada ayağa kalkmıştım)

kaydırağı bana yolladı. Seyirciler, büsbütün coşmuşlardı. Golün tam sırasıydı artık. Kaydırağı kaptığım gibi Dartmouth'un mavi çizgisini aştım. Geri oyuncularından ikisi dosdoğru üstüme geliyorlardı.

— Haydi, Oliver, haydi. Giriş! İleri!

Jenny'nin tiz haykırışını, bütün öteki seslerin üzerinde duymuştum. Enfes bir şiddetteydi. Beklerden birini çalımladım, ötekini de öyle kuvvetle göğüsledim ki nefesi kesildi ve sonradan -dengesiz pozisyonda şut çekmektense- sağıma kaymış olan Davey Jonston'a bir pas verdim. Davey doğruca ağları buldu. Harvard'ın golü!.

Görmeliydiniz arkasından nasıl kucaklaşıp öpüştüğümüzü. Ben, Davey Johnston, ötekiler birbirimizin boynuna sarılıyor, sırtına vuruyor, öpüşüyor, olduğumuz yerde (ve patenlerimizin üstünde) sıçrıyorduk. Bizim seyirciler avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Çarpmış olduğum Dartmouth'lu oyuncu baygın yatıyordu hâlâ. Taraftarlar, ellerindeki programları sahaya atıyorlardı. Bu sefer gerçekten okumuştuk Dartmouth'luların canına (Söz gelişi tabii. Bek, biraz dinlenir dinlenmez kalktı ayağa.) Tam 7 tane soktuk Dartmouth'lulara.

Hani çok duygulu birisi olsaydım ve Harvard'ı da evimin duvarına resmini asacak kadar sevseydim, bu asacağım resim ne Winthrop House'un, ne de Mem Church'ün fotografı olurdu. Sadece Dillon Field House'un. Harvard'da ruhumun beslendiği ocak orasıydı benim. Hani, elimden diplomamı geri alacak bile olsalar, yine iddia ederim ki Widener kitaplığının benim için önemi Dillon'dan çok daha azdır. Üniversitede geçirdi-

ğim günler boyunca her ikindi vakti oraya gider, arkadaşlarımı bir kaç yakası açılmadık küfürle selâmlar, üzerimdeki medeniyet yaldızlarından kurtulur ve sporcu kılığına girerdim. Ne tatlıydı, dizlikleri takıp o güzelim hırpanî 7 numaralı formayı giymek, patenleri takmak ve piste atılmak.

Dillon'a dönüş deha keyifli olurdu. Ter içinde kalmış olan üniformayı sırtımızdan atmak, acele etmeden, çırçıplak yürüyüp bir silecek almak.

«Nasıldı bugün, Ollie?»

«Fena değil Richie, fena değil Jimmy.»

Sonra duşun altında, geçen cumartesi kimin kime ve kaç defa ne yaptığını dinlemek. *«Mont Ida'daki o piliçlerle beraberdik. Anlarsın ya...?»* Benim üstelik, düşünceye dalmaya elverişli bir yere sahip olmak imtiyazım da vardı. Şansıma dizim devamlı sancıdığı için (şansıma tabii! İnanmazsanız askerlik tezkereme bakın), her oyundan sonra su tedavisi görmem gerekiyordu. Bu sayede, oturur ve tazyikli suyun dizimin etrafında dönüşünü seyrederken, vücudumdaki çürüklerin, berelerin, sayımını yapabilir (bu yara berelerden de hoşlanırdım âdeta) ve rahatça düşünceye dalabilirdim. O akşam, ya bir golü, ya da dâhiyane bir pası, ya da üniversitelerarası lige üçüncü defa seçilmeyi garantiye aldığımı düşünebilecektim.

— Su tedavisi mi yapıyorsun, Ollie?

Jackie Felt bu. Antrenörümüz. Aynı zamanda kendisini hepimizin manevî babalığına atamış olan adam.

— Ne yapıyorum sanıyorsun, otuzbir mi çekiyorum?

Jackie gıdaklar gibi bir ses çıkardı, aptal aptal güldü.

— Bilir misin ne var senin dizinde Ollie, ha, bilir misin?

Memlekette ne kadar ortopedist varsa hepsine göstermiştim dizimi, ama Jackie onların topundan daha iyi biliyordu.

— Gerektiği gibi beslemiyorsun kendini.

Lâfa girişmek gelmiyordu içimden...

— Yeteri kadar tuz yemiyorsun.

İtiraz etmeyecek olursan, çeker giderdi belki.

— Pek âlâ Jackie, daha çok tuz yerim.

Sevinçten dörtköşe oldu. Kutsal bir görevi yerine getirmiş gibi yürüdü gitti enayi. Her ne ise, ben yine yalnız kalmıştım ya. Tatlı tatlı acıyan vücudumu olduğu gibi, akan suya kaydırdım, gözlerimi yumdum ve boğazıma kadar sıcağa gömülü, öylece kaldım. Ohhhh!

Hay anasını! Jenny beni dışarıda bekliyor olmalıydı. Daha doğrusu hâlâ bekliyordu inşallah... Ne kadar kalmıştım acaba burada sereserpe, o dışarıda Cambridge'in ayazında beklerken? Derhal bir çabuk giyinme rekoru kırdım. Dillon'un ana kapısından fırlarken daha iyice kurumamıştım bile.

Dışarının ayazı hemen işledi içime. Aman Allah! Buz gibi bir hava. Kapkaranlık üstelik. Taraftarlardan bir grup hâlâ oralarda sürünüyordu. Çoğu, kafalarının içinde, dizliklerini hâlâ çıkarıp atamamış olan hokey hastaları. Başka şehirde bile olsa, hiç bir maçı kaçırmayan ihtiyar Jordan Jencks gibi kimseler. Nasıl da vakit

bulurlar? Jencks koskoca bir bankacı. Hem ne akla hizmet yaparlar bunu?

— Fena düştün yere, Oliver.

— Öyle Mr. Jencks, biliyorsunuz bu heriflerin nasıl oynadığını.

Jenny'yi her yerde aradım. Tek başına Radcliffe'e mi dönmüştü acaba?

— Jenny?

Umutsuzca onu arayarak taraftarlardan birkaç adım uzaklaştım. Birdenbire bir çalılığın arkasından çıkıverdi. Yüzünü bir eşarpla sımsıkı sarmıştı. Gözlerinden başka bir tarafı görünmüyordu.

— Hey, Preppie, buz gibi buranın havası.

Öyle sevindim ki onu görünce!

— Jenny!

Hemen hemen farkında olmayarak hafifçe alnından öptüm onu.

— Müsaade aldın mı?

— Ne müsaadesi?

— Kim izin verdi beni öpmene?

— Kusura bakma, aklım başımda değildi.

— Benimki başımda.

İyice yalnız sayılırdık şimdi. Hava karanlık, soğuk ve vakit geçti. Jenny'yi bir daha öptüm. Ama bu defa ne alnından, ne de hafifçe. Uzun ve tatlı bir an sürdü bu. Bittiği vakit, Jenny hâlâ pardösümün kollarını sıkıyordu.

— Hoşuma gitmedi bu, dedi.

— Ne gitmedi hoşuna?

— Bunun hoşuma gitmesi.

Şehre yaya döndük (Arabam var, ama Jenny'nin canı yürümek istiyordu). Bütün yol boyunca Jenny pardösümün kolunu sıktı. Benim değil, pardösümün. Neden böyle yaptığını açıklamamı istemeyin benden. Oturduğu yere, Briggs Hall'e geldiğimiz vakit iyi geceler dilerken öpmedim onu.

— Dinle Jenny. Birkaç ay seni hiç aramam belki.

Bir süre durdu, hiç bir şey söylemeden, uzunca bir süre.

Sonra sordu :

— Neden?

— Belki de odama döner dönmez ararım.

Sırtımı döndüm, uzaklaşmaya başladım.

— ...pu çocuğu, diye mırıldandığını duydum arkamdan.

Yeniden yerimde geri döndüm ve altı metreden bir şut patlattım.

— Görüyorsun ya Jenny. Atmasını biliyorsun ama, yemesini hazmedemiyorsun.

Yüzündeki ifadeyi görmek isterdim ama, birtakım stratejik nedenler geri dönmeme mani oldu.

Oda arkadaşım Ray Stratton, içeri girdiğim zaman, futbol takımından iki arkadaşla oturmuş, poker oynuyordu.

— Merhaba ayılar!

Uygun birer homurdanışla cevap verdiler.

— Bir şeyler becerdin mi bu akşam Ollie? diye sordu Stratton.

— Yerinde bir pas, bir de gol, diye cevap verdim.

— Cavilleri ile demek istedim.

— O seni ilgilendirmez, diye cevap verdim.

Öteki ayılardan biri :

— Kim o? diye sordu.

— Jenny Cavilleri, dedi Ray. Müzik delisi bir kız.

— Tanırım, dedi bir başkası. İnatçı sıpanın biridir.

Bu gözü dönmüş kerataların hayvanca lâflarına aldırmadan, makinayı odama götürmek için, telefonun tellerini toplamaya başladım.

— Bach Derneğinde piyano çalıyor, dedi Stratton.

— Barrett'e hangi havayı çalıyor acaba?

— «Zifaf Marşı» nı her halde...

Koca koca kahkahalar, guruldamalar. Zevkleniyordu hayvanlar.

Vedâ yerine :

— Baylar, dedim, hepinizin ağzına...

İnsan ağzından çıktığına bin şahit isteyen kinci bir homurtu dalgası üzerine kapadım kapıyı, ayakkabılarımı çıkardım, uzandım yatağıma. Jenny'nin numarasını çevirdim.

Fısıldayarak konuştuk.

— Jen...

— Evet?

— Jen... Ne derdin sana şey deseydim...

Ben söylemekte tereddüt ediyordum. O ise bekliyordu.

— Şey deseydim... Sanıyorum ki seni seviyorum deseydim.

Bir ara, bir sessizlik oldu. Sonra gayet hafif, tatlı bir sesle cevap verdi:

— Sen hıyarın tekisin, derdim.

Telefonu kapattı.

Mutsuzluk duymadım bundan. Şaşırmadım da.

3

Cornell'le yaptığımız maçta sakatlandım.

Kabahat bendeydi aslında. Tam birbirimize girişti-ğimiz bir sırada aptalca bir gaf yapmış, santrforlarına «sersem Kan...cık» diye lâf atmıştım. Yaptığım yanlış, karşı takımdan dört oyuncunun Kanadalı olduğunu unutmuş olmamdı... Meğer dördü de ne yurtsever, ne irikıyım ve ne de kulağı delik insanlarmış... Sonradan farkına vardım bunun ama, biraz geç. Canımın yandı-ğı yetmiyormuş gibi, hakem beni cezalandırdı. Hem de şöyle böyle değil, kıyasıya bir ceza: Sertlik yaptığım için tam beş dakika oyundan atılıyordum. Ceza ilân edil-diği zaman Cornell'i tutan seyircilerin beni nasıl mayta-ba aldıklarını görecektiniz. Ivy ligi şampiyonluğu söz-konusu olduğu halde, Harvard'dan pek az kişi Ithaca, New York'a kadar gelmişti. Dile kolay, tam beş dakika!

Ben hapishaneye tırmanırken, bizim antrenöre gözüm ilişti. Saçlarını yoluyordu.

Jackie Felt bana doğru koştu. Suratımın bütün sağ tarafının kan içinde kaldığını ancak o zaman farkettim. Felt, bir yandan yüzüme kan dindirici bir kalem sürüyor, bir yandan da «Hay Allah, hay Allah» diye söylenip duruyordu. «Ne olmuş sana, Ollie...»

Ben bir şey söylemiyor, gözlerimi boşluğa dikmiş duruyordum. Buzlu sahaya bakmaktan utanıyordum. Gerçekten de korktuğum şeylerin en kötüsü biraz sonra başıma geldi. Cornell bir gol çıkardı. Kızılları tutan seyirciler havlıyor, uluyor, tepiniyorlardı. Berabere olmuştuk. Böyle giderse Cornell maçı ve... şampiyonluğu alabilirdi. İşin bokluğuna bakın ki cezamın yarısını bile doldurmamıştım daha.

Patinuarın öbür ucunda, küçücük Harvard topluluğu somurtup duruyor, ağzını bile açmıyordu. İki takımın taraftarları çoktan unutmuşlardı beni. Yalnız tek bir seyirci vardı, gözlerini bir türlü hapishaneden ayırmayan. Evet, buralara kadar gelmişti. «*Toplantı erken bitecek olursa, Cornell'e gelmeye çalışırım.*» Harvard taraftarlarının arasına karışıp -ama ötekiler gibi bağırıp çağırmadan- oturmuş bu seyirci Oliver Barrett III'ten başkası değildi. Taş suratlı Moruk, buz havuzunun ötesinde, sessiz ve heyecansız, biricik oğlunun yüzündeki son kan damlasının kuruyuşuna bakıyordu. Ne geçirebilirdi aklından acaba? Tuh, tuh, tuh... ya da şu çeşit bir şey:

«*Döğüşmekten bu kadar hoşlandığına göre ne diye boks takımına katılmıyorsun, Oliver?*»

«Exeter'in boks takımı yok ki, baba.»

«Senin hokey maçlarını seyre gelmesem daha iyi olacak sınırım.»

«Senin hoşuna gitsin diye mi döğüşüyorum sanıyorsun, baba?»

«'Hoşuma gitsin' diye değil. Hayır, sanmıyorum.»

Ama, kim bilebilirdi ne düşündüğünü? Oliver Barrett III, arada bir ağzını açıp konuşan, gezici bir Rushmor'e* dağı idi. Taşa oyulmuş bir surattan farkı yoktu hiç...

Belki de Moruk, her zamanki gibi kendi kendini kutlamakta idi: Görüyorsunuz ya beni? Harvard'dan ancak birkaç kişi var burada bu akşam; bunlardan biri de benim. Ben, Oliver Barrett III, yönetecek bir sürü bankası ve sairesi olan ben, basit bir hokey maçı için Cornell'e kadar gelmek zahmetine katlanıyorum. Harikulâde bir şey, değil mi bu? (Kimin için?)

Seyirciler yeniden ulumaya başlamışlardı, ama bu kez büsbütün çileden çıkmışçasına. Cornell bir gol daha atmıştı. Üstünlük onlardaydı şimdi ve ben daha iki dakika hapiste beklemek zorundaydım! Davey Johnston kızgın, yanakları ateş içinde, patinuarın öbür ucuna ilerledi. Benim yanımdan geçerken göz ucuyle bile yüzüme bakmamıştı. Ama, acaba yanılıyor muydum, gözlerinden yaşlar akıyor gibi geldi bana! Evet, ben de biliyorum şampiyonluğumuzun sözkonusu olduğunu, ama ağlanır mı bunun için! Yalnız şu var ki, kaptanımız Da-

* Amerika'da Cumhurbaşkanlarının yüz heykellerinin kayalar üzerine kazınmış olduğu dağ.

vey'in şansı, şimdiye kadar, inanılmayacak kadar yaver gitmişti: Yedi yıldan beri, ister lisede, ister üniversitede olsun, hangi takımda oynamışsa o takım hiç yenilgi yüzü görmemişti. Bu da bir çeşit efsane olmuştu âdeta. Ve şimdi de son sınıftaydı. Ve bu da bizim son çetin maçımızdı.

6 ya karşı 3 le kaybettiğimiz bir maç.

Oyundan sonra çekilen rontgende, kemiklerimde kırık olmadığı anlaşıldı ve doktor Richard Selzer suratıma bir düzine dikiş vurdu. Jackie Felt, ameliyatı kaçırmamıştı tabii ve doktora benim gerektiği gibi kendime bakmadığımı ve eğer yeteri kadar tuz hapı yutmuş olsaydım bütün bunların başıma gelmeyeceğini tekrarlayıp durdu. Selzer, Jack'ın lâflarına kulak asmıyor ve bana az kalsın «göz çukurumun tabanını» (tıbbî terimi buymuş) zedeleyebileceğimi ve bir hafta süreyle oynamaktan vazgeçmemin daha akıllıca bir iş olacağını oldukça sert bir tonla ihtar ediyordu. Kendisine teşekkür ettim. Doktor çıkarken Felt de peşine takılmış, hâlâ beslenmenin faydalarını anlatıyordu. Hele şükür, nihayet yalnız kalabilmiştim.

Acıyan yanağımı ıslatmamaya dikkat ederek bir duş yaptım. Novokain'in etkisi biraz azalmıştı; ama doğrusunu isterseniz acı çekmekten memnundum âdeta. Her şeyi berbat eden ben değil miydim? Şampiyonluğu kaçırmış, takımın galibiyet dizisini bozmuş (bizden önceki son sınıflardan hiç biri yenilgiye uğramamıştı), Davey Johnston'un ününe gölge düşürmüştük. Belki her şey benim yüzümden olmamıştı, ama o an için tek sorumlu benmişim gibi geliyordu bana.

Soyunma odasında kimse yoktu. Hepsi motele dönmüş olmalıydılar şu sırada. Herhalde hiç birisi beni ne görmek, ne de konuşmak istiyordu. Takımlarımı topladım, çıktım. Öyle mutsuzdum ki ağzımın içinde ap-acı bir tad hissediyordum... Dışarıda New York'un buzlu çölünde pek az Harvard taraftarı vardı.

— Yüzünüz ne halde, Barrett?

— Fena değil, Mr. Jencks, sağolun.

— Bir bifteğe ihtiyacın vardır sanırım,» dedi başka bir tanıdık ses. Böyle konuşuyordu Oliver Barrett III. Tam ona yakışacak bir şeydi bu: Mosmor kesilmiş bir göze bu eski tedavi usulünü sağlık vermek.

— Teşekkür ederim, baba, dedim. Doktor ne lâzımsa yaptı.

Ve Selzer'in vurduğu bir düzine dikişi kaplayan pansımanımı gösterdim ona.

— Ben karnın açtır demek istiyordum, oğlum.

Yemek süresince yine o âdetimiz olan «konuşmama» lardan birini yaptık. Hani «Ee, nasılsın bakalım?» la başlayıp: «Bir şeye ihtiyacın var mı?» ile bitenlerden.

— Ee, nasılsıl bakalım, Oliver?

— İyiyim, baba.

— Yüzün acıyor mu?

— Yok baba.

Suratım, canıma okurcasına acımaya başlamıştı.

— Bana kalırsa, pazartesi Jack Wells'e göstersen fena olmaz.

— Lüzum yok, baba.

— Bu işlerden en iyi anlayan odur da...

— Cornell'in doktoru da hayvan hekimi değil, biliyorsun, diye cevap verdim. Böylelikle babamın genel olarak «spesiyalistler», «eksperler» ve bütün «en iyiler» üzerindeki snobca hayranlığını soğutmayı umuyordum.

— Yazık, dedi Oliver Barrett III -ve ilk başta bir espri sandığım şu sözleri ekledi- zira bildiğimiz yaralardan değil bu.

— Evet, değil baba, dedim. (Gülmem gerekiyor muydu acaba?)

Birdenbire aklımdan geçti. Acaba babam bu nerdeyse espri sayılacak lâfı, maçtaki davranışımdan dolayı mı söylemişti?

— Yoksa, hayvan gibi davrandığımı mı söylemek istiyorsun?

Yüz ifadesi bu suali sormamdan bir çeşit memnunluk duyduğunu belirtir gibiydi. Ama sadece :

— Hayvan hekiminden söz eden sendin, demekle yetindi.

Söz gelip buraya dayanınca, kendimi yemek listesini incelemeye vermeyi uygun buldum.

Baş yemeğimizi yerken, Moruk bu defa, çok iyi hatırladığıma göre -oysa hatırlamamak için elimden geleni yapmışımdır- galibiyet ve mağlûbiyet konusu üzerinde küçük bir vaız verdi bana. Şampiyonluğu elden kaçırmıştık. Buna şüphe yoktu (aman, nasıl da bilmişti!) ama sporda önemli olan kazanmak değil, sportmence mücadele etmekti! Olimpiyat oyunlarının dövizinden esinlenmiş gibi geldi bu söz bana biraz. Hissediyordum ki arkadan Ivy ligi şampiyonluğunu ele alacak, bunun beş paralık değeri olmadığını ortaya koyacaktı. Ama,

bu olimpiyat konulu yüksek tartışmaya katılmak beni hiç açmıyordu. Onun için her lâfına «Tamam, baba» deyip kapadım çenemi.

Her şey, her zamanki plana uygun olarak yürüdü ve sıra, babamın en sevdiği konu-suzluğa geldi. Geleceğe ilişkin tasarılarıma.

— Hukuk'a girmek konusunda yeni bir haber var mı, Oliver?

— Doğrusunu istersen hukuka girmek için kararımı kesin olarak vermiş değilim, baba.

— Ben onu değil, Hukuk'un senin için kesin kararını verip vermediğini sordum.

Yine mi bir espri yumurtlamıştı acaba? Babamın bu sevimli, güzel sözlerine tatlı tatlı gülümsemem mi gerekiyordu dersiniz?

— Bilmiyorum baba. Onlardan bir haber almadım.

— Price Zimmerman'a telefon edip sorayım istersen.

— Yok yok, istemem, diye ani bir refleksle cevap verdim. Yok, rica ederim.

Oliver Barrett III, namuslu adam pozunda:

— İltimas etsin diye değil, dedi. Sadece durumu öğrenmek için, o kadar.

— Baba, ötekilere ne zaman cevap gelecekse bana da o zaman gelsin istiyorum. Lütfen.

— Peki peki. Anlaşıldı.

— Sağol, baba.

— Zaten, kabul edilmemen için bir sebep görmüyorum, diye ekledi.

Neden bilmem ama, Oliver Barret III, en övücü lâf-

ları söylerken bile beni küçümser gibi bir hal vardır üzerinde.

— Pek belli değil, dedim. Okulun hokey takımı yok, unutmayalım.

Neden küçültüyordum böyle kendimi? Belki de o, aksini söylediği için.

— Daha başka meziyetlerin de var, dedi Oliver Barret III, ama bunların neler olduğunu söylemekten kaçındı (Söyleyebilir miydi dersiniz?) Yediğimiz yemek de, konuşmamız kadar tatsız ve yavandı. Bununla beraber, meselâ ekmeğin bayat olarak geleceğini, daha sofraya konmadan bildiğim halde, babamın ileriye hangi konuyu süreceğini önceden kestiremiyordum bir türlü.

Hiç münasebeti yokken:

— Sonra, Barış Örgütü de var, dedi.

Bir şey mi soruyor, yoksa bir olayı mı bildiriyordu, pek anlayamadığım için :

— Efendim? dedim.

— Barış Örgütünün çok yararlı bir şey olduğu kanısındayım. Ya sen?

— Her halde Savaş Örgütünden daha iyidir, diye cevap verdim.

Başa baş kaldık. Ben onun ne söylediğini anlamamıştım. O da benim. Bu konuyu kapatmış mıydık acaba? Şimdi de politikadan ya da aktüaliteden mi söz edecektik? Ne münasebet? Büyük konumuzun benim ileride ne yapmayı düşündüğüm olduğu aklımdan çıkıvermişti bir an için.

— Barış Örgütüne katılmanda bir sakınca görmem ben, Oliver.

— Ben de senin, baba, dedim. Böylece bana karşı gösterdiği cömertliğin altında kalmamış oluyordum.

Moruğun benim lâflarıma hiç bir zaman kulak asmadığını bildiğim için, bu alayıma tepki göstermeyişi de beni şaşırtmadı.

— Ama, arkadaşların ne düşünüyor bu konuda, onu söyle bana.

— Ne gibi yani?

— Yani, Barış Örgütünün yaşantılarında bir rol oynadığı kanısındalar mı?

Balık nasıl suya muhtaçsa, babamın da bu cevaba ihtiyacı olduğunu anlamıştım: «Tabii, baba.»

Elmalı pasta bile dura dura bayatlamıştı.

Saat onbir buçuğa doğru arabasına götürdüm onu.

— Bir şeye ihtiyacın var mı, Oliver?

— Hayır, baba. İyi geceler, baba.

Arabası uzaklaşmıştı.

Boston'la Ithaca, New York arasında uçak da işler. Ama Oliver Barrett III arabayla gidip gelmeyi tercih ediyordu. Direksiyon başında geçirdiği bu saatler, baba şefkatinin bir belirtisi olduğundan değil. Babam araba sürmekten hoşlanır da ondan. Hızlı sürmekten. Gecenin bu saatinde de bir Aston Martin DBS arabayı adamakıllı hızlı sürebilir insan. Oliver Barrett III'ün geçen yıl Cornell'i yenip de şampiyonluğu kazanmamızın arkasından yaptığı Ithaca-Boston rekorunu kırmak niyetinde olduğunu gayet iyi biliyordum. Biliyordum, çünkü kalkarken saatine bakmıştı.

Jenny'ye telefon etmek için motele döndüm.

Gecenin tek tatlı dakikası bu oldu. Kavgayı (tabii neden çıkmış olduğunu pas geçerek) bütün ayrıntılarıyle anlattım ve bunu zevkle dinlediğini hissettim. Çevresindeki uyuşuk yaratıkların arasında öyle dayak atan ya da yiyen cinsten olanı pek fazla değildi.

— Sana vuran adamı temize havale ettin mi bari? diye sordu.

— Adamakıllı, iyice gördüm hesabını.

— Yazık ki göremedim. Yale maçında da aynı şeyi yaparsın belki, ha?

— Tabii.

Güldüm. Ne kadar da hoşlanıyordu hayattaki basit zevklerden.

4

— Jenny aşağıda telefonla konuşuyor.

Müracaattaki kız, daha ben ne adımı, ne de bir pazartesi akşamı Briggs Hall'e niçin geldiğimi söylemeden bu bilgiyi vermişti. Bu tutumunu iyi alâmet diye kabul ettim. Her şeyden önce, beni karşılayan bu kız besbelli *Crimson*'u okuyor ve benim kim olduğumu biliyordu. Aslında bu, pek görülmedik bir şey değildi. Ancak daha önemlisi, Jenny'nin benimle çıktığını açıklamış olmasıydı.

— Teşekkür ederim, dedim, burada beklerim.

— Cornell'e pisi pisine yenilmişsiniz. *Crime*'de okudum, dört kişi birden saldırmış üstünüze.

— Evet, üstelik de cezayı *ben* yedim. Tam beş dakika.

— Ya.

Bir kız arkadaşla bir spor hastası arasındaki fark şudur ki, bu ikincisi ile konuşacağınız lâf çabucak tükeniverir.

— Jenny hâlâ konuşuyor mu?

Santral tablosuna baktı ve: «Evet» dedi.

Jenny randevu saatimizden eksilen bütün bu zamanı kimin için harcıyordu acaba? Adam House'da dördüncü yılını okuyan ve Bach Derneği'nin orkestra şefi olan Martin Davidson'un Jenny'ye sanki kendi malıymış gibi baktığını bilmiyor değildim. Fizik anlamda değil, tabii; bu herifin elindeki müzik sopasından başka bir şey kaldıramayacağına kalıbımı basardım. Ama, ne olursa olsun, benim zamanımın böyle çarçur edilmesine de göz yumamazdım doğrusu.

— Telefon kulübesi nerede?

— Şurada, köşede.

Salon kısmına girdim. Jenny'yi telefonda konuşurken görüyordum uzaktan. Telefon kulübesinin kapısını açık bırakmıştı. Sanki oralı değilmişim gibi ağır ağır yürüdüm. Umuyordum ki beni, yaralarımı ve sargılarımı görür görmez kulaklığı elinden fırlatacak ve koşup kollarıma atılacaktır. Yaklaştıkça, söyledikleri kulağıma geliyordu tektük...

— Evet. Tabiî! Muhakkak! Ah. Ben de Phil. Ben de seni seviyorum, Phil.

Salına salına yürümekten vazgeçmiştim. Kiminle konuşuyordu acaba? Davidson olamazdı. Adında Phil yoktu onun. Çoktan, sınıf yıllığını karıştırmış ve hakkında şu bilgileri edinmiştim: *Martin Eugene Davidson, 70 Riverside Drive, New York. Sanat ve Müzik Okulu.*

Fotografını da görmüştüm. Az buçuk duygulu, az buçuk akıllı ve benden yirmi beş kilo kadar daha zayıf olduğu anlaşılıyordu resimden. Ama, sözkonusu olan Davidson da değildi şimdi. Şu anda Jennifer Cavilleri besbelli ikimizi de ekmiş ve bize tercih ettiği oğlana telefonda (hem de hiç utanıp sıkılmadan) öpücükler yağdırmaya başlamıştı.

Ben şuradan ayrılalı daha kırk sekiz saat bile geçmeden Phil adında bir piç Jenny'nin koynuna girivermişti demek (başka bir şey söz konusu olabilir miydi yani?)

— Evet Phil. Ben de sana tapıyorum, 'lasmarladık.

Tam telefonu kapatırken gördü beni ve yüzü bile kızarmadan, gülümseyerek bir öpücük yolladı bana. Nasıl bu derece iki yüzlü olabiliyordu?

Sağlam yanağımın üstüne hafif bir öpücük kondurdu.

— Vay vay... Halin harap senin.

— Yüzüm yaralı, Jen.

— Ya öteki? Onun hali daha mı kötü?

— Elbet. Çok daha kötü. Zaten hep ötekilerin hali daha kötü olur.

Bunu elimden geldiği kadar tehdit edici bir tonla söyledim, hani ben gözden ve dolayısıyle gönülden uzak olduğum zaman Jenny'nin koynuna girmeye yeltenecekleri ne hale koyacağımı anlasın diye. Jenny ceketimin kolunu yakaladı ve kapıya doğru yürüdük.

— İyi geceler, diye bağırdı müracaattaki kız.

— İyi geceler, Sara Jane, diye cevap verdi Jenny.

Dışarı çıkıp da M G'ye bineceğimiz sırada ciğerlerimi gecenin oksijenli havasıyle doldurdum ve elimden geldiği kadar önemsiz bir tonla, zihnimi kurcalayan soruyu çıkardım ağzımdan.

— Bana baksana, Jenn...

— Ne var?

— Şey... Kim bu Phil?

Arabaya binerken, gayet sakin, cevap verdi:

— Babam.

Bana yutturacaktı sanki.

— Sen babana Phil mi dersin?

— Adı öyle de ondan. Sen ne dersin babana?

Daha önce Jenny kendisini Cranston, Rhode Island'da fırıncı filân gibi bir şey olan babasının büyüttüğünü söylemişti bana. Annesi, Jenny daha çok küçükken bir otomobil kazasında ölmüş. Neye ehliyet almadığını açıklamak için anlatmıştı bana bunları. Bütün başka konularda «şeker gibi adam» (Jenny'nin lâfıydı bu) olan babası, iş biricik kızına araba kullanma müsaadesi vermeğe gelince uğursuzluğa dehşetli inanıyordu. Jenny lisedeyken Providence'da oturan bir hocadan piyano dersi aldığı sırada çok zorluk çekmişti bu yüzden. Ama o uzun yolu otobüsle gide gele bütün Proust'u okuyacak vakit bulmuştu eninde sonunda.

— Sen ne dersin babana? diye sordu bir kere daha.

Aklım başka yerdeydi. Sualini duymamıştım.

— Neyime?

— Senin dünyaya gelişini sağlayan kimseden söz ederken ne dersin?

Hep söylemeyi tasarladığım kelime ile cevap verdim.

— İtoğluit!

— Yüzüne karşı mı? diye sordu.

— Yüzünü hiç görmedim ki.

— Maske mi takar suratına?

— Bir bakıma, evet. Taştan bir maske, en sert taştan hem de.

— Haydi canım sen de... Seninle çok iftihar ediyor olmalı, Harvard'ın biricik spor yıldızı.

Jenny'nin yüzüne baktım. Demek herşeyi öğrenmemişti henüz.

— Babam da öyleymiş, Jenny.

— All Ivy'nin sol açığından daha mı iyi imiş?

Spordaki ünümden haz duyması, benim de hoşuma gidiyordu. Babamın ününün ortaya çıkması, benimkini gölgeleyecek diye çekiniyordum âdeta.

— 1928 Olimpiyatlarında tek çiftede yarışmış.

— Sahi mi? dedi. Kazanmış mı?

— Kazanmamış, diye cevap verdim ve Jenny, babamın bu yarışların finalinde altıncı gelmesinden bir çeşit teselli duyduğumu çaktı her halde.

Bir ara bir şey konuşmadık. Jenny artık Oliver Barret IV olmanın sadece Harvard Yard'daki boz renkli bina ile içiçe yaşamak anlamına gelmediğini anlamış olmalıydı. Bu iş bir çeşit adale üstünlüğünü de gerektiriyordu. Sporda herhangi bir başarı kazanmak geleneği de yükleniyordu insanın üzerine. İnsanın, yani kulunuzun.

— İyi ama ne yapıyor «itoğluit»liği hak etmek için? diye sordu Jenny.

— Beni *ayarlamak* istiyor, diye cevap verdim.

— Anlayamadım.

— *Ayarlamak* istiyor beni, diye tekrarladım.

Gözleri faltaşı gibi açıldı.

— Yani, seninle anormal bir ilişki mi kurmak istedi? diye sordu.

— Rica ederim Jen. Kendi ailenizin problemlerini sarmaya kalkma benim başıma; benimkiler bana yetiyor.

— Öyleyse ne, Oliver? diye sordu. Ne yapmaya zorluyor seni?

— Beni «iyi» davranmaya zorluyor, dedim.

— Ee, «iyi» davranmakta, ne kötülük var? diye sordu. Bu paradoks pek hoşuma gitmişti.

Barrett'lerin geleneğiyle programlanmaktan ne derece nefret ettiğimi anlattım ona... Aslında adımın arkasında bir de numara taşıdığımı söylemenin ne denli gücüme gittiğini gördüğü zaman anlamış olması gerekirdi bunu. Üstelik her üç aylık dönemde şu işte şu kadar başarı göstermekle zorunlu olmaktan da hiç hoşlanmıyordum.

Jenny:

— Sahi, dedi, farkındayım, en iyi notları almaktan da, All-Ivy'de oynamaktan da nefret ediyorsun.

— Asıl nefret ettiğim şey, onun bunları benden beklemesi!

Her zaman aklımdan geçirmiş olduğum (ama şimdi ilk defa açıkladığım) şeyleri böylesine söylemek beni

dehşetli rahatsız ediyordu; ama artık Jenny'nin her şeyi iyice anlamasını istiyordum.

— Bir başarı gösterdiğim zaman öyle kanıksamış bir hali var ki... Bunu gayet normal karşılıyor, anlıyor musun?

— Babanın işi başından aşkın olmalı. Bir sürü bankayı yönetiyormuş, başka işleri de varmış, değil mi?

— Allahaşkına Jenny, söylesene kimden yanasın?

— Neye? Savaşta mıyız yoksa? diye sordu.

— Savaştayız ya, hem nasıl.

— Gülünç bir şey bu, Oliver.

Hiç de ikna olmuşa benzemiyordu. İlk olarak aramızda bir uçurum olduğunu farkettim. İki ayrı uygarlığın uçurumu. Kabul, üç buçuk yıllık bir Harvard - Radcliffe eğitimi bizi kendini beğenmiş entellektüel kalıbına sokmayı aşağı yukarı başarmıştı; ama yine de iş gelip babamın taştan farkı olmadığı düşüncesini kabul etmeye dayanınca, Jenny olanca Akdenizliliği, olanca İtalyanlığıyle bambinolarına - bayılan - baba kavramına sımsıkı yapışıp kalıyor ve bütün tartışma imkânı ortadan silinip gidiyordu.

İddiamı, bir örnek göstererek desteklemek istedim. Cornell maçından sonraki o gülünç «konuşmama» mızı anlattım ona. Bu sefer onu gerçekten etkilemiştim, ama ters taraftan.

— Böyle berbat bir hokey maçını seyretmek için tâ Ithaca'lara kadar geldi ha?

Kendisine, babamın arkasında boşluktan başka bir şey bulunmayan bir maskeden farkı olmadığını anlatmaya çalıştım. Jenny'nin kafası aynı olaya takılıp kal-

mıştı: Babam bu kadar kilometreyi (adamına göre) pek az önem taşıyan bir spor karşılaşması uğruna aşmaya katlanmıştı ya.

— Dinle, Jenny, biraz da başka şeyden söz etsek, ne dersin?

— Tanrıya şükür, diye cevap verdi, kafan babana takılmış, boyuna onunla uğraşıyorsun. Bu da senin kusursuz bir insan olmadığını ispat eder.

— Ya, öyle demek... Yani *sen* pek mi mükemmelsin?

— Yok canım Preppie, mükemmel olsaydım, seninle çıkmaya razı olur muydum?

Böylece ikimiz de başladığımız yere dönmüş oluyorduk.

۶

Fizik ilişkilerimiz üzerinde bir iki kelime söylemek istiyorum.

Garip görünebilecek kadar uzun bir zaman, böyle bir ilişki olmadı aramızda. Yani daha önce söylediğim (ve her birini bütün ayrıntılarıyla hatırladığım) o öpüşmeler dışında, demek istiyorum. Benim her zamanki usulüme hiç uygun düşmeyen bir durumdu bu; zira ben daha ziyade sabırsız, fazla düşünmeden hareket eden, hemen bir şeyler elde etmek isteyen cinsten bir insanımdır. Wellesley'de Tower Court'da oturan bir düzine kızdan herhangi birine gidip de, Oliver Barrett IV'ün üç haftadan beri her gün aynı genç kızla çıktığını ve henüz onunla yatmamış olduğunu söyleyecek olsanız, muhakkak kahkahayı basar ve o kızın kadınlığından şüphe ettiğini söylerdi size. Oysa, aslında, mesele hiç de böyle değildi.

Sadece, ne yapacağımı bilemiyordum.

Yanlış anlamayın beni, ya da tıpatıp böyle söylemek istiyorum sanmayın. Yapılacak işleri biliyordum tabii. Yalnız, bu hareketleri yapmak konusunda kendi hislerimle pek başa çıkamıyordum. Jenny öylesine şeytandı ki o benim ötedenberi dayanılmaz saydığım ince, tatlı, romantik Oliver Barret IV stilimi alaya almasından çekiniyordum. Reddedilmekten korkuyordum, açıkçası. Ya da, birtakım ters nedenler yüzünden kabul edilmekten çekiniyordum. Sizin anlayacağınız, demek istiyorum ki Jenny'nin karşısında kendimi başka türlü hissediyor, bu konuda ne söyleyeceğimi bilemiyor, hattâ kime akıl danışacağımı kestiremiyordum. (Bana danışsaydın ya! diyecekti bana sonradan.) Bütün bildiğim, hissettiğimden ibaretti. Onun için hissettiğimden. Ve ona ait olan her şey için.

— Çakacaksın, Oliver!

Bir pazar günü ikindi vakti, çalışma odamda oturuyorduk.

— Oliver, eğer benim çalıştığıma bakmaktan başka bir şey yapmamaya devam edersen, çakarsın imtihanda.

— Ben senin çalışmana bakmıyorum. Çalışıyorum.

— Haydi oradan. Bacaklarıma bakıyorsun.

— Sadece arada bir. Bölüm sonlarında.

— Senin kitabın bölümleri de pek kısa, nedense.

— Bana bak, kendini beğenmiş karı, o kadar da ahım şahım bir şey değilsin hani.

— Öyle olmadığını ben de biliyorum. Ama sen beni öyle sanıyorsun.

Kitabı yere fırlattığım gibi odanın öbür ucuna, yanına gittim.

— Dinle Jenny. Her dakika seninle sevişmek arzusuyle kıvranırken, John Stuart Mill'den kafamı kaldırmamamı isteyebilir misin benden Allahaşkına?

Kaşlarını çattı:

— Oliver, rica ederim!

İskemlesinin yanına çömelmiştim. Jenny yine kitabına daldı.

— Jenny...

Kitabını yavaşça kapattı, yanına bıraktı; sonra iki elini boynuma doladı.

— Rica ederim, Oliver...

Her şey, böylece bir anda olup bitiverdi. Her şey.

Vücutlarımızın birbirleriyle ilk rastlaşması, sözlerimizin ilk karşılaşmasına hiç mi hiç benzemedi. Her şey tatlı, yumuşak, sâkin geçti. Şimdiye kadar gerçek Jenny'nin bu Jenny olduğunu nasıl fark etmemiştim: Bütün hareketleri alabildiğine hafif, alabildiğine sevgi dolu, yumuşak bir kız. Ama asıl beni şaşırtan, benim buna karşı gösterdiğim davranış oldu. *Ben* de yumuşaktım. *Ben* de şefkat dolu idim. Gerçek Oliver Barret IV bu muydu acaba?

Daha önce söylediğim gibi, o zamana kadar Jenny'yi yakası biraz açık bir süveterle bile görmüş değildim. Boynunda küçük bir altın haç taşıdığını, biraz da hayretle fark ettim. Hem de açılacağı olmayan bir zincirin ucunda. Sizin anlayacağınız, bu haç, seviştiğimiz sırada da boynuna asılı kalmıştı. O harikulâde ikindi vakti, bir dinlenme anında, hani o her şeyin çok önemli olduğu ve hiç bir şeyin önemli olmadığı anlardan birinde, bu küçük haça elimle dokunarak, bizim böyle yatma-

mız ve falan ve filân hakkında rahibinin ne diyeceğini sordum Jenny'ye. Rahiple alış verişi olmadığı cevabını verdi bana.

— İyi bir küçük katolik kızı değil misin sen? dedim.

— Küçüğüm, dedi. Kötü de sayılmam.

Sözlerini doğrulamamı istiyor gibi gözlerime bakıyordu, gülümsedim. O da gülümsedi.

— Demek ki, üçte ikisi tamam.

Bunun üzerine bu haçı neden taktığını sordum ona, hem de perçinlenmiş olarak. Bana haçın annesinden kaldığını ve dinsel değil, duygusal nedenlerden dolayı taktığını söyledi. Görüşmemiz yine kendimize yöneldi.

— Dinle, Oliver, dedi. Seni sevdiğimi söyledim miydi sana?

— Hayır, Jen.

— Peki, neden sormadın bana bunu?

— Korkuyordum.

— Şimdi sor öyleyse.

— Beni seviyor musun, Jenny?

Yüzüme baktı, sonra, soruyu geçiştirmek için değil, açıklamak için:

— Ne tahmin edersin? diye sordu.

— Seviyorsun; öyle sanıyorum. Belki.

Boynundan öptüm.

— Oliver?

— Evet.

— Seni seviyorum diyemeyeceğim...

Eyvah, bu da ne demekti?

— Hayvan gibi seviyorum diyeceğim. Oliver!

6

Ray Stratton'u severim.

Belki zekâsı o kadar parlak değildir, olağanüstü bir oyuncu da sayılmaz (sahada oldukça ağırdır), ama oda arkadaşı olarak iyi uyuşmuşuzdur ötedenberi. Dostluğu da sağlamdır. Az çekmedi benden zavallı çocuk bu son yılın önemli bir süresi boyunca! Kapı tokmağının üzerine («içeride iş var» anlamına gelen) bir kravat asılı olduğunu gördüğü zamanlar, nerelere giderdi acaba ders çalışmak için? Aslında pek o kadar da çalışmaya düşkünlüğü yoktu ama, ne de olsa.. İhtimal, ya Lamont Kitaplığına, ya da Pi Eta kulübüne gidiyordu. İyi ama, Jenny ile ben içtüzüğe baş kaldırıp da geceyi beraber geçirmeye karar verdiğimiz zamanlar nerede kalıyordu acaba? Öyle bir durum oldu ki Ray nihayet kendine başını sokacak bir yer aramak zorunda kaldı. Çok kere komşuların divanlarında falan geceliyordu, ama o da ancak kendilerinin başka bir programları olmadığı zaman.

Allahtan, futbol sezonu sona ermişti. Hem zâten, ben de aynı şeyi yapardım onun için.

Ama ne geçiyordu eline Ray'in buna karşılık? Bir vakitler aşktaki başarılarımı en küçük ayrıntılarına kadar anlatırdım ona. Şimdi yalnız oda arkadaşlığının vaz geçilmez hakkı olan bu şeyden yoksun bırakılmakla kalmıyor, daha Jenny ile benim aramda cinsel bir ilişki var mı yok mu bile kesin olarak bilmiyordu. Bunu açıkça söylememiştim ona. Sadece odaya ihtiyacımız olduğunu falan bildiriyordum, o kadar. Bundan, istediği sonucu çıkartmakta serbest bırakıyordum kendisini.

— Söyle Allanı seversen Barrett. Yatıyor musun, yatmıyor musun şu kızla?

— Raymond, bir dost olarak senden bana böyle bir şey sormamanı rica ediyorum.

— İyi ama Barrett, söylesene bana, her Allahın günü ikindi vakti, sonra cuma akşamları, cumartesi akşamları, ne yaparsınız ki o işten başka?

— Öyle ise, bana ne soruyorsun, Ray?

— İnsanı hasta eder bu.

— Ne, bu?

— Bütün bu durum. Dinle, Oliver. Hiç böyle bir şey gelmediydi başımıza. Bütün yaptıklarını apaçık anlatırdın bana, ağzını sımsıkı kapamazdın böyle hiç. Bak, yine söylüyorum, sağlığa dokunur bu. Ne var bu kızda kuzum, böyle görülmedik?

— Dinle Ray, çocuklar, büyükler arasındaki aşk hikâyelerine burunlarını sokmazlar.

— Aşk mı dedin?

— Ne o, sanki ayıpmış gibi söylüyorsun bu kelimeyi.

— Aşk, ha? Aşk, senin yaşında? Vay başıma gelenler, Allah daha kötüsünden saklasın!

— Daha kötüsü dediğin ne? Tehlikede mi görüyorsun beni?

— Öyle ya. Bekârlığın, özgürlüğün, hayatın, her şeyin tehlikede.

Zavallı Ray'cik! Gerçekten böyle düşünüyordu.

— Oda arkadaşını kaybetmekten korkuyorsun, değil mi?

— Lâf! Bir değil, iki oda arkadaşım oldu şimdi. Onu da hesaba katarsan.

Bir konsere gitmeye hazırlanıyordum. Konuşmamız pek uzun sürmeyecekti.

— Yorma boş yere kafanı, Raymond. O New York'taki apartmanı birlikte tutacağız yine. Her gece de değişik değişik kızlar atacağız içeri. Her şey tasarladığımız gibi olacak.

— Nasıl yormayayım kafamı yahu? Bu kız kıskıvrak yakalamış seni.

— Duruma tamamen hâkimim, hiç merak etme. Haydi, şimdi yerinde rahat!

Bir yandan kravatımı bağlarken kapıya doğru yürüyordum. Ama Stratton, her şeye rağmen pek inanmış görünmüyordu bana.

— Bir şey soracağım, Ollie.

— Söyle.

— Beceriyorsun değil mi kızı?

— Sıkarsın artık, Stratton.

Jenny'yi konsere götürüyor değil; Jenny'yi dinlemeye konsere gidiyordum. Bach Derneği, Dunster

House'da Beşinci Brandenburg Konçertosunu çalacaktı. Klavsen solosu Jenny'ye verilmişti. Jenny'nin çalışını daha önce duymamış değildim şüphesiz. Ama, bir grup arasında ya da kalabalık içinde ilk defa dinleyecektim onu. Doğrusunu isterseniz, göğsüm kabardı âdeta. Anladığım kadarıyle, bir tanecik bile yanlış yapmamıştı.

Konserden sonra:

— Fevkalâdeydin, biliyor musun, dedim.

— Bu ancak senin müzikten ne kadar anladığını ispat eder, Preppie.

— Yeteri kadar anlarım her halde.

Dunster House'un bahçesindeydik. Öyle bir nisan ikindisiydi ki insanın nerdeyse bir gün olup ilkbaharın Cambridge'e ulaşacağına inanası gelecekti. Jenny'nin orkestra arkadaşları (ve aralarında bana doğru nefret ışınlarını yağdıran Martin Davidson) bizden pek uzakta değillerdi, bu yüzden Jenny ile klavye tekniği üzerinde bir tartışmaya girişmeme imkân yoktu o sırada.

Memorial Drive'dan geçip nehir kıyısında yürümeye başladık.

— Zırvalama Allahını seversen Barrett. Pek kötü çalmadığımı biliyorum, ama hiç de fevkalâde değilim. «All-lvy» bile değilim. Pek kötü çalmıyorum, hepsi bu kadar. Okey?

Kendi değerini azımsamak isteyen bir insanla nasıl tartışabilirdim?

— Okey. Pek kötü çalmıyorsun. Sadece şunu demek istiyordum: Müziğe devam etmelisin.

— Kim dedi sana devam etmeyeceğim diye? Nadia Boulanger ile çalışacak değil miyim?

Ne anlatıyordu bu kız? Birdenbire sesini kıstığını görünce, bu konuyu ağzından istemeyerek kaçırdığını anlamıştım.

— Kim o? diye sordum.

— Nadia Boulanger. Çok ünlü bir hoca. Paris'te.

Bu son kelimeyi âdeta yutarcasına, çabucak söylemişti.

— Paris'te mi? diye mahsus ağır ağır sordum.

— Çok az Amerikalı öğrenci alır. Benim, şansım yardım etti. Bir de iyi bir burs buldum.

— Jennifer... Paris'e mi gideceksin?

— Avrupa'yı hiç görmedim. Dehşetli merak ediyorum.

Omuzlarından yakaladım onu. Belki de biraz sertçe. Hatırlamıyorum şimdi.

— Anlayamadım... Ne kadar oldu sen bunu öğreneli?

Hayatında ilk defa olarak, Jenny gözlerimin içine bakmaktan çekiniyordu.

— Aptallık etme. Ollie, dedi. Kaçınılmaz bir şey bu.

— Neymiş o kaçınılmaz şey?

— Diplomalarımızı alacağız... Sonra her birimiz kendi yoluna devam edecek. Sen, Hukuka gideceksin.

— Dur bakalım bir dakika. Neler söylüyorsun sen?

Bu sefer dosdoğru baktı gözlerimin içine. Yüzünden keder okunuyordu.

— Ollie, sen milyoner bir Preppie'sin, bense, sosyal anlamda sıfır.

Onu hâlâ omuzlarından yakalamış, bırakmıyordum.

— Peki, niye ayrı yollara atıyormuş bu bizi? Şimdi aynı yolu izlemekteyiz ve pekâlâ da mutluyuz.

— Aptallık etme, Ollie, diye tekrarladı. Noel babanın ayakkabısı gibi bir şey bu. İstediğin kadar oyuncak doldurursun içine. Ama, bayram sona erince, boşaltırlar ayakkabıyı...

Bir an durakladı «...ve nerden geldiyse oraya döner insan.»

— Yani Cranston, Rhode Island'a gidip galeta yapacaksın mı demek istiyorsun?

Öylesine bozuktum ki, ağzımdan çıkanı kulağım duymuyordu âdeta.

— Galeta değil, pasta, dedi. Hem de, babamla alay etme.

— Öyleyse, beni bırakma, Jenny. *Yalvarırım sana.*

— Ya kazandığım burs? Ya şimdiye kadar ayağımı bile basmadığım Paris?

— Ya evlenmemiz?

Bendim söyleyen bu lâfları; çok kısa bir an ağzımdan çıkan söze ben bile pek inanmadım.

— Evlenmekten kim söz etti ki?

— Ben. Şimdi söylüyorum işte.

— Benimle evlenmek mi istiyorsun?

— Evet.

Gülmedi hiç. Başını yana eğerek sordu sadece:

— Niçin?

Gözlerinin içine iyice bakarak :

— Çünkü, dedim.

— Ha, dedi. Çok güzel bir sebep bu.

Kolumu tuttu (elbisemin kolunu değil bu sefer) ve nehir kenarında yürümeğe başladık. Söyleyecek başka bir şey kalmamıştı artık.

7

Ipswitch, Massachusetts, Mystic River köprüsünden kırk dakika mesafededir ama, havaya ve arabayı sürüşünüze göre değişir bu. Ben, kendi hesabıma bu yolu, bir defasında yirmi dokuz dakikada almıştım. Boston'lu ünlü bir bankacı daha da çabuk gittiğini iddia eder ama, köprü ile Barrett'lerin evi arasındaki yolu yarım saatten daha kısa bir zamanda aldığını kim söyleyecek olursa, gerçekle hayali birbirine karıştırıyor demektir. Bana sorarsanız, yirmi dokuz dakika, erişebilecek en yüksek hızdır. Trafik ışıklarını da çiğneyip geçemez ya insan.

— Deli gibi sürüyorsun, dedi Jenny.

— Burası Boston, diye cevap verdim, herkes deli gibi araba kullanır burada.

Bu sırada, bir kırmızı trafik lambası yüzünden durmuştuk.

— Daha annen baban bizi katletmeye vakit bulamadan, öldüreceksin bizi.

— Bana bak Jenny. Annem de, babam da çok şeker insanlardır.

Yeşil yanmıştı. Aradan on saniye geçmeden M G yüz kilometreyi bulmuştu bile.

— İtoğlu it de mi? diye sordu.

— Kim?

— Oliver Barret III.

— Ha, o mu? Sıkı heriftir. Çok hoşlanacaksın ondan.

— Ne biliyorsun hoşlanacağımı?

— Ondan herkes hoşlanır da, diye cevap verdim.

Gerçekten, ne diye götürüyordum Jenny'yi onları görmeğe? Moruğun hayır duasını almaya mecbur muydum sanki? Doğrusunu isterseniz, böyle davranmamın bir sebebi, Jenny'nin öyle istemesiydi («Âdettir, Oliver»). Öbür sebebi ise gayet basitti. Oliver III kelimenin tam anlamıyle benim bankerimdi: Yani öğrenimimi sağlayacak parayı uçlanan adam.

Bu aile ziyareti için en uygun zaman pazar günü, akşam yemeği idi. «Âdet öyledir», değil mi? Tam da pazar şoförlerinin yolları tıkadığı ve beni hızlı gitmekten alıkoyduğu gün. Bu araba kuyruğundan ayrılıp Groton caddesine saptım, on üç yaşımdanberi bütün dönemeçleri son sür'atle aldığım bir yola.

— Ev mev yok ki burada, dedi Jenny. Sadece ağaçlar var.

— Evler ağaçların arkasında.

Groton caddesinde çok dikkatli olmak lâzımdır, bizim eve giden yolu şaşırmamak için. Bu sefer de şaşıracağım tuttu. Evi üç yüz metre geçtikten sonra lâstikleri gıcırdatarak durdurdum arabayı.

— Neredeyiz? diye sordu Jenny.

Dişlerimin arasından, araya birkaç küfür karıştırarak :

— Fazla açıldık, dedim.

Bizim eve giden yolu bulmak için üç yüz metre geri gitmemin sembolik bir anlamı olabilir mi bilmem. Her ne hal ise, Barrett arazisine girdiğimiz andan sonra, arabayı yavaş sürmeye başlamıştım. Girişten asıl oturduğumuz Dover House'a gelinceye kadar bir kilometre ya var ya yoktur. Eve gelmeden önce, yolda daha başka... yapıların önünden geçilir. İlk defa gelen bir yabancı oldukça etkilenir bundan, sanıyorum.

— Ohha! dedi Jenny.

— Ne oldu, Jenny?

— Dur Oliver. Bırak şakayı. Dur diyorum sana.

Arabayı durdurdum. Jenny su koyvermişti.

— Bana bak, ben bunun böyle olacağını bilmiyordum.

— Nasıl olacağını?

— Bu derece zengin olacağını. Bahse girerim, bu topraklarda köle bile besliyorsunuzdur siz.

Kolumu uzatıp ona dokunmak istiyordum ama, ellerim ter içindeydi, bu yüzden sadece sözle yatıştırmaya çalıştım kendisini.

— Sakin ol, Jenny. Korkacak bir şey yok.

— İyi ama, nedir bu birdenbire içimde doğan is-

tek, adım keşke Abigail Adams ya da Wendy WASP olsaydı diye?

Yolun geri kalanında hiç bir şey konuşmadık, arabayı park ettik, giriş kapısına giden basamakları çıkmaya başladık. Zili çalıp da kapının açılmasını beklerken, Jenny son anda bir paniğe daha kapıldı.

— Basıp gidelim buradan, dedi.

— Kalalım ve savaşa hazır olalım, dedim.

Hangimiz şaka ediyordu acaba?

Kapıyı Florence açtı, Barrett ailesinin babadan kalma sadık hizmetçisi. Beni görünce:

— A! dedi, Bay Oliver.

Böyle çağrılmama ne içerlerim bir bliseniz! Moruk'la benim aramda, beni küçülten böyle bir ayırım yapılmasından nefret ederim.

Florence, annemle babamın kütüphanede bizleri beklediğini söyledi.

Jenny önünden geçtiğimiz portreleri görünce büsbütün şaşaladı. Bunun nedeni portrelerden bazısının John Singer Sargent'ın imzasını taşıması değildi sadece (Özellikle Oliver Barret II'nin portresi ki arada bir, sergi filân dolayısıyle Boston müzesine ödünç verilirdi). Onu asıl şaşırtan, atalarımızdan hepsinin Barrett adını taşımamaları idi. Barrett adlı kızlardan bazıları iyi birer kısmet bulmuş ve meselâ Barrett Winthrop, Richard Barrett Sewall gibi yaratıklar getirmişlerdi dünyaya. Hele bir tane Abbot Lawrence Lyman vardı ki adında hiç

*WASP : White Anglo-Saxon Protestant (Beyaz anglo-sakson protestan).

bir Barrett'lik olmamasına rağmen dünyaya (ve Harvard'a) gelmek cesaretini göstermiş, üstelik ünlü bir kimyacı bile olmuştu.

— Vay anasını, dedi Jenny. Harvard binalarının yarısı bu duvara asılı.

— Boş ver, dedim.

— Sewall kürek kulübüyle de akrabalığın olduğunu bilmiyordum senin.

— Ne sandın? Soycak taştan ve keresteden gelmeyimdir ben.

Duvarlardaki portre dizisinden sonra ve tam kütüphaneye girerken bir de camlı dolap vardır. İçinde ödüller bulunur. Sporda kazanılan ödüller.

— Korkunç, dedi Jenny. Hiç böyle sahiden altına ya da gümüşe benzeyenini görmemiştim.

— Bunlar altın ve gümüşten de, onun için.

— Yok canım. Senin mi bunlar?

— Benim değil. Onun.

Oliver Barret III'ün Amsterdam olimpiyatlarında dereceye girmediğini kesin oalrak biliyoruz. Ama öte yandan kürekte birkaç defa önemli başarılar kazandığını da biliyoruz. Birçok defa. Defalarca defa. Bunun parlak kalıntıları şimdi Jenny'nin kamaşan gözleri önüne serilmiş bulunuyordu.

— Bizim Cranston'da bu çeşit ödül vermezler insana.

Arkadan da, bana bir açık kapı bırakmak istedi, sanıyorum.

— Ya sen, Oliver. Senin kazandığın ödüller var mı?

— Var.

— Böyle, camlı dolapta mı?

— Yukarıda yatak odamda. Karyolanın altında.

Gözlerinden Jenny'ce bir bakış geçti, yavaş sesle:

— Sonra gidip bakarız, ne dersin?

Diye fısıldadı.

Ne cevap vermeye, hattâ ne de Jenny'nin yatak odamı görmek istemesinin gerçek nedenlerini düşünmeye vakit bulabildim. Birisi, sözlerimizi kesmişti:

— Vay, merhaba!

Bizim Moruğun sesiydi bu.

— Merhaba baba... Sana takdim edeyim: Jennifer...

— O! Merhaba!

Daha ben Jenny'nin soyadını söylemeden, elini tutup sıktı. Dikkat ettim: Bankacı gibi giyinmemişti. Tam tersine: Oliver III'ün sırtında güzel bir kaşmir spor ceket vardı. Ayrıca, genellikle taş gibi donuk olan suratının ortasına aldatıcı bir tebessüm kondurmuştu.

— Buyurun da Misis Barrett'le tanıştırayım sizi.

Eşine az rastlanır yeni bir heyecan bekliyordu şimdi de Jenny'yi: Alison Forbes (Çakırkeyf) Barrett'le tanışmak. (Bazen, fesatlığını tuttuğu zamanlar, düşünürdüm: Annem sonraları böyle bilim ve sanat koruyucusu saygıdeğer hanımefendi durumuna gelmemiş olsa, yatılı okulda ona taktıkları bu ad, yaşayışını ne yolda etkilerdi acaba, diye). Okul kayıtlarına bakılırsa Çakırkeyf Forbes'un üniversite öğrenimi tamamlamamış olduğu görülür. Ailesinin isteği ve duasıyle Oliver Barrett III'le evlenmek için, Smith kolejinin ikinci sınıfından ayrılmıştır.

— Karım Alison, bu da Jennifer...

Jenny'yi benim takdim etmem gerekirken, bu görevi bile elimden almıştı.

Moruk, Jenny'nin soyadını bilmediği için ben tamamladım :

— Calliveri.

Ama, hayatımda ilk ve son olarak, ismini yanlış söylemiştim.

— Cavilleri, diye nezaketle düzeltti Jenny.

Annem, yüksek öğrenimini tamamlamamış da olsa, kültürden yana hiç de boş olmadığını ispat için sanırım:

— *Cavalleria Rusticana*'daki gibi mi?

Diye sordu.

— Tamam, dedi Jenny ona doğru gülümseyerek, ama aynı soydan değiliz.

— Ya! dedi annem.

— Ya! dedi babam.

Bana gelince, bir yandan Jenny'nin esprisini anlayıp anlamadıklarını düşünürken, bir yandan da «Ya!» demekten kendimi alamamıştım.

Annemle Jenny el sıkıştılar ve bizim evin âdetince, arkadan herhangi bir başka konuya yol açmayan beylik lâflar söylendikten sonra, yerlerimize oturduk. Herkes sus pus olmuştu. Ortada ne olup bittiğini sezinlemeye çalışıyordum. Annem, hiç şüphe yok, Jennifer'i inceliyor, giyinişini, (Jenny o gün bohem giyinmemişti) duruşunu, oturuşunu, konuşuşunu eleştiriyordu. Doğrusunu söyleyeyim, en nâzik konuşmalarda bile Cranston aksanının izleri belli oluyordu Jenny'de. Belki o da, kendi açısından annemi eleştirmekteydi. Kızların böyle yaptığını duymuştum. Evlenecekleri adamın

ne mal olduğunu kestirmeye çalışırlarmış bu yoldan. Bu arada Oliver Barrett III'ü de inceliyordu belki. Benden daha uzun boylu olduğunu fark etmiş miydi acaba? Keşmir ceketini beğenmiş miydi! Oliver Barret III, tabiî her zamanki gibi, ateşini benim üzerimc yöneltmişti.

— E, söyle bakalım oğlum, ne var ne yok?

O kadar parlak bir öğrenim yapmış bir insan için pek kısır lâflardı bunlar doğrusu.

— İyilik sağlık baba.

Annem, dengeyi sağlamak için olacak, Jenny'ye sordu:

— Rahat geldiniz mi yolda?

— Evet, dedi Jenny. Çok güzel geldik, çok da hızlı.

— Oliver hızlı sürer, dedi Moruk.

— Senin kadar hızlı değil, baba, diye cevap verdim.

— Hımmm.. Doğru.. O kadar değil, muhtemelen...

Muhtemelen kıçımı ye, baba.

Hangi durumda olursa olsun, babamın tarafını tutan annem, konuşmayı daha genel bir konuya doğru çevirdi: Müzik mi, resim mi ne öyle bir şeye. Gerektiği kadar dikkat etmiyordum konuşulanlara. Bir ara, bir de baktım, elime bir fincan tutuşturmuşlar.

— Teşekkür ederim, dedim ve arkasından ekledim: «Birazdan kalkmamız lâzım.»

— Ne? dedi Jenny.

O sırada Puccini'den söz ediyorlardı sanırım ve benim bu şekilde lâfa karışmam biraz damdan düşer gibi olmuştu. Annem yüzüme baktı (az rastlanır bir olaydır bu).

— İyi ama, yemeğe kalmak için gelmediniz mi?

— Evet... Ama kalamayacağız, dedim.

Jenny, hemen hemen aynı anda :

— Tabiî yemeğe kalmak için, demişti.

Hiç bozuntuya vermeden:

— Benim dönmem gerekiyor, dedim.

Jenny, bakışıyla: «Bunu da nerden çıkardın kuzum?» diye sordu. Bu sırada bizim taş yüzlü Moruk :

— Yemeği beraber yiyeceğiz, dedi, bu bir emirdir.

Gerçekten, azıcık tebessüme benzeyen bir şeyle karışık bile olsa, bir emirdi bu. Yani, benim hiç mi hiç tahammül edemediğim bir şey; emri vercn bir olimpiyat finalisti bile olsa.

— Kalamayız, baba, diye cevap verdim.

— Kalmamız gerekiyor, Oliver, dedi Jenny.

— Neden? diye sordum.

— Karnım aç da, ondan, dedi.

Oliver III'ün isteklerine boyun eğip, oturduk yemek masasına. Babam, kafasını önüne indirdi. Annemle Jenny de onun gibi yaptılar. Ben de belli belirsiz eğdim başımı.

— Soframızdan ve üzerimizden rahmetinizi esirgemeyin. Başkalarının istek ve ihtiyaçlarına karşı saygı göstermemiz için yardım elinizi uzatın bize. Oğlunuz Hazreti İsa adına diliyoruz bunu sizden. Âmin!

Yer yarılmış da yerin dibine geçmiştim! Bir defacık olsun, dindarlığı bir kenara bıraksa ne çıkardı sanki? Ne düşünecekti Jenny bizim hakkımızda. Lâmı cimi yok. Ortaçağa dönmüştük düpedüz!

Annem :

— Âmin, dedi, (Jenny de, çok hafif bir sesle).

Espri olsun diye:

— Ve hangi taraf iyi oynarsa o kazansın, dedim.

Bu espriden pek hoşlanan olmadı gibi geldi bana. Hele Jenny ötekilerden daha az hoşlanmışa benziyordu. Gözlerini başka tarafa çevirdi. Oliver III ise, aksine, masanın üzerinden suratıma dikti gözlerini.

— Biraz da bu yönde bir şeyler kazanmaya çalışsan pek fena olmayacak gibi geliyor bana, Oliver.

İncir çekirdeği doldurmayacak konuşmalarda olağanüstü bir ustalığı olan annem sayesinde, yemek büsbütün sessizlik içinde geçmiyordu:

— Demek aileniz aslında Cranston'lu, öyle mi, Jenny?

— Öyle, aşağı yukarı. Annem Fall River'de doğmuş.

— Fall River'de Barrett'lerin fabrikaları vardır, dedi Oliver III.

— Ve kuşaklar boyunca fakir insanları sömürmüşlerdir, diye ekledi Oliver IV.

— Ondokuzuncu yüzyılda, diye ekledi Oliver III.

Kendi Oliver'i bu ravundu kazandığı için olacak, annemin yüzü güldü. Ama, maç bitmemişti henüz.

— Ya bu fabrikalardaki otomasyon projelerine ne dersin? diye attım ortaya.

Babam hemen cevap vermedi. Ben, tetikte, karşı darbeyi bekliyordum.

— Ya gidip kahvemizi içsek ne dersiniz? dedi Alison Forbes (Çakırkeyf) Barrett.

Son ravundu oynamak için kütüphaneye geçtik. Jenny ile benim ertesi sabah dersimiz vardı, Moruğun da bankası, falanı filânı. Anneme gelince onun da muhakkak daha sabah şafak söker sökmez yapılacak gayetle önemli birtakım projeleri olmalıydı.

— Şeker ister misin Oliver? diye sordu annem.

— Oliver her zaman şeker ister, şekerim, dedi babam.

— Bu akşam istemiyorum, teşekkür ederim. Süt de istemem anne.

Şimdi ellerimizde fincanlarımız, koltuklarımıza gömülmüş birbirimize hiç bir şey söylemeden, bir güzel susuyorduk. Ortaya bir konu atayım bari dedim.

— Ey, Jennifer, diye sordum. Barış Örgütü hakkında ne düşünüyorsun?

Kaşlarını çatarak baktı bana, işbirliği yapmak istemiyordu benimle.

Annem:

— A, söyledin mi onlara yoksa O. B.? diye sordu babama.

Oliver III, «Haydi, sorsanıza, ne duruyorsunuz?» diye bar bar bağıran yapmacık bir tevazu içinde:

— Şimdi sırası değil bunun, şekerim, dedi.

Hatırını kırmak istemedim:

— Nedir sözkonusu olan, baba?

— Önemli bir şey değil, yavrum.

— Nasıl önemli bir şey değil, diyebiliyorsun? dedi annem ve bana dönerek (her zaman babamdan yana olduğunu söylemiştim ya) üstüne basa basa verdi önemli haberi:

— Baban Barış Örgütü yöneticiliğine atanıyor.

— Sahi mi söylüyorsun?

Jenny de «Sahi mi söylüyorsunuz?» demişti ama daha değişik bir şekilde, benimkinden biraz daha sevinçli bir tonla.

Babam mahcupluk rolü oynuyor, annemse yere kapanmamı ya da övgü ve saygılarımı herhangi bir şekilde ortaya koymamı bekler gibi duruyordu. Ee, ne olmuştu yani, bakanlığa atamış değillerdi ya babamı!

İlk adımı Jenny attı:

— Tebrik ederim efendim, dedi.

— Ben de tebrik ederim, baba.

Annem, bundan söz etmek için can atıyordu.

— Eğitim alanında olağanüstü bir deneme olacak bu, sanıyorum, dedi.

— Tabii, muhakkak, diye tesdik etti Jenny.

— Evet, öyle, dedim, pek de inanmayarak... Şey, şekeri uzatır mısın bana lütfen?

8

— Yahu, bakan filân mı olmuş sanki, Jen?

Uf, nihayet Cambridge'e dönüyorduk.

— Yine de biraz daha fazla ilgi gösterebilirdin Oliver.

— Tebrik ederim dedim a.

— Pek cömertçe davranmış oldun doğrusu.

— Peki, ne diyeyim istiyordun Allahaşkına!

— Aman bırakalım, dedi, midem bulandı artık bundan.

— Yalnız senin mi? dedim.

Bir süre böyle, konuşmadan yol aldık. Ama yine de kafama takılan bir şey vardı.

Sanki yeniden aklıma gelmiş gibi:

— Nedir mideni bulandıran, Jen? diye sordum.

— Senin babana karşı bu derece iğrenç davranışın.

— Ya onun bana karşı olan iğrenç davranışı, bu dokunmuyor mu sana?

Çenemi tutsam daha iyi etmiş olacaktım. Gerçekten Jenny, baba sevgisi üzerinde dörtbaşı mamur bir vaız vermeğe koyulmuştu. Akdeniz-Latin ırkının bütün niteliklerini ortaya sererek. Ve efendim, babaya saygı denen şeyin zerresi yoktu bende.

— Her dakika onu kışkırtıyor, damarına basıyor, canını sıkıyorsun.

— Bunun karşılıklı olduğunu fark etmedin mi, Jen?

— Öyle sanıyorum ki, Oliver Barrett III'e kazık atmak için gözüne almayacağın şey yoktur.

— Oliver Barret III'e kimse kazık atamaz.

Garip bir şekilde sustu bir an için. Sonra şöyle cevap verdi:

— Meğer ki Jennifer Cavilleri'yle evlenmeye kalkmış olmasın.

Uzunca bir zaman tuttum kendimi. Arabayı bir balık lokantasının pakına yerleştirinceye kadar. Sonra döndüm Jennifer'e ve bütün kızgınlığımı boşalttım bir solukta.

— Böyle düşünüyorsun sen demek? diye sordum.

Gayet sâkin:

— Biraz bu da var diye düşünüyorum, dedi.

— Seni sevdiğime inanmıyor musun, Jenny? Diye bağırdım.

Hep aynı şekilde sâkin:

— İnanıyorum, dedi. Ne var ki sen, garip ama, benim durumumun sıfır olmasından da hoşlanıyorsun.

Buna «hayır» demekten başka verecek cevap bulamadım. Üstüste, çeşitli tonlarda söyledim bunu. Aslında öylesine allak bullak olmuştum ki, ortaya attığı bu korkunç fikirde birazcık gerçek payı olabileceğine bile aklım yatmaya başlamıştı.

Aslında Jenny'nin de hali pek parlak değildi.

— Kesin olarak böyledir demiyorum, Ollie. Ama biraz da böyle gibi geliyor bana. Meselâ, beni al, ben seni yalnız senin için sevmediğimi biliyorum. Adından da hoşlanıyorum senin. Sonra, numarandan da.

Başını öteye çevirdi, ağlayacakmış gibi geldi bana. Ama, ağlamadı, düşüncesini tamamladı:

— Aslına bakarsan, bunlar da senden birer parça değil mi?

Bir an hiç bir şey söylemedim; yanıp sönen bir neon ilâna dikmiştim gözlerimi. İlânda «İstiridye ve Tarak» yazıyordu. Jenny'nin en çok sevdiğim yanı, benim içimi görebilmesi, benim ona sözle açıklamama ihtiyaç kalmadan birtakım şeyleri kendiliğinden kavramasıydı. Şimdi de aynı şeyi yapıyordu. Ama ben kusursuz olmadığım düşüncesini nasıl hazmedebilecektim? Jenny, benim de, kendisinin de kusursuz olmadığımız fikrini çoktan kabul etmişti.

Hay Allah, nasıl cüce kalıyordum ben onun yanında!

Ne söyleyeceğini bilemeyen zavallı bir cüce.

— Tarak ya da istiridye yemek ister misin, Jen?

— Sen suratının ortasına bir yumruk yemek ister misin?

— İsterim.

Yumruğunu sıktı ve yanağıma kondurdu yavaşça. Öptüm onu, sonra kucaklamak için yaklaştım ama kolumu itti ve sanki banka soygununa çıkmışız da idare onun elindeymiş gibi, emretti:

— Sen arabayı sürmekle meşgul ol, Preppie. Geç direksiyonun başına ve gazla.

Emrini yerine getirdim. Hem de gık bile demeden.

Babamın çektiği nutkun özü, aşırı bir acelecilik diye nitelediği şeyle ilgiliydi. Telâş, sabırsızlık. Kullandığı kelimeleri tam olarak hatırlamıyorum ama, Harvard Club'deki öğle yemeğinde okuduğu vaız konusunun her şeyden önce benim gereğinden fazla aceleci olmama dayandığı dün gibi aklımda. Sözlerini zemin ve zamana uygun düşürmek için de yemeği çiğnemeden yutmamamı hatırlatmaktan geri kalmamıştı. Ben de cevap olarak kendisine nezaketle artık yetişkin bir insan olduğumu ve ve dolayısiyle hareketlerimi düzeltmeye hattâ yorumlamaya kalkmasının gereksiz olduğunu hatırlattım. O da bana dünyayı yöneten kişilerin bile zaman zaman yapıcı eleştirilere ihtiyaçları olduğunu söyledi. Bununla her halde, biraz da zorlayarak, Roosevelt'in ilk döneminde Washington'da ona verilen görevi hatırlatmak istiyordu. Ama babamın ne F. D. R. üzerindeki anılarını, ne de Amerikan bankacılığının düzeltilmesindeki rolünü dinlemeye meraklıydım. Bu yüzden kapadım çenemi.

Söylediğim gibi, Harvard Club'de yemek yiyorduk (Babama bakılırsa, yiyen oydu, yutan da ben). Bu demektir ki her yanımız babamın dünyasından insanlarla çevriliydi. Meslektaşları, müşterileri, hayranları falan

filân. Ustaca hazırlanmış bir mizansen. İnsan kulak kabartacak olursa, alçak sesle söylenen şu sözleri duyabilirdi: «Gördün mü? Oliver Barrett» ya da «Bak, Barrett, büyük şampiyon».

Yine o karşılıklı «konuşmama»larımızdan birine dalmıştık. Şu farkla ki bu defa sözlerimizdeki seçiklik eksikliği her zamankinden fazla göze çarpıyor ve bu da beni çileden çıkarıyordu.

— Jennifer hakkında hiç bir şey söylemedin, baba.

— Ne söylememi istiyorsun? Bizi bir olupbitti karşısında bıraktın, yalan mı?

— Peki ama onu nasıl buluyorsun, baba?

— Jenny'nin çok takdire değer bir kız olduğu düşüncesindeyim. Öyle bir ortamda yetişen bir kızın Radcliffe'e girmeyi başarabilmesi...

Bu sözümona hoşgörücü tutum, babamın esas sorundan kaçmak için kullandığı bir yoldu.

— Asıl konuya gel, baba.

— Asıl konu bu genç bayanla değil, ama seninle ilgili.

— Ya, öyle mi? dedim.

— Sözkonusu olan bu isyancı tutumun. Tam başkaldırma durumundasın, yavrum.

— Baba, Radcliffe öğrencisi, akıllı ve güzel bir kızla evlenmenin başkaldırmayla ne ilgisi var, anlayamıyorum. Jenny ne hippi'dir, ne de sapığın biri...

— Olmadığı şeylerin listesini epeyi uzatabiliriz.

Ha! Anlaşılıyordu şimdi.

— Nedir seni en çok düşündüren, baba... Katolik olması, mı, yoksa fakirliği mi?

Bana doğru biraz eğildi. Böylece sesinin tonunu alçaltabiliyordu.

— Ya sen, nedir seni en çok *çeken* şey?

Kalkıp gitmek geliyordu içimden. Kendisine söyledim bunu.

— Otur yerinde de erkek gibi konuş, dedi.

Neye kıyasla erkek gibi? Küçük bir çocuğa mı? Bir kıza mı? Bir sıçana mı? Her ne olursa olsun, kaldım yerimde.

İtoğluit, benim gitmemiş olmamdan muazzam bir memnunluk duyuyordu. Bunu da, geçmişte bana karşı kazandığı başka galibiyetlerin üstünde, yeni bir zafer gibi gördüğünü anlamıştım.

— Senden istediğim tek şey, biraz daha beklemen, dedi Oliver Barrett III.

— «Biraz» dan, ne kasdettiğini açıklar mısın bana lütfen?

— Hukuku bitir bir kere. 6ğer bu ciddî bir şeyse, zamanın etkisine dayanacaktır.

— Bu ciddî bir şey, ve kendi kendimi ne diye keyfe bağlı bir denemeye tabi tutacakmışım, anlamıyorum.

Her şeyi ap açık söylemiştim, sanıyorum. Kafa tutuyordum babama. İstibdadına karşı geliyordum. Hayatıma hükmetmek ve kontrolu altında tutmak ihtiyacına da.

— Oliver!

Yeni bir ravunda girişecekti.

— Bir şeyi unutuyorsun galiba...

Bir yandan tepeme kan sıçradığını hissederken, öte yandan kendimi tutup:

— Sen hatırlat ne olduğunu, diyebilmişim.

— Yirmi bir yaşına gelmedin henüz. Kanun nazarında küçük sayılırsın.

— Senin kanunun, vız gelir bana.

Yakınımızda yemek yiyenlerden bazısı bu sözümü işitmiş miydi, bilemeyeceğim. Oliver, benim taşkınlığımı dengelemek istiyormuş gibi alçak, fakat yılan ıslığını andıran bir sesle:

— Öyleyse, dedi, hiç durma al o kızı. Ama sonradan saati sormak için bile olsa geleyim deme bana.

— Sen zaten hiç bir zaman saatin kaç olduğunu bilemedin ki, baba, dedim.

Böylece çıktım babamın hayatından, kendi hayatıma başlamak için.

9

Geride bir Cranston, Rhode Island işi kalıyordu. Ipswich, Boston'un ne kadar kuzeyindeyse Cranston ona kıyasla biraz daha güneyindedir. Jennifer'in müstakbel kaynanası ve kayınbabasıyle tanışmasında uğradığımız fiyaskodan sonra, onun babasıyle karşılaşmama pek güvenle bakmadığımı söylemek zorundayım. Bu sefer de coşkun Latin - Akdeniz sevgisinin bütün belirtileriyle karşı karşıya bulacaktım kendimi; buna Jenny'nin babasının biricik kızı oluşu eklenecek, buna da annesinin hayatta olmayışı ve dolayısıyle aralarındaki ilişkinin normalin üstünde kuvvetli oluşu eklenecekti. Psikoloji kitaplarında sözügeçen bütün bu duygusal ve güçlü etkenlerle savaşa girişmem gerekiyordu.

Üstelik meteliksiz olduğumu da unutmayalım.

Bir an için Cranston, Rhode Island'da aynı mahallede oturan bir İtalyan delikanlısı getirin aklınıza, adı da Olivero Barretto olsun. Bu Olivero gelip memleketin

saygıdeğer pastacısı Mr. Cavilleri'yi görüyor ve ona «Biricik kızınız Jennifer'le evlenmek istiyorum,» diyor. Baba, ne soracak ilk başta bu çocuğa? (Barretto'nun sevgisinden şüphe edecek değildir, zira dünyaca bilinen bir gerçektir ki Jenny'yi tanımak demek, Jenny'ye abayı yakmak demektir.) Hayır, Mr. Cavilleri aşağı yukarı şöyle bir şey soracaktır: «Neyle geçindireceksiniz kızımı, Barretto?»

Şimdi Barretto, en azından önlerindeki üç yıl sürece bunun tam tersi olacağını, aslında kızın damadı beslemek zorunda kalacağını söylediği zaman baba Cavilleri'nin göstereceği tepkiyi getirin gözünüzün önüne! Baba Cavilleri, Baretto'yu kapı dışarı etmez ve hele Barretto benim kadar irikıyım değilse, ona bir güzel sopa çekmez de ne yapar?

Nesine isterseniz bahse girerim, böyle yapacağına.

Bu da, o gün öğleden sonra, güneye giden 95 numaralı yolda, sürat sınırını belirten trafik işaretlerine neden bu derece dikkat ettiğimi açıklamaya yeter sanırım. Aylardan Mayıs, günlerden pazardı. Hızlı araba kullanmamdan zevk almaya başlamış olan Jenny, yetmiş beşle gitmeye izin verilen bir yerde ne diye altmış beşten yukarıya çıkmadığımı sordu bir ara. Motörü elden geçirmek gerekiyor da ondan dedim, ama yutmadı tabii.

— Bir kere daha anlatsana Jen.

Jenny'nin iyi huyları arasında sabrın pek yeri yoktu ve moralimi yükseltmek için, kendisine sorduğum o aptalca soruları yeni baştan cevaplandırmaya yanaşmıyordu.

— Bir kerecik daha Jenny, sade bir kere, ne olursun?

— Telefonda her şeyi anlattım ona olduğu gibi. O da «Okey» dedi. Hem de İngilizce. Zira sen inanmak istemesen bile, babam bir kelime italyanca bilmez, birkaç küfürden başka.

— İyi ama, okey ne demek?

— Kuzum, sen daha «okey»in ne demek olduğunu bilmeden Hukuk'a nasıl gireceksin?

— Okey bir hukuk deyimi değildir ki, Jenny.

Koluma dokundu. Tanrıya şükür, bu aklımın erdiği bir şeydi. Ama yine de birtakım açıklamalara ihtiyacım vardı. Başıma ne geleceğini bilmek istiyordum.

Okey «Ne yapalım, başa gelen çekilir,» anlamına da gelebilirdi pekâlâ.

Ne ise ki Jenny yine halime acıdı da babasıyle olan telefon konuşmasını, bilmem kaçıncı defa bütün ayrıntılarıyla baştan anlatmaya razı oldu. Adam çok sevinmişti. Gerçekten. Kızını, Radcliffe'e, dönüşte komşunun oğluyle evlensin diye yollamamıştı elbet. (İşe bakın ki komşunun oğlu, Jenny tam Radcliffe'e giderken gelip ona talip olmuştu). Jenny, nişanlısının adının Oliver Barrett IV olduğunu söylediği zaman, başta inanmamıştı babası. Hattâ kızına On Emrin On Birincisine karşı gelmemesini öğüt vermişti.

— Neymiş o? diye sordum.

— «Babanla dalga geçme!» imiş, dedi.

— Ya!

— Ve hepsi bu kadar Oliver! Sahi söylüyorum.

— Benim meteliksiz olduğumu biliyor mu?

— Biliyor.

— Buna da bir şey demiyor mu?

— Hiç olmazsa böylece aranızda ortak bir şey olmuş oluyor.

— Ama bir parça dünyalığım olsa elbet daha hoşuna giderdi.

— Ya senin, senin gitmez miydi?

Yolun sonuna kadar ağzımı açmadım artık.

Jenny, Hamilton Avenue adlı bir caddede oturuyordu. Önlerinde bir sürü çocuk, birkaç da cılız ağaç bulunan ahşap evlerin uzayıp gittiği bir sokak. Daha arabayı koyacak bir yer bulmak için caddede ilerlerken bile, yabancı bir diyarda olduğumu hissetmiştim. En başta, ne çok adam vardı ortada. Sokakta oynayan çocuklar bir yana, evlerde oturanlar da ailece kapılarının önüne yayılmış, pazar günü ikindi vakti yapacak başka işleri yokmuş gibi, MG'mi park etmemi seyre koyulmuşlardı.

İlk, Jenny atladı arabadan dışarıya. Cranston'a ayak basar basmaz refleksleri birdenbire uyanıvermiş, küçük bir çekirgeye dönmüştü. Kapı önünde oturanlar, arabamdan inenin kim olduğunu anlar anlamaz her yandan bir alkış koptu. Büyük Cavilleri'yi karşılıyorlardı! Bütün bu coşkunluk karşısında arabadan inmeye cesaretim kalmamıştı âdeta. Biliyordum ki bu insanlar, bir an için bile olsun, beni o kafalarında canlandırdıkları Olivero Barretto olarak kabul etmeyeceklerdir.

Yaşlı, anaç bir kadın avazı çıktığı kadar bağırdı:

— Hey, merhaba, Jenny!

Jenny aynı tonla:

— Merhaba, bayan Capodilupo! diye cevap verdi.

Atladım arabadan. O anda bütün gözlerin üzerime dikildiğini hissediyordum.

Bayan Capodilupo:

— Hey, kim bu oğlan?

Diye bağırdı. Mahalle halkı, pek keskin zekâlı olmasa gerekti bana kalırsa!

— Bir şey değil! diye cevap verdi Jenny. Kendime güvenim, hele bu lâftan sonra, büsbütün artmıştı!

Bayan Capodilupo bana bakarak:

— O bir şey olmayabilir, diye bağırdı. Ama, yanındaki kız, çok şeydir!

— Kendi de biliyor bunu! dedi Jenny.

Arkadan, dönerek sokağın öbür yanındaki komşularına cevap verdi, hayranlarından başka bir grupa:

— Kendi de biliyor, dedi ve elimden tutarak (ben cennette bir yabancı rolündeyim) Hamilton Avenue 189 A'ya giden merdivenlerden çıkardı beni.

Çok sıkıntılı bir an oldu bu.

Jenny: «İşte babam» dediği zaman kazık gibi dikilip durmaktan başka bir şey yapamamıştım. Bunun üzerine Phil Cavilleri bana elini uzattı. Kırkını aşkın, 1.75 boyunda, 75 kilo kadar görünen, sağlam yapılı bir Rode Islnd'lı.

Ben de uzattım elimi. Güçlü bir pençesi vardı.

— Nasılsınız, efendim?

— Phil, diye düzeltti lâfımı. Adım Phil'dir benim.

— Nasılsınız efendim, Phil? diye tekrarladım, bir yandan da elini sıkmaya devam ediyordum.

Aynı anda, yüreğim ağzıma geldi diyebilirim. Zira Mr. Cavilleri benim elimi bırakır bırakmaz kızına doğ-

ru dönmüş ve akıl almayacak bir feryat koparmıştı.

— Jennifer!

Kısa bir an, öylece, hareket etmeden kaldılar. Sonra sarıldılar birbirlerine. Sıkı, sımsıkı. Bir öne, bir arkaya sallanarak. Mr. Cavilleri'nin ağzından (ama bu sefer gayet yavaş) bir tek söz çıkıyordu şimdi: «Jennifer, Jennifer». Kızına gelince, ileride Radcliffe'ten iyi derece ile mezun olacak bu hanımın da cevap olarak bulduğu tek kelime «Phil»den başka bir şey değildi.

Ya ben? Ben orada yoktum sanki.

Allahtan, çok kibarca büyütmüşlerdi beni. O gün de beni kurtaran bu aldığım terbiye oldu. Ağzım dolu iken konuşmamayı öğretmişlerdi bana. Phil'le kızı da, vücudumun bu boşluğunu boyuna doldurmak için sözbirliği ettiklerine göre benim de bir şey söylemeye ihtiyacım kalmamıştı. O gün İtalyan pastası yemek rekorunu kırdım galiba. Arkasından, hangi pastayı en çok sevdiğim konusunda uzunca bir konuşma yaptım (her birinden ikişer tane yemiştim en azından) ve baba kız Cavilleri'lerin ağızları kulaklarına vardı beni dinlerken.

Phil Cavilleri, kızına :

— Bu oğlan okey, dedi.

Ne demek istiyordu acaba?

Okey'in ne demek olduğunu şimdi öğrenecek değildim elbette; yalnız, sayılı ve dikkatli davranışlarımdan hangisinin bana bu değerli sıfatı kazandırmış olduğunu pek merak ediyordum. Beğenmem gereken pastayı mı beğenmiştim acaba? Yoksa el sıkışımın yeteri kadar güçlü olmasından mı hoşlanmıştı? Yoksa başka bir şeyden mi?

— Ben okey olduğunu söylemiştim sana, Phil, dedi Mr. Cavilleri'nin kızı.

— Okey, dedi babası. Ama yine de gözümle görmem lâzımdı bir kere. Şimdi gördüm, işte. Oliver?

Bana dönmüştü :

— Buyrun efendim?

— Phil.

— Buyrun efendim Phil.

— Sen okey'sin.

— Sağolun efendim. Çok teşekkür ederim böyle düşündüğünüz için. Gerçekten. Ve siz de biliyorsunuz efendim, kızınıza karşı beslediğim hisleri. Sonra, size karşı da.

Jenny sözümü bitirmeye bırakmadı:

— Oliver, keser misin lütfen böyle hıyar gibi zırvalamayı, sonra...

Bu sefer de onun sözünü kesen Mr. Cavilleri oldu:

— Jennifer, biraz ağzını toplar mısın lütfen? Unutma ki bizim misafirimizdir bu piç kurusu...

Yemekte (pastalar eğlencelikten ibaretmiş meğerse), Phil, tahmin edeceğiniz konu üzerinde ciddî şekilde konuşmayı denedi benimle. Oliver III'le Oliver IV arasında bir yaklaşma sağlayabileceğini sanıyordu aklınca.

— Müsaade et de telefonda konuşayım onunla, dedi bana, karşılıklı iki baba gibi.

— Rica ederim Phil, boş yere vakit kaybetmiş olursunuz.

— Bir babanın oğlunu böyle silkip atması karşısında elim kolum bağlı duramam ben. Elimde değil bu.

— Anlıyorum Phil. Ama ben de silkip atmışım onu.

Phil gerçekten alındı bu sözüme:

— Sakın bu lâfı bir daha duymayayım, dedi, ağzından. Baba sevgisine karşı saygı duymalı, değerini bilmelidir insan. Az bulunur şeydir baba sevgisi.

— Hele bizim ailede, dedim.

Jenny, sofraya öteberi getirmek için gidip geldiğinden, bu konuşmamıza pek karışmıyordu.

— Ara onu telefonda, dedi Phil. Ben hallederim bu işi.

— Olmaz Phil, babamla benim aramdaki hat, kopuk.

— Haydi, uzatma Oliver, gelir geçer böyle şeyler. Yumuşayacaktır baban, inan bana. Nikâh için kiliseye gideceğiniz vakit...

Tam o sırada masaya tatlı tabaklarını dizmekte olan Jenny'nin ağzından, bir çok şey demek olan bir tek hece çıktı:

— Phil...?

— Ne var, Jen?

— Şu kilise meselesi...

— Ee, ne olmuş?

—Yani... biz pek niyetli değiliz de, Phil.

— Neye? diye soracak oldu Mr. Cavilleri. Sonra, hemen arkasından yanlış bir yoruma saplanarak, özür dilermiş gibi bana döndü.

— Şey.. Ben.. Yani ille de katolik kilisesi olsun demiyorum, Oliver. Bizim katolik olduğumuzu söylemiştir sana Jenny herhalde. Ama istersen sizin kilisede kıydırırız nikâhı, Oliver. Tanrı, hangi kilisede olursa olsun takdis eder evlenmenizi, yemin ederim size...

Jenny'ye baktım. Babasına telefon ettiği zaman bu can alacak noktaya dokunmamıştı anlaşılan.

— Oliver, dedi. Kafasına öyle dank diye vurmaya cesaret edemedim, ne yapayım. Böyle işte.

Mr. Cavilleri, yine de tatlılıkla :

— Ne imiş o? diye sordu. Haydi çocuklar, çekinmeyin, vurun haydi. Nedir kafanızın içindeki, ben de bileyim.

Tam bu sırada gözlerim, Cavilleri'lerin yemek odasında bir etajer üzerinde duran porselenden Meryem ana heykeline ilişmez mi?

Jenny, gözlerini babasından kaçırmak isteyerek:

— İşte, bizim de kafamızı kurcalayan bu takdis meselesi, dedi.

Phil, «başıma daha neler gelecek» gibilerden:

— E, peki, neymiş bakalım Jen? diye sordu.

— Şey, yani biz buna pek inanmıyoruz da, dedi Jenny. Bir yandan da, kendisini desteklemem için bana dönmüştü. Bakışlarımla cesaretlendirmeye çalıştım onu.

— Allaha mı inanmıyorsunuz? Hiç bir Tanrıya mı inanmıyorsunuz, hangisi olursa olsun?

Jenny başıyla evet işareti yaptı.

— Müsaade ederseniz ben anlatayım, Phil, dedim.

— Buyur, rica ederim.

— Ne Jenny, ne de ben Allaha inanıyoruz. Ve ikiyüzlülük etmek de istemiyoruz.

Bu söz benden çıktığı için kabul etti sanırım. Yoksa, bunu Jenny söylemiş olsa, döverdi belki. Ama şimdi o, çevre dışı, yabancı bir adam durumuna düşmüştü. Ne kızının yüzüne bakabiliyordu, ne de benim.

Çok uzun bir zaman sonra:

— Pekâlâ, dedi. Yalnız şunu söyleyebilir misiniz bana: Kim kıyacak nikâhımızı?

— Biz, kendimiz, dedim.

Doğru mu söylüyorum diye kızının yüzüne baktı. Jenny evet dedi başıyla. Sahiden öyle yapacaktık. Yine uzun bir sessizlikten sonra, Phil: «Pekâlâ,» diye tekrar etti. Sonra bana, «hukukçu olmaya niyetlendiğime göre, bu çeşit bir evlenmenin -nasıl denir?- kanun nazarında geçerli sayılıp sayılmayacağını» sordu.

Jenny, tasarlamış olduğumuz töreni açıkladı. Unitarien rahibi* (Ha, rahip, diye mırıldandı Phil) törene başkanlık edecek ve bu sırada erkekle kadın kendilerini, birbirlerine vereceklerdi.

Phil:

— Kadın da ağzını açıp konuşacak mı? diye sordu, felâketin son haddi gibilerden.

Kızı :

— Philip, diye cevap verdi, düşünebiliyor musun sen, benim bir yerde ağzımı açmadan durabileceğimi?

— Hayır yavrum, diye cevap verdi adamcağız gülümsemeye çalışarak, duramazsın, bilirim.

Dönerken arabada, her şeyin yolunda gidip gitmediğini sordum Jenny'ye, kendi görüşünce.

— Okey!

Dedi.

* Unitarien — Protestanlar arasında, Allah'ın hıristiyan inancına göre Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'tan meydana gelmeyip tek olduğuna inananlar.

10

Harvard Hukuk Okulu dekan yardımcısı Mr. William F. Thompson kulaklarına inanamıyordu.

— Söylediğinizi iyi anladım mı acaba, Mr. Barrett.

— Evet, sayın Dekanım.

Birinci defa, söylerken pek zorluk çekmiştim. İkinci defası da pek kolay olmadı.

— Gelecek ders yılı için, bir bursa ihtiyacım var, efendim.

— Gerçekten mi?

— Size bunun için geldim efendim; malî yardımlarla siz ilgileniyorsunuz, değil mi, Mr. Thompson?

— Evet, ama, yine de garip bir durum var ortada... Babanız...

— Babamın artık bu işle bir ilgisi kalmadı, efendim.

— Ne dediniz, anlayamadım?

Dekan Thompson gözünden gözlüklerini çıkarmış ve kravatıyle silmeye koyulmuştu.

— Babamla benim aramda bir anlaşmazlık var, diyelim.

Dekan gözlüklerini taktı ve ancak bir dekanın suratına verebileceği o anlamsız ifadeyle yukarıdan aşağı süzdü beni.

— Çok üzücü bir şey bu, Mr. Barrett, dedi.

Kimin hesabına? diye sormak geldi içimden. Bu herif sinirime dokunmaya başlıyordu artık.

— Evet efendim, dedim. Çok üzücü. Size başvurmanın nedeni de bu aslında. Gelecek ay evleniyorum. Bütün tatil süresince bir iş bulup çalışacağız. Arkadan Jenny -yani karım- özel bir okulda ders verecek. Geçinmemiz için yeter bu para bize, ama benim öğrenimime yetmez. Okulunuz bedava sayılmaz, sayın Dekanım.

— Ö... öyle... doğrusunu isterseniz.

Dekanın bütün yaptığı yorum bu oldu. Herif bütün söylediklerimden hiç mi bir şey anlamamıştı yoksa? Odasına ne halt etmeğe geldiğimi sanıyordu acaba?

Üçüncü defa olarak, bu sefer apaçık:

— Sayın Dekan, dedim, bana burs vermenizi istiyorum. Bankada bir kuruşum bile yok, okula kaydımı da yaptırmış bulunuyorum.

Mr. Thompson, yönetmeliğin arkasına sığınarak:

— Ha, evet, dedi, ama para yardımı için başvurma süresi çoktan dolmuş bulunuyor.

Ne bekliyordu benden bu pezevenk? Yüz kızartıcı birtakım ayrıntılar mı dersiniz? Skandaldan mı hoşlanıyordu yoksa? Ne bileyim?

— Kayıt için müracaat ettiğim zaman, ileride ne olacağını bilmiyordum ki, bay Bekan.

— Bilmiyordunuz tabii, Mr. Barrett, yalnız size şunu söylemek zorundayım ki, bizim görevimiz burada aile kavgalarıyle uğraşmak değildir. Söyledim ya size zaten, çok üzücü bir anlaşmazlık bu.

Yerimden kalkarak:

— Pekâlâ, Bay Dekan, dedim. Ne demek istediğinizi anlıyorum. Ama yine de okulunuz günün birinde bir Barrett Hall'e kavuşsun diye babamın kıçını yalayacak değilim.

Çıkarken Dekan Thompson'un «Doğru değil bu» diye mırıldandığını duydum.

Bana da sorarsanız, doğru değildi. Hem de hiç.

11

Jennifer diplomasını çarşamba günü aldı. Cranston'dan, Fall River'den uzak yakın bütün akrabaları törende bulunmak için Cambridge'e gelmişlerdi. Cleveland'dan kalkıp gelen bir teyze bile vardı aralarında. Onlara Jenny'nin nişanlısı olarak tanıştırılmayacağımı kararlaştırmıştık önceden, Jenny de nişan yüzüğü takmamıştı. Böylece hiç kimse nikâha çağırılmadığı için (daha baştan) alınmış olmayacaktı.

— Clara teyze, diyordu Jenny, tanıtayım size: Arkadaşım Oliver. - Arkadan da hemen ekliyordu: «Koleji bitirmedi henüz.»

Akrabaların dirsekeriyle birbirlerini dürtmeleri, aralarında fısıldaşmaları, hattâ birbirlerini açıkça sorguya çekmeleri gözümden kaçmış değildi tabii. Ama ne Jenny, ne de ben ağzımızı açıp bir şey söyledik; Phil de öyle. Bana kalırsa imansızların aşkı üzerinde tartışmaktan kurtulmak canına minnetti onun.

Perşembe günü, öğrenim derecesi bakımından ben de Jenny ile eşit duruma geçtim ve ben de Harvard'dan onun gibi *magna cum laude* derecesiyle mezun oldum. Üstelik, sınıf temsilcisi ben olduğum için, mezunları yerlerine götürmek görevi de bana verilmişti. Böylece «Pek iyi» derece ile mezun olan, süper-süper beyinlerin bile önünde yürüyordum. Şeytan diyordu ki, şunlara dönüp «Gördünüz ya, Dillon House'da bir saat geçirmek Widener kitaplağında iki saat kapanıp kalmaktan daha iyiymiş!» diyeyim. Ama tutuyordum kendimi. Varsın herkes sevinçten payını alsındı bu mutlu günde.

Oliver Barret III orada mıydı, değil miydi, hiç fikrim yok. Diploma töreni sabahı Harvard'ın avlusunu on yedi bin kişi doldurmuştu ve ben de elimde dürbünle tribünleri gözetleyecek değildim her halde. Hakkım olan iki kişilik aile davetiyesini, Jenny ile Phil için kullanmıştım. Sonra Moruk, isterse eski Harvard'lı sıfatıyla içeri girer ve 1926 mezunlarına ayrılan yere oturabilirdi. Ama ne diye yapacaktı bunu! Bankalar kapalı değildi ki o gün

Yine ayrı hafta, pazar günü evlendik. Jenny'nin akrabalarını çağırmayışımızın tek nedeni, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'u atlayıp geçmemizin bu saf katolikleri fazlasıyla üzeceğinden gerçekten çekinmemizdi. Tören, Harvard'ın büyük avlusunun kuzeyindeki eski bir binada, Phillips Brooks House'da, yapıldı. Üniversitenin unitarien papazı Timothy Blauvelt başkanlık ediyordu törene. Ray Stratton oradaydı tabiatiyle. Bir de Exeter'den arkadaşım olan, ama sonra Harvard'a gelmeyip Amherst'e giden Jeremy Nahum'u çağırmıştım. Jenny, Briggs Hall'-

den bir kız arkadaşını, ve -belki de duygusal nedenlerle- Kitaplıkta yanında oturduğu uzun boylu kazık kızı davet etmişti. Bir de Phil vardı tabii.

Phil'i ağırlamakla Ray Stratton'u görevlendirdim. Kendisini mümkün olduğu kadar rahat hissetsin diye. Hoş, Stratton'un kendisi de pek o kadar sâkin değildi ya! İkisi de yan yana, ikisi de fena halde tedirgin duruyor; ikisi de ağzını açmadan, karşılıklı olarak, birbirlerinin peşin düşüncelerini pekleştiriyorlardı: Yani (Phil'in dediği gibi) bu kendi kendine evlenme'nin, (Stratton'un boyuna söylediği gibi) «görülmemiş bir kepazelik»ten başka bir şey olamayacağı düşüncesini. Neymiş. Jenny ile ben birbirimize karşılıklı bir iki lâf söyleyecekmişiz! Oysa biz bunu daha önce, ilkbaharda, Jenny'nin başka bir müzisyen arkadaşı Marya Randall'la mimarlık öğrencisi Eric Levenson'un evlenmelerinde görmüştük ve pek hoşumuza gitmişti. Aynı şeyi biz de yapmaya karar vermiştik bunun üzerine.

Mr. Blauvelt:

— Hazır mısınız ikiniz de? diye sordu.

Hem kendim, hem Jenny adına:

— Evet, dedim.

Mr. Blauvelt, etraftakilere :

— Dostlarım, dedi, iki varlığın hayatlarını birleştirmelerine tanıklık etmek için bulunuyoruz burada. Şimdi bu kutsal törende okumak için seçtikleri sözleri dinleyeceğiz.

Önce, gelin. Jenny, seçmiş olduğu şiiri okudu karşımda. Çok duygulandırıcı oldu bu. Belki de özellikle

benim için. Çünkü Elizabeth Barrett'in bir sonesiydi okuduğu.

Ne zaman yerlerinde yükselirse ruhlarımız
dosdoğru, güçlü
Yüz yüze, sessiz, yaklaşarak birbirine gittikçe
Ve yanıp tutuşursa bu uzanan kanatlar...

Gözucuyla Phil Clavilleri'ye bakıyordum. Benzi solmuş, ağzı aralanmış, gözleri bir şaşkınlık ve tapı karışımıyle faltaşı gibi açılmıştı. Jenny sonenin bir duaya benzeyen son parçasını okuyordu:

Bir yer ki bütün bir gün yaşanır sevişerek içinde
Etrafı karanlık ve ölüm saatiyle çevrili.

Sonra sıra bana geldi. Kızarmadan okuyabileceğim bir şiir buluncaya kadar çok güçlük çekmiştim. Birbiri ardından süslü cümleler sıralamak hiç mi hiç gelmezdi elimden. Benim yapabileceğim bir şey değildi bu. Neyse ki Walt Whitman'ın *Song of the Open Road* adlı şiiri nin bir parçası, kısa bile olsa, söylemek istediğimi tam olarak getiriyordu dile:

.... Elimi veriyorum sana!
Paradan daha değerli olan sevgimi,
Her duadan, her yasadan önce kendimi
veriyorum sana!
Sen de verir misin bana kendini? Gelir misin
benimle bu yolculuğa?
Ömrümüzün sonuna dek ayrılmamacasına?

Bitirdiğim zaman, çok güzel bir sessizlik oldu salonda. Sonra Ray Stratton bana nişan yüzüğünü uzattı ve Jenny ile ben -kendimiz- evlenme dileklerini söyledik: Bugünden sonra, sevmek ve saymak için birbirimize veriyorduk kendimizi, ölüm bizi ayırıncaya kadar.

Massachusetts eyaleti yasalarının kendisine tanıdığı yetkilere dayanarak, bizi karı koca ilân etti Mr. Timothy Blauvelt.

Şimdi düşünüyorum da, bizim -Stratton'un dediği gibi- «maç sonrası davetimiz» iddialı denecek kadar iddiasız oldu. Jenny ile ben, geleneksel şampanyayı istememiş ve bir çift meyhane bankosuna sığacak kadar az kişi olduğumuz için, Cronin'e bira içmeye gitmiştik. Hatırladığıma göre, bizzat Jim Cronin hepimize birer bardak bira ikram etti: «Cleary kardeşlerden sonra Harvard'ın yetiştirdiği en büyük hokey oyuncusu şerefine.»

— Halt etmişsin sen, dedi Phil Cavilleri yumruğunu masada patlayarak. Bütün Cleary'ler bir araya gelse Oliver'in tırnağı bile olamaz.

Ömründe bir defa bile Harvard'da bir hokey maçı görmemiş olan Phil, sanırım ki böylelikle, buz üzerindeki marifetleri ne olursa olsun, Cleary kardeşlerden hiç birinin güzel kızıyla evlenmeyi başaramamış olduklarını söylemek istemişti. Ama hepimiz zaten dut olduğumuz için, bu sözler kafayı biraz daha tütsülememize yaradı sadece.

Hesabı Phil'in görmesine ses çıkarmadım. Bu kararım, Jenny'den pek az duyduğum bir iltifat kazandırdı bana sonradan, ince düşünceliğim üzerinde, («Göre-

ceksin Preppie, insan gibi olmayı gerçekten öğreneceksin günün birinde»). Yalnız en sonunda Phil'i otobüse götürdüğümüz zaman, iş biraz melodrama döndü. Herkesin gözü sulandı yani. Babasının, Jenny'nin. Belki benimki de... Bundan tek hatırımda kalan, sulu bir an yaşadığımızdır.

Her ne ise, bir sürü iyi dilekten sonra, Phil otobüse bindi ve biz de orada kalıp el sallamaya devam ettik, tâ gözden kayboluncaya kadar. İşte bu andan sonradır ki korkunç gerçeğin üzerime çöktüğünü duydum.

«Jenny, evlendik biz, resmen!»

«Evlendik ya! Şimdi göreceksin benim ne cadı olduğumu.»

12

Bu ilk üç yıl süresince geçirdiğimiz günlük hayatı bir tek sözle tanımlamak gerekirse buna «meteliğe kurşun atmak» diyebiliriz ancak. Daha gözümüzü açar açmaz başlıyorduk düşünmeye, yapmamız gereken şeylere gerekli parayı nereden, nasıl bulacağız, diye. Genellikle, başarabiliyorduk bunu. Ama, ucu ucuna. Hiç bir romantik yanı da yoktu bu işin. Ömer Hayyam'ın ünlü dörtlüğünü bilir misiniz? Hani, dalın altındaki şiir kitabı, ekmek somunu, şarap kâsesi vesaire? Şiir kitabının yerine *Scott on Trusts*'ü koyun da bu şâirane görünüşün benim hayal âlemimde neye dönüştüğüne bir bakın bakalım. Cennet ha? Al da bilmem nerene sok cenneti. Aklım fikrim bu kitabın kaç para tuttuğuna (eskicilerde bulunup bulunmayacağına) ve o meşhur ekmekle o meşhur şarabı (nereden ve nasıl) veresiye alabileceğimize takılıp kalıyordu. Sonra da, borçlarımızı ödemek için hangi giderden biraz kısıntı yapabileceğimize.

Nasıl değişiyor insanın yaşayışı? Gün oluyor ki en önemsiz bir karar için bile, kafamızın içinde aralıksız toplantı halinde bulunan bütçe komisyonunun onayını almak gerekiyor.

— *Ne dersin Oliver, gidip* Becket'*i seyretsek bu gece?*

— *Üç dolar.*

— *Nasıl?*

— *Bir buçuk dolar senin için, bir buçuk dolar da benim için de ondan.*

— *Yani evet mi demek istiyorsun, hayır mı?*

— *Ne evet, ne hayır. Sadece üç dolar demek istiyorum. O kadar.*

Balayımızı, yirmi bir adet çocukla bir arada bir yat üzerinde geçirdik. Daha doğrusu ben sabahın yedisinden yolcularım usanıncaya kadar on bir metre uzunluğunda bir tekneyi yönetiyordum ve Jenny de çocuk bakıcılığı yapıyordu. Burası (Hyannis'den pek uzak olmayan) Dennis Port'da Pequod Kulübü diye bir yerdi. Tamamı büyük bir otelden, küçük bir limandan ve birkaç düzine kiralık evden meydana geliyordu. En küçük bungalow'lardan birisinin üstüne, hayalimde, şöyle bir yazı asmıştım: «Burası Oliver'le Jenny'nin uyudukları yerdir... seviştikleri zaman dışında.» Sanıyorum ki, müşterilerimize karşı bütün bir gün nâzik davrandıktan sonra -başka türlü yapmamıza imkân yoktu, geçinmemiz bundandı çünkü- Jenny ile benim birbirimize karşı nâzik davranabilmemiz, ikimiz için de övünülecek bir şeydir. «Nâzik» diyorum sadece, zira başka kelime bulamıyorum. Jennifer Cavilleri'yi sevmenin ve onun tarafın-

dan sevilmenin ne olduğunu anlatabilmek için. Şey affedersiniz, Jennifer Barrett diyecektim.

Cape'e gitmeden biraz önce, Cambridge'in kuzey tarafında ucuz bir apartman katı bulmuştuk. Ben buna Cambridge'in kuzeyi diyorum ama, doğrusuna bakarsanız, ev aslında Somerville kasabasında ve Jenny'nin deyimiyle «çivi bile çakılamaz durumda» idi. Eskiden iki ailenin oturması için yapılmış. Sonradan dört daireye bölünmüş. Kirası da «ucuz» demelerine rağmen, hayli yüksekti. Ama başka çaremiz yoktu: Piyasanın isteklerine boyun eğecektik, çaresiz.

— Hey, Ol, itfaiye neden yasaklamamış bu evde oturmayı?

— Her halde içeriye girmekten korktukları için, dedim.

— Ben de korkuyorum.

— Haziranda korkmuyordun.

(Bu konuşma eylülde geçiyordu. Şehre döndüğümüz gün.)

— Haziranda evli değildim. Şimdi evli bir kadın olarak burayı tehlikeli buluyorum.

— Peki, ne yapmamı düşünüyorsun?

— Kocama söylemeyi, diye cevap verdi, o bir çare bulur bu işe.

— Dur bakalım, dedim, benim senin kocan.

— Ya, sahi mi? İspat et öyleyse.

— Nasıl? diye sordum. İçimden «Olur mu, sokak ortasında» diye geçiriyordum.

— Kucağına al beni, öyle geçir eşikten, dedi.

— Sen inanıyor musun böyle enayice şeylere?

— Önce taşı, sonra karar veririm.

— Okey!

Kucağıma aldım Jenny'yi ve giriş kapısının önüne kadar çıkardım. Beş ayak merdiven.

— Neye durdun? diye sordu.

— Eşiği geçmedik mi?

— Ne münasebet!

— Bak, zilin yanında adımız yazılı.

— Resmî eşik değil bu. Amma da lâpacıymışsın. Birinci kata, haydi bakalım.

«Resmî» ikâmetgâhımıza kadar yirmi dört basamak merdiven vardı. Aşağı yukarı yarı yerde nefes almak için durdum.

— Neye bu kadar ağırsın? diye sordum.

— Hiç aklına gelmedi değil mi, gebe olabileceğim?

Nefesimi toparlamaya hiç de yardımı dokunmamıştı bu sözün.

— Gebe misin gerçekten? diyebildim nihayet.

— Haha! Korktun, değil mi?

— Nah korktum.

— Haydi haydi. Bana yutturma, Preppie.

— Doğrusunu istersen, bir an için korkmadım desem yalan.

Yukarıya kadar çıkardım Jenny'yi.

Bulup buluşturma düşüncesinin işimize burnunu sokmadığı nadir ve değerli anlardan biri olarak hatırlarım bunu.

Ünlü bir ad taşımam, öğrencilere hiç bir şekilde kredi yapmayan bir bakkalın bize veresiye hesabı açmasına yaradı. Buna karşılık, bu ünlü adın, en ummadığım yer-

de, Jenny'nin öğretmenlik için başvurduğu Shady Lane okulunda zararı dokundu bize.

Shady Lane okulunun müdiresi bayan Anne Millet Whitman, karıma:

— Tabii resmî okulların verdiği ücreti verecek durumda değiliz biz, demiş ve arkadan, nasıl olsa Barrett'lerin işin «bu yanı ile» ilgilendiklerini sanmadığını eklemişti. Jenny müdirenin kafasındaki bu kuruntuyu gidermeye çalıştı ama eline, daha önce teklif edilmiş olan yıllık üç bin beş yüz dolara ek olarak, aşağı yukarı iki dakika süren bir kahkahadan başka bir şey geçmedi: Ha, ha, ha. Miss Whitman, Jenny'nin Barrett'lerin de herkes gibi ev kirası ödemek zorunda olduklarını söylemesini «büyük espri» olarak kabul etmişti.

Jenny bu konuşmayı bana anlattığı vakit, Miss Whitman'ın bu üç bin beş yüz doları ne yapması gerektiği üzerinde bazı parlak fikirler sürdüm ileriye, ha, ha, ha! Jenny bunun üzerine benim hukuku bırakıp, resmî okullarda öğretmenlik edebilmesi için gerekli imtihanı verinceye kadar ona bakmaya hazır olup olmadığımı sordu. İki saniyelik bir süre bütün durumu gayet ciddî olarak gözden geçirdim ve sonunda çok kısa ve kesin bir sonuca vardım:

— Bok iş!

— İnci gibi lâf ettin, dedi karım.

— Peki, ne söyleyeyim Jenny? Ha, ha, ha! mı diyeyim.

— Yok. Spagetti yemeğe alış. Yeter o kadarı.

Ben de öyle yaptım. Spagetti yemeğe alıştırdım kendimi ve Jenny de makarnanın makarnadan başka bir

şeye benzemesi için akla gelen bütün yemek tariflerini öğrendi iyice. Yazın kazandığımıza, Jenny'nin maaşını ve Noel'de postahanede işler çoğalınca gece çalışıp kazanmayı umduğum parayı eklersek geçinebilecektik. Görmediğimiz sürüyle film vardı tabii (ve Jenny'nin kaçırdığı bir sürü konser) ama yuvarlanıp gidiyorduk yine de.

Sinema ve konserden başka bir eğlencemiz yoktu zaten. Sosyal bakımdan, ikimizin de yaşayışı kökünden değişmişti. Hâlâ Cambridge'de oturuyor sayılırdık ve nazarî olarak Jenny bütün o müzik derneklerine üye olarak kalabilirdi ama, vakit bulamıyordu buna. Shady Lane'den yorgun argın geliyor ve arkadan yemek hazırlamak zorunda kalıyordu (dışarıda yemek, olanaklarımızı çok aşan bir şeydi.) Bu arada benim dostlarım da bizi rahat bırakmak nezaketini göstermişlerdi. Daha doğrusu, biz onları çağırmak zorunda kalmayalım diye, onlar da bizi davet etmiyorlardı. Anlıyorsunuz değil mi ne demek istediğimi?

Futbol maçlarına bile boşverir olmuştuk.

Varsity kulübüne üye olduğum için, sahanın tam ortasına bakan tribünlerde oturmaya hakkım vardı. En güzel yer. Ama tanesi altı dolardı bu yerlerin ve iki kişi on iki dolar ediyordu.

— Hiç de on iki dolar etmez, diyordu Jenny. Sadece altı dolar eder. Bensiz gidebilirsin pekâlâ, zaten bir şey anladığım yok benim futbolden, «vur, gebert!» diye bağıran heriflerin gürültüsünden başka. Sense, bayılıyorsun buna, onun için gitmeni istiyorum, anlıyor musun, sersem!

— Bu dava burada biter, diye cevap verdim, ne de olsa kocası ve ailenin reisi idim. «Hem de sıkı çalışmam lâzım bu ara.»

Yine de cumartesi günleri öğleden sonralarını kulağımı bir transistora yapıştırmış olarak geçiriyor, coğrafya ölçüsüyle benden ancak bir kilometre uzakta olmalarına rağmen, şimdi sanki başka bir gezegende yaşayan seyircilerin haykırışlarını dinliyordum.

Varsity kulübüne üye olmanın bana verdiği imkânı, Yale maçında Hukuk'taki arkadaşlarımdan Robbie Wald'e bir bilet almak için kullandım. Robbie uzun uzun teşekkür ederek evden çıkıp gittikten sonra, Jenny, Varsity kulübünün bu ünlü yerlerine oturmaya kimlerin hakkı olduğunu bir kere daha anlatmamı istedi benden ve ben de ona bir kere daha açıkladım ki bu yerler, yaşına başına, boyuna bosuna, sosyal durumuna bakılmaksızın Harvard'da spora efendice hizmet etmiş kimselere ayrılmıştır.

— Su sporlarında çalışanlara da mı? diye sordu.

— Sporcu sporcudur, diye cevap verdim. İster kuru olsun, ister yaş.

— Senden başkası, Oliver, dedi. Sen, donmuşsun.

Bu konuyu üstelemeden geçiştirdim. İçimden kendi kendime «Jenny, espri yapmadan duramaz bir türlü,» diyor, Harvard'ın spor gelenekleriyle bu derece ilgilenmesinin arkasında başka bir sebep olduğunu kabul etmek istemiyordum. Örneğin, Soldiers Field stadyomu her ne kadar 45.000 kişi alıyorsa da bütün eski sporcuların aynı bölümde oturacaklarını belirtmek istiyordu

belki üstü kapalı bir şekilde. Hepsinin. Genci, yaşlısı. Kurusu, yaşı... ve donmuşu.

Cumartesi günleri stadyomun yanına yanaşmamamın tek nedeni sadece bu altı dolar hikâyesi miydi acaba?

Hayır efendim, Jenny'nin kafasında başka bir düşünce bile olsa, ben bunun tartışmasına girmek istemiyordum.

13

Bay ve Bayan Oliver Barrett III
Bay Barrett'in
Altmışıncı yıldönümü şerefine verecekleri
akşam yemeğinde bulunmanızı rica ederler.

6 Mart cumartesi saat 18'de
Dover House, Ipswich, Massachusetts.
C. v. r. o.

— Ee? diye sordu Jennifer.

— Soruyor musun yani? diye cevap verdim.

Percival'e karşı Devlet'in bir özetini çıkarmaktaydım, ceza hukukunda geçen en önemli örneklerden biri.

Jenny, bana takılmak için davetiyeyi burnunun dibinde sallayıp duruyordu.

— Bana kalırsa tam zamanı, Oliver, dedi.

— Neyin zamanı?

— Neyin olduğunu pek iyi biliyorsun, diye cevap verdi. Gelip de ayaklarına kapanmasını isteyemezsin ya!

O konuşuyor, ben başımı kâğıtlara eğmiş, çalışmaya devam ediyordum.

— Ollie... Bak ilk adımı yine o atmış.

— Lâf... Jenny. Zarfın üstünü yazan annem.

Her zamankinden daha üst perdeden çıkan bir sesle:

— Hani mektuba bakmadığını söylemiştin bana? dedi.

Sahi. Biraz önce şöyle bir bakmıştım zarfa. Sonradan unutmuşum ihtimal. Olur a, *Percival'e karşı Devlet*'i özetlemekle meşguldüm ve daha şimdiden imtihan korkusu çökmüştü içime. İstediğim bir tek şey vardı, o da Jenny'nin kafa ütülemekten vaz geçmesi.

— Düşün, Ollie dedi, âdeta yalvaran bir sesle. Yaşı altmış. Kim iddia edebilir, sen nihayet barışmaya karar verdiğin zaman onun hayatta olacağını?

Bir çocuğa ders anlatır gibi, babamla hiç bir zaman barışmayacağımı ve beni rahat bırakıp çalışmama izin verirse çok memnun kalacağımı anlattım Jenny'ye açık açık. Ayaklarımı dayadığım pufun kenarında kendisine ayırdığım yere oturdu. Hiç bir şey söylemiyordu ama, çok geçmeden ısrarla bana baktığını fark ettim. Gözlerimi kitaptan kaldırınca:

— Günün birinde, Oliver V de senin başına belâ olursa görürsün, dedi.

— Merak etme, diye tersledim onu, adını Oliver koyacak değilim.

Her zaman yaptığının aksine, ben sesimi yükselttiğim halde o alçak sesle cevap verdi.

— Dinle beni Ol, istersen adını Soytarı Bozo koyalım, çocuk yine de sen vaktiyle Harvard'da sporda ün yapmışsın diye içerleyecektir sana. Zaten, o daha birinci sınıfa girerken, sen yüksek mahkeme üyesi olacaksın belki de.

Bizim oğlumuzun, beni çekememesinin söz konusu olmadığını söyledim ona. Neye dayanarak bu kadar emin olduğumu sordu. Neyle ispat edebilirdim ki! Benim oğlumun bana içerleyemeyeceğini biliyordum, ama neden içerlemeyeceğini bilemezdim. Bu da pek önemli değildi aslında, zira Jenny kendine özgü bir muhakeme ile:

— Baban da seni seviyor, Oliver, dedi. Sen Bozo'yu nasıl seveceksen o da öyle seviyor seni. Ama siz Barrett'ler öylesine kibirli, öylesine inatçısınız ki bütün ömrünüzü birbirinizden nefret ettiğinize inanarak geçirebilirsiniz.

— Ama sen varsın iyi ki, dedim alayla.

— Evet, iyi ki ben varım, dedi.

— Bu dava burada biter, dedim. Ne de olsa kocası ve ailenin de reisi idim. Yine *Percival'e karşı Devlet*'i aldım elime. Jenny de kalktı yerinden. Ama, birdenbire bir şey geldi aklına.

— Peki, C. v. r. o. yu ne yapacağız?

Ona dedim ki elinde Radcliffe'den müzik diploması bulunan birisi pekâlâ başkasının yardımı olmadan cici bir red cevabı yazabilecek durumdadır.

— Dinle beni Oliver, dedi. Hayatımda yalan söylediğim ya da hile yaptığım olmuştur ihtimal. Ama hiç

kimseye bilerek kötülük etmedim bugüne kadar. Dediğini yapamayacağım, korkarım.

Gerçekten şimdi de kimseye kötülük ettiği yoktu, benden başka. Ben de ondan nezaketle canının istediği gibi cevap yazmasını rica ettim. Yalnız bir şartla: Davete hiç bir şekilde gitmeyeceğimiz açıkça belirtilmiş olacaktı bu cevapta. Arkadan kafamı *Percival'e karşı Devlet*'e soktum bir kere daha.

Hafif, çok hafif bir sesle:

— Kaçtı numaraları? dediğini duydum.

Telefonun başındaydı.

— İki kelime yazıp göndersen olmaz mı?

Numarayı söyledim ve hemen arkasından *Percival*'in yüksek mahkemeye yaptığı itiraza eğdim başımı.

Jenny'nin konuştuklarını dinlemiyordum. Daha doğrusu dinlememeye çalışıyordum. Ama unutmayalım ki aynı odanın içindeydik nihayet.

— Ooo... İyi akşamlar efendim, dediğini duydum. Telefonu kendisi açmıştı demek İtoğluit? Hafta içinde Washington'da olmayacak mıydı? Son günlerde New York Times'da çıkan bir yazıda öyle deniyordu. Gazetecilik de iki paralık olmuştu zamanımızda besbelli.

Bir «hayır» demek için ne kadar zaman ister?

Bana öyle geliyordu ki Jenny bu iki heceyi söylemek için gereğinden çok fazla zaman harcıyordu.

— Ollie?

Eliyle telefonun ağızlığını kapatmıştı.

— Ollie? İlle de hayır mı dememiz gerek?

İlle de öyle olduğunu anlatmak için başımı eğdim ve elimi de kısa kes Allahaşkına anlamına salladım.

— Gerçekten çok üzgünüm, dedi telefonda. İkimiz de çok çok üzgünüz, efendim...

İkimiz de mi? Beni neye karıştırıyordu bu işe? Hele ne diye söylenecek şeyi söyleyip de kapatmıyordu telefonu?

— Oliver?

Elini yine ağızlığa koymuş, bu sefer adam akıllı yüksek sesle konuşuyordu:

— Yaraladın adamı, Oliver! Babanın yüreği kanarken sen hâlâ yerinden kıpırdamadan oturacak mısın!

Bu derece heyecanlı bir halde olmasaydı ona bir kere daha, taştan yüreklerin kanamadığını ve kendi Akdeniz İtalyan geleneğinden gelme yanlış görüşlerini Rushmore dağının kayalıklı tepelerine kadar çıkarmaması gerektiğini anlatabilirdim. Ama Jenny kendinde değildi âdeta. Onun bu durumu beni de çığırımdan çıkarıyordu.

— Oliver, diye sordu, bir tek kelimecik bile söylemez misin ona?

Ona mı? Aklını kaçırmıştı galiba!

— Sadece «Merhaba» demek için.

Telefonu bana uzatıyordu. Ağlamamaya gayret ederek.

Büyük bir soğukkanlılıkla:

— Hiç bir zaman konuşmayacağım onunla, dedim. Hiç bir zaman.

Şimdi ağlıyordu artık. Ağladığı duyulmuyor, ama yaşlar yanaklarından akıyordu. Ve sonra... Sonra dilenir gibi yalvardı.

— Hatırım için Oliver. Şimdiye kadar hiç bir şey istemedim senden. Yalvarırım sana.

Üç kişiydik (zira neden bilmem, babam da odanın içinde imiş gibi geliyordu bana) ve üçümüz de bekliyorduk. Neyi bekliyorduk? Beni mi?

Yapamayacaktım.

Benden, elimden gelmeyecek bir şey istediğini anlamıyor muydu Jenny? Onun için her şeyi yapabileceğimi, yalnız bunu yapamayacağımı anlamıyor muydu? Jenny benim müthiş tedirgin bir halde, gözlerimi inatla yere dikip durduğumu ve başımla hayır işareti yaptığımı görünce hiddetten kasılmış bir sesle:

— Kalpsiz hayvanın birisin sen, dedi. Bana karşı ilk defa böyle davranıyordu. Sonra tekrar babamla konuşmasına dönerek:

— Mr. Barrett, dedi, Oliver'in size bir söyleyeceği var. Diyor ki kendi usulünce...

Nefes almak için durdu. Daha bir dakika önce ağlar haldeydi. Kolay değildi konuşması bu durumda. Bana gelince, ben öyle şaşırmıştım ki sözde benim ağzımdan çıkacak lâfların sonunu beklemekten başka bir şey yapamıyordum.

— Oliver sizi çok seviyor, dedi ve çabucak kapadı telefonu.

Bundan sonraki davranışımın akla uygun hiç bir izah şekli yoktur. Mahkemedeki gibi, o anda ne yaptığımı bilmiyordum, diyeceğim. Ya da hiç savunmayacağım kendimi. Zira affedilecek bir yanı yoktu yaptığımın.

Telefonu önce Jenny'nin elinden, sonra da duvardan söktüğüm gibi... odanın ortasına fırlatıp atmıştım.

— Bu kadarı da fazla artık, Jenny. Def olup gider misin lütfen başımdan?

Hayvana dönmüştüm sanki o anda ve hayvan gibi soluyarak, durdum birdenbire. Aman Allah! Ne olmuştu bana böyle? Dönüp Jenny'ye baktım.

Ama, gitmişti Jenny.

Sırra kadem basmıştı âdeta, merdivendeki ayak sesini bile duymamıştım. Her halde, daha telefonu kapattığım anda, dışarı atmış olacaktı kendini. Eşarpıyla mantosu orada asılı duruyordu hâlâ. Ne yapacağımı bilememekten doğan acımı bastıran tek şey, ne yaptığımı bilmekten duyduğum acı idi.

Aramadığım yer kalmadı onu.

Hukuk'un kitaplığında, başları kitaplara gömülü çalışan bütün «hafız» ları teker teker geçirdim gözden. En aşağı on defa, sıralar arasında gidip geldim. Gerçi ağzımı açıp kimseye bir şey sormuyordum ama, o ısrarlı bakışlarımı ve allak bullak suratımı görenlerin rahatını fena halde kaçırdığımı görüyordum açıkça.

Ama vız geliyordu bana bu.

Ne var ki, Jenny kitaplıkta değildi.

Arkasından Harknes Commons'a, öğrenci lokaline, kafetaryaya baktım. Sonra, tabana kuvvet Radcliffe'teki Agassiz Hall'e kadar koştum. Orada da bulamadım onu. Şimdi artık her tarafa koşuyordum. Bacaklarımla, kalbimin hızına yetişmeye çalışarak.

Ya Paine Hall? Alt katta, piyano çalışmak için odalar vardı burada. Jenny kafası kızdığı zamanlar hıncını piyanonun tuşlarından alırdı, bunu biliyordum. Ama ya ödü koparcasına korktuğu zamanlar?

İki yanına çalışma odaları sıralanmış bu koridorlardan geçmek kadar sinir bozucu bir şey yoktu. Kapıların altından Mozart - Bartok - Bach - Brahms taşıyor ve hepsi birbirine karışarak anlaşılması imkânsız bir cehennem gürültüsü çıkarıyorlardı.

Jenny burada olmalıydı, muhakkak!

İçimden gelen bir his beni, bir kapının önünde durdurdu. Odadan, piyanoda (kızgınlığından olacak) güm güm çalınan bir Chopin prelüdü duyuluyordu. Bir saniye durup dinledim. Oldukça kötü bir çalıştı bu... Durarak, baştan alarak ve sürüyle de yanlış yaparak. Çalmaya ara verdiği bir an, içerideki kızın: «Hass...!» dediğini duydum. Tamam, Jenny'den başkası olamazdı bu. Kapıya dayandığım gibi açtım ardına kadar.

Radcliffe'li bir kız oturuyordu piyanonun başında. Kafasını kaldırınca gördüm. Çirkin, tıkız, hippi bir kız. Benim bu içeri dalışımdan pek hoşlanmışa benzemiyordu.

— Bir zorun var galiba? dedi.

— İyi bildin, dedim ve çektim kapıyı.

Harvard Meydanını da denedim bundan sonra. Pamplona kahvesini, Tommy pasajını... Artist geçinenlerin toplandığı Hayes Bick'e varıncaya kadar... Yok, yok, yok!

Nereye gidebilirdi bu kız?

Metro kapalıydı bu saatte; ama Jenny doğruca istasyonun yolunu tutmuş, oradan da Boston'a giden bir trene atlamış olabilirdi pekâlâ.

Telefon kumbarasına bir yirmi beş sentlik, iki de onar sentlik attığım sırada neredeyse sabahın birine geliyordu saat. Harvard meydanındaki telefon kulübelerinden birindeydim.

— Alo Phil?

Uykulu bir ses:

— Evet, dedi. Kim konuşuyor?

— Benim.. Oliver?

— Oliver mi?

Korkmuştu. Jenny'ye bir şey mi oldu yoksa diye sordu hemen. Böyle sorduğuna göre Jenny onun yanında değildi demek!

— Şey... Yok canım Phil, bir şey yok...

— Tanrıya şükür! Ne var, ne yok Oliver?

Kızının durumunda korkacak bir şey olmadığını öğrenince sakinleşti, dostça konuşmaya başladı. Sanki tatlı uykusundan kaldıran ben değilmişim gibi.

— İyilik Phil, çok iyiyim, Jenny size anlatıyordur her halde.

Garibime gidecek kadar sâkin bir sesle:

— Pek de anlatıyor sayılmaz, dedi.

— Ne demek istiyorsunuz, Phil?

— Biraz daha sık telefon edebilir demek istiyorum. Pek o kadar yabancı sayılmam ben de, ne dersin?

İnsanın aynı zamanda hem rahatlamış, hem de korku içinde olabileceğini düşünmemiştim hiç. Oysa ben şimdi tam o durumdaydım.

— Jenny yanında mı şimdi? diye sordu.

— Anlamadım.

— Ver Jenny'yi bana. Hemencecik yapayım yuvasını.

— Şimdi olmaz, Phil.

— Ha, uyuyor mu? Peki, uyuyorsa rahatsız etme.

— Tamam, dedim.

— Dinle beni serseri, dedi.

— Buyurun efendim.

— Cranston o kadar uzak mı ki sanki bir pazar öğleden sonra kalkıp gelmiyorsunuz buraya? Söyle bakayım. Yoksa ben mi geleyim size?

— Şey.. Siz rahatsız olmayın Phil, biz geliriz.

— Ne zaman?

— Bir pazar.

— «Bir pazar» da neymiş, ne demekmiş? Uslu çocuklar «bir pazar» demez, «bu pazar» derler. Bu pazar, anladın mı Oliver?

— Anladım efendim, bu pazar.

— Saat dörtte. Ama arabayı dikkatli kullan. Tamam mı?

— Tamam.

— Bir daha sefere de ödemeli ara, anladın mı?

Telefonu kapamıştı.

Harvard meydanının yalnızlığı ve gecenin karanlığı içinde kaybolmuş, ne yapacağımı, nereye gideceğimi bilemeden kalakalmıştım orada. Genç bir zenci yaklaştı yanıma ve bir nefeslik toz isteyip istemediğimi sordu. Farkına bile varmadan, dalgınlıkla: «Teşekkür ederim efendim, istemem,» demişim.

Koşmuyordum artık. Ne diye acele edecektim bom boş bir eve dönmek için? Gece hayli ilerlemişti ve her tarafım uyuşmuştu âdeta... Soğuktan daha çok, korkudan (hava da hiç sıcak değildi, doğrusunu isterseniz). Eve birkaç metre yaklaşınca basamakların üstüne oturmuş birini görür gibi oldum. Ama bu gözlerimin bir muzipliğiydi bana her halde, çünkü karaltı hiç kımıldamadan duruyordu.

Oysa Jenny idi bu.

En üst basamağa oturmuştu.

Öylesine yorgundum ki telâşa kapılacak halim bile yoktu ve öylesine ferahlamıştım ki ağzımı bile açamıyordum.

«Keşki elinde sopa mopa gibi bir şey olsa da kafama indirse» diye geçirdim içimden..

— Jen?

— Oliver?

İkimiz de öyle alçak sesle konuşuyorduk ki, ne hissettiğimizi anlamaya imkân yoktu.

— Anahtarı almayı unutmuşum, dedi Jenny.

Orada merdivenin alt başında duruyor, ne zamandanberi o basamakta öyle oturduğunu sormaya bile cesaret edemiyordum. Bildiğim bir şey varsa ona karşı çok kötü davrandığımdı.

— Jenny, çok üzgünüm...

— Sus! Lâfımı böylece kestikten sonra, gayet sâkin, şunu dedi: «Aşk odur ki sonradan hiç bir şeye üzüldüğünü söylemez insan.»

Merdivenleri çıkarak yanına yaklaştım.

— Uykum geldi, yatalım mı? dedi.

— Okey.

Dairemize çıktık. Soyunduğumuz sırada, Jenny güven veren bir bakışla baktı bana:

— Gerçekten böyle düşünüyorum, inan, Oliver, dedi.

Ve bu da böyle bitti.

14

Temmuzdaydık mektubu aldığım zaman.

Önce Cambridge'deki adrese, oradan da Dennis Port'a gönderildiği için, birkaç gün gecikmeyle alabilmiştim haberi. Jenny, çayırda birbirleriyle sözüm ona futbol oynayan çocuklara bakıyordu. Mektubu alır almaz oraya koştum, Humphery Bogart'a taş çıkartırcasına kasılarak:

— Gelsene buraya, dedim.

— Ne var?

Öyle emredici bir tonla:

— Gel diyorum sana, diye tekrarladım ki hemen peşimden yürümeğe başladı. Suya doğru ilerledim.

— Ne var, ne oluyor Oliver, söylesene Allahını seversen.

Hiç istifimi bozmadan iskeleye doğru yürümeğe devam ettim.

Mektubu tuttuğum elle sandalı göstererek:

— Atla bakalım, Jennifer, dedim.

Jenny daha mektubun farkına bile varmamıştı. Bir yandan:

— Çocukları tek başlarına bırakamam Oliver, diye itiraz ederken bir yandan da kuzu kuzu bindi sandala.

«Söylesene artık, Oliver, ne oluyor?»

Kıyıdan yüz metre kadar uzaklaşmıştık şimdi.

— Bir haberim var sana, dedim.

— Karada söylesen kıyamet mi kopardı sanki? diye bağırdı.

— Orada söyleyemezdim, diye bağırdım ben de. (Kızgınlığımızdan bağırmıyorduk birbirimize. Ama öyle şiddetli bir rüzgâr esiyordu ki söylediğimizi duymak için haykırmak zorundaydık).

— Seninle başbaşa kalmak istiyordum. Bak ne var elimde?

Zarfı gösterdim. Üstündeki başlığı hemen tanıdı.

— Ay... Harvard Hukuk Okulu'ndan... Kovuldun mu yoksa?

— O kadar sevinme, fesat karı. Düşün bakalım! diye bağırdım.

— Sınıfın birincisi oldun.

— O kadar da değil, üçüncüsü.

— Ne? dedi. Üçüncü mü oldun ola ola?

— Dinle beni, diye bağırdım. Bu ne demektir biliyor musun? *Hukuk Dergisi* yayın kuruluna seçildim demektir.

Suratındaki o hiç-bir-şey-ifade-etmeyen ifade olduğu gibi kaldı.

— İyi ama, Jenny -ağlayacaktım neredeyse- bir şey söyle canım.

— Birinci ile ikinciyi görmeden hiç bir şey söylemem, dedi.

Gülmemek için kendisini tuttuğunu biliyor ve gülmesini bekleyerek gözlerimi yüzüne dikmiş duruyordum.

— Haydi, Jenny, diye yalvardım.

— Ben gidiyorum, hoşça kal, demesiyle suya atlaması bir oldu. Arkasından ben de attım kendimi ve bir saniye sonra ikimiz de sandalın bordasına asılmış, kahkahayla gülüyorduk.

Espri fırsatını kaçırmadım.

— Görüyorsun ya, dedim, benim uğruma suya attın kendini.

— O kadar ötme Preppie, dedi. Üçüncüsün işte topu topu, o kadar.

— Bana bak, pis karı, dedim.

— Ne var?

İçimden gelerek:

— Sana çok şey borçluyum, dedim.

— Yanılıyorsun, oğlum, dedi, yanılıyorsun.

Biraz şaşırmıştım doğrusu.

— Ne demek yanılıyorum? diye soracak oldum.

— Her şeyi borçlusun bana.

O gece Yarmouth'da, kazık bir lokantada tam yirmi üç dolar bayıldık istakozlu bir yemek için. Jenny yine bir şey söylemiyor, kesin bir yargıya varmak için «be-

ni yenmiş olan» öteki iki herif üzerinde daha geniş bilgi edinmeyi bekliyordu.

İsterseniz budalalık deyin buna, ama öylesine tutkundum ki Jenny'ye, Cambridge'e döner dönmez ilk işim öteki iki herifi aramak oldu. Neyse ki bunların kimliklerini öğrendiğim zaman, biraz su serpildi içime, Birinciliği kazanan herif Erwin Blasband'dı. City College 1964 mezunu, gözlüklü, kafasını kitaptan kaldırmayan, sporla ilgisi olmayan biri. Jenny'nin hoşlanacağı tip değildi sizin anlayacağınız.

İkinci olan «herif» ise bir kızdı: Bella Landau, 1964 Bryn Mowr mezunu. Bu iş oldukça hoşuma gitmişti benim. Üstelik Bella, hukuk öğrencisi bir kız için, pek de yüzüne bakılmayacak gibi değildi. Böylece *Hukuk Dergisi*'ni hazırladığımız Gannett House'da geç vakte kadar çalıştığım geceler bu çalışmaların «ayrıntıları» hakkında Jenny'ye takılabilecektim azıcık. Geç vakitlere kadar kalmak dediğim zaman, şaka ediyorum sanmayın. Çok defa, ancak sabahın ikisinde üçünde dönebiliyordum eve. Bir yandan günde altı saat ders, bir yandan *Hukuk Dergisi*'nin hazırlanması, az şey değildi. Üstelik kendim de dergide yayınlanan bir makale yumurtlamıştım. (Şehirlerde Yaşayan Yoksul İnsanlara Yapılacak Hukukî Yardım: Boston'un Roxbury Mahallesi Halkı Üzerinde bir İnceleme.» Yazan: Oliver Barrett IV. 1966, sahife 808-861).

— İyi bir makale, gerçekten iyi bir makale.

Derginin başyazarı Joel Fleishman'm yazım hakkında bütün söylediği bundan öteye geçmemişti. Bir yıl son-

ar Yüksek Mahkeme yargıçlarından Douglas'ın yardımcılığına atanacak olan bir adamın ağzından biraz daha açık övgü sözleri duyacağımı sanmıştım doğrusu. Ama Fleishman bundan başka bir şey söylemedi. Bu lâfları birkaç defa tekrar etti, o kadar. Oysa Jenny bana, makalenin «derin, akıllıca ve gerçekten iyi yazılmış» olduğunu söylemişti. Fleishman da aynı şeyleri söylemekten âciz miydi sanki?

— Fleishman yazıyı iyi bulduğunu söyledi Jen.

— Bunu işitmek için mi uykusuz kalıp bekledim bu saate kadar? dedi. Araştırma metodun, üslûbun falân filân üzerinde yorumda bulunmadı mı hiç?

— Hayır Jen. İyi, dedi. Hepsi o kadar.

— Peki, bu saatlere kadar nerde kaldın öyleyse?

Hafifçe göz kırptım.

— Bella Landau'la görülecek işlerim vardı, dedim.

— Ya! dedi.

Sesinin tonundan bir mâna çıkaramamıştım. Açık açık:

— Kıskanmıyor musun Bella'yı? diye sordum.

— Neye kıskanayım, benim bacaklarım onunkilerden daha güzel, dedi.

— Bir lâyiha hazırlamak elinden gelir mi senin?

— Erişte yapmasını becerebilir mi Bella?

— Pekâlâ beceriyor, dedim. Tesadüfe bak, bu akşam erişte pişirip büroya getirmişti. Erişteyi en azından senin bacakların kadar güzel buldu herkes.

— Ondan şüphem yok, dedi Jenny.

— E, daha bir diyeceğin var mı? diye sordum.

— Kiranı da Bella Landau mu veriyor? dedi.

— Hay Allah, dedim. Ne diye kesmiyorum tartışmayı tam kazanmış durumdayken?

— Benim karşımda, hiç bir zaman kazanmış durumda olmuyorsun da ondan, Preppie.

Diye cevap verdi sevgili karıcığım.

15

Aynı sıra içinde bitirdik Hukuk'u.

Yani Erwin, Bella, ben sırasıyle birinci, ikinci, üçüncü olarak çıktık okuldan. Zafer saati çalmıştı artık benim için. İş teklifleri, görüşmek için dâvetler, parlak vaadler yağıyordu her yandan. Kafamı nereye çevirsem, üzerinde «Gel, benim yazıhanemde çalış, Barrett!» yazılı bir bayrak sallayan adamlar görüyordum âdeta.

Bense, dolar yeşili bayrakların çağırısına koşmayı daha uygun buldum. Pek para canlısı olduğum için değil hani. Sadece örneğin bir yargıç yanında, ya da Adalet Bakanlığında görev almak gibi gurur okşayıcı çözümlere kıyasla, bundan böyle bizi «meteliğe kurşun atmak» tan kurtaracak, iyi para getirecek bir işi tercih ettim, demek istiyorum, o kadar.

Ne birinci, ne de ikinci, sadece üçüncü idim ama, hukuk alanında ötekilere kıyasla değer biçilmez bir üs-

tünlüğüm vardı. İlk on sırayı kazanan on kişi arasında bir tek ben vardım yahudi olmayan (Bunun da bir önemi olur mu sanki? diyen çıkarsa karşıma, alnını karışlarım onun). Size yemin ederim ki, daha baroya kaydolduğunuz anda, düzinelerle avukat yazıhanesinden adamlar gelip yalvaracaklardı, beraber çalışmamız için, ama bir şartla: Anglo-sakson ırkından, beyaz ve protestan olmanız şartıyle. Ya bendenize ne buyrulur: Harvard, Ivy ligi oyuncusu, *Hukuk Dergisi* yazı ailesinden vesaire... Yüzlerce insan, mektup kâğıtlarının başlığına benim adımı ve numaramı kondurabilmek için birbirine giriyordu nerdeyse. Kendimi bir piyangonun büyük ikramiyesi gibi görüyor... ve bayılıyordum bu duruma.

Hele, Los Angeles'den aldığım bir teklif pek meraklandırmıştı beni. Teklifi yapan Mr..... (haydi adını söyleyip de başımı belâya sokmayayım!) şöyle diyordu mektubunda:

«Barrett, evlâdım. Burada istediğin kadar bulabilirsin ondan. Hattâ, bürona kadar bile çıkartabilirim, yeter ki sen iste!»

California'ya gitmek hiç mi hiç ilgilendirmiyordu bizi. Ama yine de Mr..'nin neden söz ettiğini pek merak etmiştim doğrusu. Jenny ile baş başa verip en akla gelmeyecek şeyleri düşünmeye çalıştık. Ama bizim düşündüklerimiz, Los Angeles ölçülerine göre pek sudan şeylerdi belki de. (Mr....'i başımdan savmak için en sonda ona «bu»nun beni hiç ilgilendirmediğini bildirmek zorunda kaldım. Buna fena halde üzüldü adamcağız).

Aslında, Doğu kıyısında kalmaya karar vermiştik çoktan. Zaten, hâlâ Boston'dan, New York'tan, düzinelerle teklif alıyorduk. Jenny bir aralık belki de Washington'un pek fena olmayacağını düşündü (Başkanlık sarayına göz atabilirsin arada sırada, Ol,) ama benim aklım daha çok New York'a yatıyordu. Böylece, karımın da en iyi dilekleriyle, Jonas & Marshı firmasına evet dedim en sonunda. Çok önemli bir firmaydı bu (Marshı bir zamanlar başsavcılık görevinde bulunmuştu), başlıca uğraştıkları medenî hukuk davalarıydı (İnsan bir işte hem başarı gösterebilir, *hem de* iyi iş görebilir, diyordu Jenny). Bundan başka, parayı da esirgemiş değillerdi doğrusu. Baba Jonas kalkıp ta Boston'a kadar gelmiş, bizi limanda bir yemeğe dâvet etmiş, ertesi günü de çiçek yollamıştı Jenny'ye.

Bir hafta süreyle, Jenny ağzında bir hava mırıldanarak dolaştı. Aşağı yukarı «Jonas Marshı ve Barrett» tempolu bir hava. «O kadar acele etme» diyordum ona; o ise «Bize de mi?» diye cevap veriyordu. Zira ben de için için aynı havayı söylemekteydim ona kalırsa. Haksızdı desem, yalan söylemiş olurum galiba.

Şunu da söylemeden geçmeyeyim: Jonas & Marshı, Oliver Barrett IV'e yılda tam 11800 dolar uçlanmışlardı ki, bizim meslekten birisinin erişebileceği en yüksek ücretti bu.

Üçüncülüğüm, sadece üniversite diplomasının üstünde kalmıştı sizin anlayacağınız.

16

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Bay ve Bayan Oliver Barrett IV
1 Temmuz 1967'den itibaren
Aşağıdaki adrese taşınacaklardır:
263 East 63rd Street
New York, N. Y. 10021

— Pek sonradan görme havası veriyor bu, dedi Jenny.

— Sonradan görme değil miyiz yani? dedim.

Hele yeni aldığım arabanın bir aylık taksitinin, Cambridge'de oturduğumuz apartmanın bir yıllık kirasına eşit olduğunu hesapladıkça, âdeta zafer sarhoşluğu kaplıyordu içimi! Jonas & Marsh yazıhanesi, oturduğumuz yerden kendini sıkmadan (ya da benim yaptığım

gibi kasıl kasıla yürüyüşle) ancak on dakika tutuyordu. Bonwit ve benzeri şık mağazalar da bundan daha uzak değildi ve ben bizim karının bu dükkânlarda birer hesap açtırması ve para harcamaya başlaması için ısrar ediyordum boyuna.

«İyi ama, ne gereği var, Oliver?»

«Sömürsünler beni istiyorum, yahu! Var mı diyeceğin?»

New York'taki Harvard klübüne üye oldum. Ray Stratton'un tavsiyesiyle. Ray, Vietnam'da birkaç Vietkong hakladıktan sonra yeniden sivil hayata dönmüştü. (Vietkong'larla çarpıştığını pek sanmıyorum aslında. Kulağıma çalındığına göre Vietkong niyetine çalılıklara ateş açmış). Ray'le ben, haftada en aşağı üç defa, *Squash** oynuyorduk ve kendi kendime üç yıla kalmadan klübün şampiyonu olmayı koymuştum kafama. Bilmem artık, Harvard arazisinde tekrar toprak yüzüne çıktığımdan mı, yoksa (inanın bana, gidip öyle her yerde şu kadar para alıyorum diye böbürlenmediğim halde) Hukuk Okulu'ndaki başarılarımdan mı, eski «dostlarım» yeniden keşfetmeye başlamışlardı beni. New York barosuna kaydolmak için çok çabuk bir kurs görmem gerektiğinden, şehre yaz ortasında taşınmıştık. Bu yüzden ilk dâvetler, hafta sonunu birlikte geçirmek için gelmeye başladı.

— ... tir et hepsini, Oliver. Güzelim cumartesi pazarımı bir sürü enayi Preppie'nin saçmalarını dinleyerek ziyan etmeye hiç niyetim yok benim.

* Kapalı yerde oynanan bir çeşit top oyunu.

— Pek güzel, Jenny, yalnız ne mazeret uyduralım onlara?

— Gebe olduğumu söylersin, olur biter.

— Gerçekten gebe misin? diye sordum.

— Yok ama, hafta sonunu evde geçirirsek olurum belki.

Çocuğa ne ad koyacağımızı kararlaştırmıştık bile. Daha doğrusu bu adı ben seçmiş ve sanırım ki en sonunda Jenny'ye kabul ettirmeğe muvaffak olmuştum.

— Bana bak, dedim, alay etmeyeceksin benimle, bu konuyu ilk açtığım vakit ona. Jenny mutfakta iş görüyordu o sırada (içinde hazır bir bulaşık makinesi de bulunan sarıya boyanmış acayip bir yer.)

Bir yandan domatesleri dilim dilim keserken:

— Neye alay edecek mişim? diye sordu.

— Bu Bozo adı aklıma fena halde takıldı da ondan, dedim.

— Ciddî mi söylüyorsun? dedi.

— Ciddî ya! Bayağı hoşuma gidiyor bu isim.

— Yani oğlumuza Bozo mu diyeceksin?

— Neye demeyelim? Ünlü bir şampiyonun adı bu, inan bana Jen.

— Bozo Barrett.

Söylerken neye benzediğini görmek ister gibi tekrarladı bu adı.

Ağzımdan çıkan her kelimeye kendim de biraz daha inanarak:

— Göreceksin, müthiş bir adam olacak o, dedim. Bozo Barrett, Harvard'ın korkunç santrforu. Bütün ligin tek şampiyonu.

— Tamam Oliver, yalnız, hiç düşündün mü? Bir kerecik olsun düşündün mü? Ya bu çocuk sarsak doğarsa?

— Olamaz böyle şey, Jen. Bizim çocuğumuz sarsak olabilir mi hiç? İmkânı yok, inan bana.

Ben de gerçekten inanıyordum buna. Hem öylesine inanıyordum ki, her gün işe gidip gelirken Bozo'dan başka hiç bir şey düşünmemeğe başlamıştım artık.

Akşam yemeğinde, sözü yine aynı konuya getirdim. Muazzam bir sofra takımı almıştık, Danimarka porseleni.

— Bozo, eline ayağına gayet hâkim bir oyuncu olacak, dedim. Hele elleri seninki gibi olursa, defans oyuncusu yaparız onu.

Yüzüme saf saf bakarak sırıtır gibi yapıyordu. İçinden bu güzel rüyamı berbat etmek için söyleyecek bir lâf bulmaya çalıştığından emindim. Ama, gerçekten yıkıcı bir söz bulamamış olacak ki, önündeki pastayı kesmekle yetindi, bana da bir dilim uzattı. Bir yandan benim ne söyleyeceğimi bekliyordu.

— Düşün bir kere, Jenny, dedim ağzım dolu konuşarak, yüz yirmi kiloluk, sırım gibi bir vücut.

— Yüz yirmi kilo mu? dedi. Nereden uyduruyorsun bizim ikimizden yüz yirmi kiloluk bir yaratık çıkacağını Oliver?

— Tıkabasa yediririz onu, Jen. Protein veririz, vitamin veririz. Ne kadar besleyici gıda varsa hepsini.

— Diyelim ki verdik, ya yemeyecek olursa?

— Ne demek yemeyecekmiş, bal gibi yiyecek, dedim.

Yavaş yavaş sinirlenmeğe başlıyordum bu oğlana. Biraz sonra, şurada, masada karşımızda oturacak ve benim kendisini büyük bir sporcu olarak yetiştirmek için kurduğum planları altüst etmeye kalkacaktı, ha? «Ya yer yemeğini adam gibi, ya da patlatırım suratını.»

Bu söz üzerine Jenny gözümün içine baka baka, gülerek:

— Zor patlatırsın, dedi, yüz yirmi kilo gelirse.

İlk önce boş bulunup:

— Doğru ya, dedim. Sonra kendimi toparlayıp ekledim: Hemencecik yüz yirmi kilo olacak değil ya.

— Orası doğru, dedi Jenny, haklısın. Ama -beni uyarmak istercesine kaşığını havaya kaldırmıştı- benden sana söylemesi, yüz yirmi kiloya çıktığı zaman, tabanları yağlarsan iyi edersin, Preppie!

Arkadan, katıla katıla gülmeye başladı.

Tuhaf ama, Jenny'nin böyle gülüşüne bakarken kundağına sarılı yüz yirmi kiloluk bir bebek canlandı gözümün önünde. Centrall Park'ta koşarak beni kovalıyor, bir yandan da bağırıyordu: «Anneme karşı nazik davran diyorum sana, Preppie.» Allah vere de Bozo'nun beni paramparça etmesini engelleyebilse Jenny.

17

O kadar kolay değilmiş çocuk yapmak.

Güleceği geliyor insanın; cinsel hayatlarının ilk yıllarında kızları gebe bırakmamak için ne yapacaklarını bilmeyen kişilerin (ki ben bu işe başladığım zaman prezervatiften başka çaresi yoktu bunun) sonradan nasıl değiştiklerini ve çocuk yapmamak değil de yapmak için nasıl çırpınıp durduklarını düşündükçe.

Zira bu iş insanın aklına takılmaya görsün bir kere, kurtulamazsınız gayrı. Ve bu, mutlu bir evliliğin en tatlı yönünün tabiiliğini ve içtenliğini bile bozabilir. Sevişme eylemini kurallara, takvimlere göre programlamak... (Elektronik hesap makinası geliyor insanın aklına. Ne kötü lâf : Programlamak?) başlı başına bir strateji... (Yarın sabah daha uygun olmaz mı acaba Ol?) bir rahatsızlık, bir tatsızlık ve en sonda bir korku kaynağı olabilir.

Konu üzerinde edinmiş olduğumuz yarım yamalak bilgilerin ve «birleşmek ve çoğalmak» için harcadığınız normal çabaların hiç bir sonuç vermediğini görünce, kötünün kötüsü düşünceler başlar kaplamaya zihninizi.

— Eminim ki anlıyorsunuzdur, değil mi, Oliver? «Kısırlık»la «erkeklik» birbiriyle hiç ilgisi olmayan ayrı ayrı şeylerdir.

Doktor Mortimer Sheppard'dı bunu bana söyleyen ilk görüşmemizde. Jenny ile ben, en sonunda bir doktora muayene olmaya karar vermiştik.

Jenny benim yerime:

— Anlıyor tabii, doktor, dedi.

Kendisine hiç açmamış olmama rağmen, kısırlık düşüncesinin -kısır olma ihtimalinin- beni çileden çıkarmaya yeteceğini biliyordu sanki. Sesinin tonundan bile anlaşılıyordu ki, ikimizin birinde bir yetersizliklik varsa, bunun kendisinde olmasını dilemektedir içinden.

Ama doktor sadece her şeyi, hattâ akla gelebilecek en kötü ihtimali açıklamak istemişti bize başta, o kadar. Arkadan ikimizin de pekâlâ normal insanlar olabileceğimizi ve belki de yakın zamanda çocuk sahibi olacağımızı söyledi. Yalnız, pek tabiî, ikimizi de birtakım testlerden geçirecekti. Bütün tıbbî testler yapılacaktı hiç eksiksiz olarak. (Bu araştırmaların tatsız ayrıntılarını teker teker saymak istemiyorum burada.)

Bir pazartesi günü yaptırdık bütün bu muayeneleri. Jenny sabahleyin gitti, ben de işten çıkınca (Hukuk âlemine boğazıma kadar dalmış bulunuyordum). Doktor Sheppard, Jenny'nin cuma günü bir kere daha gel-

mesini istedi. Söylediğine göre, hastabakıcı bir yanlışlık yapmıştı; onun için bazı şeyleri kendisi yeni baştan kontrol etmek istiyordu. Jenny bana bu ikinci viziteden söz edince, belki de doktor şeyi... yetersizliği onda bulmuştur diye bir şüphe geçti içimden. Jenny de böyle düşünmüştü sanırım. Hastabakıcının yanılmış olması, pek kolay yutulur bir masal değildi.

Doktor, bana büroya telefon ettiği vakit, şüphem kalmamıştı hemen hemen. Eve gitmeden önce uğrayabilir miydim kendisine? Bu görüşmede Jenny'nin bulunmayacağını öğrenince («Bayan Barrett'le biraz önce konuştum») şüphelerim büsbütün kuvvetlendi. Jenny'nin çocuğu olmayacaktı! Dur bakalım, Oliver. O kadar kesin konuşma hemen; ne demişti doktor Sheppard sana: Ameliyatla düzelecek durumlardan ve daha başka tedavi şekillerinden söz etmemiş miydi? Hatırlasana. Lâkin kendimi işe veremiyordum bir türlü. Saat beşe kadar beklemenin anlamı yoktu bu durumda. Doktor Sheppard'e tekrar telefon edip ikindi vaktinden önce beni kabul edip edemeyeceğini sordum. Gelin, dedi.

Sözümü esirgemeden doktora:

— Şimdi anladınız mı kabahatin kimde olduğunu? diye sordum.

— Doğrusunu istersen buna pek «kabahat» diyemeyeceğim, Oliver, diye cevap verdi.

— Peki, öyle olsun. İkimizden hangisinin iyi *işlemediğini* öğrendiniz mi şimdi?

— Evet, Jenny.

Kendimi aşağı yukarı hazırlamış olduğum halde, doktorun bunu söyleyişindeki kesinlik yine de bir şok

etkisi yaptı üzerimde. Şimdi o susmuş, başka bir şey söylemiyor, benim bir fikir yürütmemi bekliyordu her halde.

— Okey. Madem ki böyle, biz de bir çocuk bulup, evlât ediniriz. Önemli olan, birbirimizi sevmemiz, değil mi?

Doktor, bu sözüm üzerine açıldı bana.

— Mesele bundan çok daha ciddî, Oliver. Jenny çok hasta.

— «Çok hasta» demekle ne kastediyorsunuz? Açıklar mısınız lütfen?

— Jenny ölmek üzere.

— Olmaz öyle şey, dedim.

Ve doktorun da bunun münasebetsiz bir şakadan başka bir şey olmadığını söylemesini bekledim.

— Söylediğim doğru, Oliver, dedi. Bunu sana söylemekle çok üzgünüm.

Israr ettim. Muhakkak bir yanlış yapmıştı. Belki o aptal hastabakıcı bir kere daha yanlış bir rontgen filmi göstermişti kendisine, ya da başka bir yanlışlık olmuştu. Elinden geldiği kadar yumuşak ve merhametli davranarak Jenny'nin kanını üst üste üç defa tahlil ettiklerini açıkladı. Konulan teşhiste hiç bir yanılma sözkonusu olamazdı. Pek tabii, bizleri... beni... Jenny'yi bir kan uzmanına gönderecekti. Ona kalırsa, doktor...

Bir el işaretiyle kestim sözünü. Bir dakika, hiç bir ses duymak istemiyordum. Sadece bir dakika ki, bu iyice işlesin içime. Aklıma bir şey geldi birdenbire:

— Jenny'ye ne söylediniz, doktor?

— İkinizin de sapasağlam olduğunuzu.

— İnandı mı dersiniz?

— İnandı sanıyorum.

— Ne anlatabiliriz ona?

— Bu safhada, sizin bileceğiniz bir şeydir bu.

Ben mi bilecektim? Bu safhada, ben, yeniden nasıl nefes alacağımı bile bilmiyordum.

Doktor bana, Jenny'deki lösemi türü için elde ancak geçici tedavi yolları bulunduğunu açıkladı: Hastanın acı çekmemesi sağlanabilir, hastalığın ilerlemesi yavaşlatılabilir, ama iyileştirmek sözkonusu olamazmış. Onun için bu safhada ne yapacağıma ben karar vermeliymişim. Tedaviye geçmek için daha bir süre bekleyebilirlermiş.

Oysa o sırada bu işin kepazeliğinden, rezilliğinden başka bir şey düşünecek halde değildim.

Galiba bağırarak:

— Daha yirmi dördünde bile değil! dedim doktora..

Başını sabırla önüne eğdi doktor. Jenny'nin kaç yaşında olduğunu şüphesiz o da biliyor, ama benim ne büyük acı içinde olduğumu anlıyordu. Neden sonra, kıyamete kadar adamın muayenehanesinde kalamayacağımın farkına vardım. Ne yapmak gerektiğini sordum kendisine. Yani, benim ne yapmam gerektiğini. Elimden geldiği kadar uzun sürece, elimden geldiği kadar normal şekilde hareket etmemi söyledi bana. Teşekkür edip ayrıldım.

Normal şekilde! Normal şekilde, ha!

18

Allah'ı düşünmeye başladım.

Demek istiyorum ki, herhangi bir yerde bir üstün varlık bulunduğu düşüncesi yavaş yavaş sızmaya başladı zihnimin içerilerine. Bana... daha doğrusu Jenny'ye yaptığından dolayı suratının ortası budur deyip indirmek, yüzünü gözünü patlatmak niyetiyle değil ama. Tersine, dinsel düşüncelerim tam aksi yönde gelişmekteydi. Örneğin, sabahleyin uyanıp da Jenny'yi hâlâ yanıbaşımda gördüğüm zaman gibi. Hâlâ orada, yanımdaydı. Âdeta utanıyor, sıkılıyorum ama istiyordum ki bir Allah olsun da kendisine teşekkür edebileyim. Sağol, Allahım, gözlerimi açmama ve Jennifer'i görmeme izin verdiğin için.

«Normal» şekilde davranmak için boyuna zorluyorum kendimi. Örneğin, bırakıyordum Jenny kahvaltıyı kendi hazırlasın. Daha bunun gibi şeyler.

— Stratton'ı görecek misin bugün? diye sordu, bir bardak yulaflı süt daha aldığım sırada.

— Kimi? diye sordum.

— Raymond Stratton'u, dedi. En iyi arkadaşın. Hani benden önceki oda arkadaşın.

— İyi ki hatırlattın. *Squash* oynayacaktık bugün. Galiba vaz geçeceğim.

— Utanman yok mu senin?

— Ne demek istiyorsun?

— *Squash* partilerini asmaya başlama şimdi. Lâpacı koca istemem ben, anlıyor musun?

— Pekâlâ. Ama yemeği dışarıda yiyeceğiz.

— O neye? diye sordu.

Her zamanki şakacıktan kızgınlıklarımı taklit etmeye çalışarak:

— Ne demek «O neye?», diye bağırdım. Canım isterse karımı alıp lokantaya götüremez miyim be?

— Söylesene bana Barrett, kim bu kız? Adı ne? diye sordu Jenny.

— Ne dedin?

— Bana bak, dedi. Hafta ortasında kalkıp karını lokantaya yemeğe götürmek zorunda hissettiğine göre kendini, muhakkak başka bir kadınla yatıp kalkıyorsun demektir!

Bu sefer sahiden alınarak:

— Jennifer! diye bağırdım. Kahvaltı sofrasında bu çeşit lâf istemem. Anlıyor musun?

— Öyle ise, akşam yemeğinde gelir, kıçını şimdiki yerine koyarsın. Okey?

— Okey.

Kim olursa, nerede olursa olsun, yine diyordum ki o Tanrı'ya bu işin böylece sürüp gitmesine çoktan razıydım ben. Şikâyet bile etmeyecektim bu durumdan. İşkence içinde yaşayacakmışım, vız gelir bana, emin olun efendim. Jenny'nin haberi olmadıkça, ben bilmişim, ziyanı yok. Duyuyor musunuz beni, Tanrım! Buna karşılık, ne isterseniz isteyebilirsiniz benden. Şimdiden kabulüm.

— Oliver!

— Buyrun. Bay Jonas?

Jonas beni odasına çağırmıştı.

— Beck dosyasını biliyor musun? diye sordu.

Elbette bilecektim. *Life*'ın fotografçısı Robert L. Beck bir gösterinin resmini çekmek isterken Chicago polisinden dayak yemişti. Jonas'a göre, büronun aldığı davaların en önemlilerinden biriydi bu.

Şakacı bir tonla (tam şaka edecek haldeydim ya!):

— Polislerin kendisini bir güzel ıslattığını biliyorum efendim, dedim Jonas'a.

— Bu işle sizin uğraşmanızı istiyorum, Oliver, dedi.

— Tek başıma mı?

— İsterseniz, gençlerden birini götürebilirsiniz yanınızda, dedi.

Gençlerden biri mi? Büronun en genci ben değil miydim? Ama yine de çakmıştım ne demek istediğini; şunu demek istiyordu: Oliver, yaşınız küçük bile olsa, bu müessesenin eskilerinden sayıyorum sizi. Bizden biri, Oliver.

— Teşekkür ederim, efendim, dedim.

— Ne zaman gidebileceksiniz Chicago'ya? diye sordu.

Kimseye bir şey söylemeye, bütün yükü tek başıma taşımaya karar vermiştim. Onun için baba Jonas'a boktan bir mazeret uydurdum. Şimdi ona ne söylediğimi hatırlamıyorum bile tam olarak. Şu sırada New York'tan ayrılabileceğimi sanmıyorum, efendim. Durumumu anlayacağınızı umarım. Ama, kendi açısından büyük bir anlam taşıyan davranışına karşı gösterdiğim tepkinin onda büyük bir kırgınlık uyandırdığını biliyorum. Ah, Mr. Jonas, gerçek nedeni bir bilecek olsanız!

Bu da bir çelişki: Oliver Barrett IV işten daha erken çıkıyor, ama evine gelmekte daha ağır davranıyor. Bunu nasıl izah edersiniz? Uzun uzun Beşinci Caddenin vitrinlerine bakmayı âdet edinmiştim: Bütün bu çekici, acayip ve anlamsız şeylere bakıyordum. Hepsini Jenny'ye almak geliyordu içimden. Ama yapamıyordum bunu. Zira o masalı, her şeyin... normal olduğu masalını sürdürmem gerekiyordu.

Evet, korkuyordum eve girmekten. Zira şimdi, yani gerçeği öğrenmemden birkaç hafta sonra, zayıflamaya başlamıştı Jenny. Çok değil, azıcık. Kendi bile farkında değildi bunun belki. Ama ben, bildiğim için, gözümden kaçmıyordu benim.

Uçak şirketlerinin vitrinlerine de takılıp kalıyordum Brezilya, Karayibler, Hawai Adaları («Bırakın geride bütün dertlerinizi... Uçun güneşe doğru!») falan filân. O ikindi, eve dönerken de TWA'nın bir ilânı çarptı gözüme. Avrupa'ya mevsim dışı uçuşlar düzenlemişlerdi: Alış veriş için Londra, âşıklar için Paris.

— *Ya kazandığım burs? Ya şimdiye kadar ayağımı bile basmadığım Paris?*

— *Ya evlenmemiz?*

— *Evlenmekten kim söz etti ki?*

— *Ben, şimdi söz ediyorum işte.*

— *Benimle evlenmek mi istiyorsun?*

— *Evet.*

— *Niçin?*

Gösterdiğim garantiler öylesine sağlamdı ki bir de Diners Club kartı vermekte bile tereddüt etmemişlerdi. Zımbalı çizginin üstüne bir imza kondurdum ve, ne sihirdir ne kerâmet, âşıklar şehri için iki tane (birinci mevki) uçak biletine sahip oluverdim göz açıp kapayıncaya kadar.

Eve gelince, Jenny'nin yüzünü oldukça soluk ve renksiz gördüm. Ama vereceğim büyük müjdeyi duyunca yanaklarına biraz renk geleceğini umuyordum.

— Bilin bakalım ne söyleyeceğim, Bayan Barrett, dedim.

— İşinden kovuldun, değil mi? dedi karım her zamanki iyimserliğiyle.

— Bilemedin işte, dedim ve biletleri çıkarıp gösterdim cebimden:

— «Uçtu, uçtu kim uçtu?» Hazırlan bakalım. Yarın akşam Paris'e gidiyoruz.

— Boş lâf, dedi. -Ama bunu söylerken her zamanki yarı şakacı- yarı kavgacı hali yoktu üzerinde. Gayet sâkindi. Ağzında tatlı bir kelime olmuştu âdeta bu söz.

— Boş lâf, Oliver.

— Neden «boş lâf» olduğunu açıklar mısın bana lütfen?

— Ollie, dedi tatlılıkla. Böyle yürütmeyeceğiz bu işi.

— Hangi işi? diye sordum.

— Paris'e gitmek istemiyorum. Paris'e ihtiyacım yok benim. Yalnız sana ihtiyacım var.

Yalancı bir neşe ile:

— Ben zâten senin değil miyim, yavrum? diye kestim sözünü.

— Bir de zamana, diye devam etti. Ama sen bana veremezsin onu.

Gözlerinin içine baktım bunun üzerine. Alabildiğine kederliydi bu gözler. Tarif edilemeyecek kadar kederli. Ama yalnız benim anlayabileceğim cinsten bir kederdi bu. Jenny'nin gözleri çok üzgün olduğunu söylüyordu bana. Benim hesabıma üzgün olduğunu.

Öylece, karşı karşıya, bir şey söylemeden duruyorduk. Allahım, birimizden biri kendini tutamayıp ağlayacak olursa ikimiz aynı zamanda ağlayalım, ne olur. Ama hiç birimiz ağlamasak daha iyi.

Daha sonra Jenny, kendini «bombok bir durumda» hissetmiş olduğunu ve doktor Sheppard'a gittiğini söyledi; ama, bir daha muayene olmak için değil de, yüzyüze, açıkça konuşmak için: Durumunun ne olduğunu saklamadan söylesin diye. Ve doktor da söylemişti.

Kendimi garip bir şekilde suçlu hissettim o anda. İlk söyleyen ben olmadığım için kendisine. Jenny de sezdi bu hissi ve bilerek, lâfı değiştirmek için:

— Yale'de okumuş, dedi.

— Kim okumuş Yale'de, Jen?

— Ackerman, kan hastalıkları uzmanı. Tepeden tırnağa kadar Yale'li. Koleji de orada bitirmiş, tıbbiyeyi de.

Yaşadığımız korkunç olayın havasını biraz hafifletmek istediğini anlıyordum.

— Yok canım! dedim. Okuma yazma öğrenmiş mi bari?

1964 Radcliffe mezunu Bayan Oliver Barrett:

— Orası pek belli değil, dedi gülerek. Ama, konuşmasını öğrenmiş halde. Benim de istediğim, birisiyle konuşmaktı.

— Pekâlâ öyleyse, dedim. Varsın Yale'li olsun doktorumuz. Okey!

— Okey, dedi Jenny.

19

Artık eve gitmekten korkmuyordum hiç olmazsa. «Normal şekilde davranmak» sıkıntısından kurtulmuştum. Jenny ile ben, yeniden paylaşabiliyorduk her şeyimizi. Hattâ, o korkunç düşünceyi, birlikte geçireceğimiz günlerin çok sayılı olduğu düşüncesini bile.

Birtakım meseleleri tartışıyorduk beraberce. Yirmi dört yaşında genç bir çiftin aklının ucundan bile getirmeyeceği meseleleri.

— Metin olmalısın, diyordu Jenny. Unutma, şampiyonlar dayanıklı olur. Bunun için sana güveniyorum.

— Hiç merak etme, diye cevap veriyordum ama, her zaman her şeyi sezinleyen Jenny, övündüğü şampiyonun ne kadar korktuğunu biliyor muydu acaba?

— Phil'i düşünüyorum, diye devam etti Jenny. Onun için zor olacak asıl. Sen, nihayet, şen dul olup kalacaksın.

— Pek şen olamayacağım herhalde, dedim.

— Olacaksın diyorum sana. Ben istiyorum öyle olmanı. Okey?

— Okey!

— Okey!

Aradan bir ay geçmişti aşağı yukarı. Tam akşam yemeğinden sonraydı. Jenny yemeği hâlâ kendi pişiriyor, bunra ısrar ediyordu. Yalnız, bulaşığı benim yıkamama razı edebilmiştim onu (Yine de «erkeğe yakışmaz bu iş» diye terslemişti beni). O sırada ben tabakları yerleştiriyordum, Jenny de piyanoda Chopin çalıyordu. Birdenbire, bir prelüd'ün orta yerinde durduğunu duydum. Oturma odasına koştum hemen. Jenny, taburesinde, hareketsiz duruyordu.

— Bir şeyin yok ya, Jen? dedim. «Çok kötü bir şey değildir inşallah» diye geçiriyordum içimden. Başka bir soru ile cevap verdi bana:

— Bir taksi tutacak paran var mı?

— Var tabii, dedim. Nereye gitmek istiyorsun?

— Diyelim ki... hastahaneye, dedi.

Bunun arkasından yaptığımız telâşlı hareketler sırasında, başıma gelen şeyin ne olduğunu çok iyi anlamıştım. Jenny buradan gidecek ve bir daha da geri dönmeyecekti. O iskemlesinde oturur ve ben de acele ile kendisine lâzım olacak eşyayı toplarken, onun kafasından neler geçiyordu acaba? Aynı şeyi mi düşünüyordu evimiz hakkında? Sonradan hatırlamak için, neye bakıyordu en çok?

Hiç bir şeye. Kımıldamadan duruyor ve gözleri hiç bir şeye takılı kalmıyordu.

— Hey, dedim. Yanına almak istediğin bir şey varsa söyle.

— Bilmem, dedi. Başıyle yok işareti yaptı. Sonra, fikrini değiştirmiş gibi «Sen!» diye ekledi.

Tiyatroların çıkış saati olduğu için, taksi bulmak kolay olmadı aşağıda. Kapıcı boyuna düdüğünü çalıyor ve maçın en kızgın anında bir hokey hakemi gibi kollarını sallıyordu. Jenny vücudunu bana yaslamış duruyordu. İçimden öyle geliyordu ki, şu taksi hiç bulunmasın ve Jenny öylece sonsuzluğa kadar böyle dayanmış kalsın bana. Ama, en sonunda bir taksi bulduk. Şoför de, şansımıza, şakacı bir adamdı. Mount Sinai hastahanesine gittiğimizi öğrenince, hemen açtı ağzını:

— Hiç merak etmeyin çocuklar. Sarsmadan götürürüm sizi. Şu düldül var ya, yıllardır beraberizdir.

Arabanın arka koltuğunda, Jenny yine bana yumulmuş duruyordu. Hafifçe öptüm saçlarından. Şakacı şoförümüz:

— İlk yavrunuz mu? diye sordu.

Jenny, herifi terslemeye hazırlandığımı anlamış olmalı ki, yavaşça kulağıma fısıldadı:

— Tatsızlık çıkarma, Oliver. Adam sadece bize yakınlık göstermek istiyor, o kadar.

— Evet, ilk çocuğumuz, dedim. Karım da kendini pek iyi hissetmiyor, onun için, biraz daha hızlı gitsek olmaz mı, acaba?

Şoför, göz açıp kapayıncaya kadar ulaştırdı bizi hastahaneye. Gerçekten iyi adammış. Kalktı, kapıyı açtı, inmemize yardım etti falan filân. Ayrılmadan önce

de bize iyi şanslar ve mutluluklar diledi. Jenny de teşekkür etti kendisine.

Ayaklarının üzerinde duracak hali bile kalmamıştı. Kucağıma alıp taşımak istedim. Ama kabul etmedi:

— Bu eşiği öyle geçmem, Preppie.

Hastahanenin kapısından girdik ve Jenny'nin yatması için bir sürü can sıkıcı formaliteden geçmek zorunda kaldık.

— *Sağlık sigortanız var mı, ya da yardımlaşma sandığına kaydınız?*

— *Hayır!*

(Nasıl düşünebilirdik ki böyle aptalca şeyleri. Kendimize tabak çanak almakla uğraşıyorduk henüz.)

Jenny'nin gelişi zaten bekleniyordu. Hastahaneye haber verilmişti önceden. Doktor Ackerman meşgul oluyordu şimdi kendisiyle. Doktor, Jenny'nin söylediği gibi, iyi bir adamdı. Yale'li olmasına rağmen.

— Kendisine beyaz yuvarlarla trombosit vereceğiz sadece, dedi bana doktor Ackerman. Şimdilik yalnız bunlara ihtiyacı var. Antimetabolit istemez katiyen.

— O da nedir? diye sordum.

— Hücrelerin çürümesini önleyen bir tedavi şekli, diye açıkladı.. Yalnız, Jenny kendisi de biliyor ya, birtakım sakıncaları var bunun... tatsız bazı yan tesirleri olabilir.

— Dinleyin doktor, dedim. -Boş yere ukalâlık ettiğimi kendim de biliyordum.- Son söz Jenny'nindir. O ne derse onu yapacaksınız. Asıl size düşen şey, ıstırap çekmemesi için elinizden geleni yapmak...

— Siz hiç merak etmeyin, dedi. Biz de onu yapacağız.

— Paranın hiç önemi yok, Doktor, dedim.

Sesimi biraz fazla yükseltmiştim galiba.

— Bakarsınız haftalarca, aylarca sürebilir, dedi.

— S...tir et şimdi parayı, vız gelir bana, dedim.

Doktora âdeta uşak gibi muamele ediyordum. Ama yine de çok sabırlı davrandı adamcağız.

— Hayır, şunu demek istedim sadece, diye açıkladı. Gerçekten bilmemize imkân yok şimdiden onu ne kadar zaman bu halde tutabileceğimizi... Yapabilirsek yani.

— Her ne ise, şunu unutmayın Doktor, diye emrettim, her şeyin en iyisi yapılsın istiyorum ona. Özel bir oda verin. Başında hastabakıcı olsun devamlı. Rica ediyorum sizden. Para için hiç düşünmeyin. Ne lâzımsa veririm.

20

Manhattan'daki Altmış Üçüncü Cadde'den Boston'a kadar olan yolu üç saat yirmi dakikadan daha az zamanda almaya imkân yoktur. Gerçekten çok iyi bilirim bu yolu ve eminim ki, yerli olsun, yabancı olsun hiç bir araba bundan daha çabuk gidemez, en usta yarışçıyı bile oturtsanız direksiyona.

Ben, altımda M G, yüz yetmişten aşağı düşmedim bütün anayol boyunca.

Pilli bir traş makinesi almıştım yanıma ve inanın bana, State Street'teki o kutsal yazıhaneye ayak basmadan önce arabada bir güzel traş oldum, gömleğimi de değiştirmiştim. Daha sabahın sekizi olduğu halde, Boston'un kalbur üstü kişilerinden birkaçı Oliver Barrett'le görüşebilmek için sıraya girmişlerdi. Babamın sekreteri beni tanıdığı için, dahilî telefonla, geldiğimi haber verdi hiç bekletmeden.

«İçeri alın,» diye cevap vermedi babam.

Kapısını açtı ve kendi göründü eşikte. «Oliver,» dedi.

İnsanların dış görünüşüne dikkat etmek âdetim olduğu için, bu aradan geçen üç yıldan beri yüzünün biraz solmuş, saçlarının hafifçe ağarmış (ve belki de biraz seyrekleşmiş) olduğunun farkına vardım.

— Gel içeri oğlum, dedi. Sesinin tonundan bir şey anlaşılmıyordu. Odasına girdim ve «müşteriler koltuğu»na oturdum.

Babam ve ben, birbirimizin yüzüne baktık, sonra odadaki başka eşyalar üzerinde dolaştırdık gözlerimizi. Ben, kendi hesabıma, yazı masasının üzerindeki şeylerde karar kıldım: Deri mahfazası içinde bir makas, yine deri saplı bir kâğıt keseceği, annemin senelerce önce çekilmiş bir resmi. Bir de benim (Exeter kolejinden diploma aldığım günkü) resmim.

— Ee, nasılsın bakalım? diye sordu.

— İyiyim, baba.

— Jennifer de iyi mi?

Yalan söylemektense, soruyu geçiştirmeyi tercih ettim. Ama -aslında tam bu soruya ayak basarak- böyle birdenbire ortaya çıkışımın nedenini, damdan düşer gibi, açıkladım.

— Baba, beş bin dolar borç istemeye geldim senden. Ciddî bir iş için.

Yüzüme baktı. Aynı zamanda «olur» gibi bir hareket yaptı galiba.

— Ee? dedi.

— Anlayamadım, diye cevap verdim.

— Bu ciddî işin ne olduğunu söylemeyecek misin?

— Söylemek elimde değil, baba. Yalnız parayı ver bana. Rica ederim.

Oliver Barrett III'ün insana hissettirebildiği kadarıyle, hissettim ki bana bu parayı vermek niyetindedir babam. Bana bir diskur geçmek niyetinde olmadığını da hissettim aynı zamanda. Yalnız, bir tek şeye ihtiyacı vardı... konuşmağa.

— Jonas & Marsh firması aylığını ödemiyor mu yoksa? diye sordu.

— Ödüyor, baba.

Sırf benim yaşımda bir kimseye verilecek en yüksek ücret rekorunu kırmış olduğumu öğrensin diye, kaç para kazandığımı söylemek geçti aklımdan. Ama sonra düşündüm ki, nerede çalıştığımı bildiğine göre aldığım parayı da öğrenmiştir her halde.

— O da bir yandan öğretmenlik yapıyor, değil mi? diye sordu.

Daha bilmediği şeyler vardı demek.

— Ona «O» deme, dedim.

Gayet terbiyeli:

—Jennifer öğretmenlik etmiyor mu? diye sordu bu sefer.

— Onu bu işe karıştırma rica ederim, baba. Söz konusu olan, özel bir iş. Özel ve gayet önemli bir iş.

— Başka bir kızın başını belâya mı soktun yoksa? dedi. Ama hiç de öyle ayıplar gibi bir ton yoktu sesinde.

— Tamam, buldun baba, dedim. İyi keşfettin. Paraları ver, lütfen.

Söylediğimin bir kelimesine bile inandığını sanmıyorum. Aslında, parayı neden istediğimi o kadar merak etmiyor gibi geldi bana. Bunu bana daha çok, biraz önce söylediğim gibi, sadece... konuşmak için sormuştu.

Çekmecesini açtı ve içinden, üzeri tıpkı deminki makas ve kâğıt keseceği gibi deriyle kaplı bir çek karnesi çıkardı. Ağır ağır açtı çek defterini. Bana işkence etmek için yaptığını sanmıyorum bunu. Sırf vakit kazanmak için. Söyleyecek bir şeyler bulabilmek için. Beni incitmeden söyleyebilecek birtakım şeyler.

Çeki yazdı, defterden kopardı ve uzattı bana. Elimi eline doğru uzatmam gerektiğini düşünmekte bir saniyecik geç kaldım galiba. Bu durumdan biraz sıkıldı (sanırım), elini geri çekti ve çeki masanın kenarına bıraktı. Arkadan yüzüme bakarak bir işaret yaptı başıyla: «Al işte, evlâdım,» demek ister gibi. Ama aslına bakarsanız, başıyle bir işaret yapmıştı sadece, o kadar.

Ben de pek ayrılmak istemiyordum hemen. Daha çok, suya sabuna dokunmadan söyleyecek bir şey bulamadığım için. Ama böyle, bir yandan içimizden bir şeyler söylemek isterken, öte yandan birbirimizin yüzüne bile bakamadan, yıllarca duramazdık ya karşı karşıya.

Eğildim, çeki aldım. Evet, tas tamam beş bin dolarlıktı ve Oliver Barrett III'ün imzası vardı altında. Mürekkebi de kurumuştu. Çeki dikkatle katlayıp gömleğimin cebine yerleştirdim. Bu arada yerimden kalkmış, ağır ağır kapıya doğru yürümeye başlamıştım. Ona hiç olmazsa, Boston'dan (ve belki de Washington'dan) birçok önemli kişinin benim yüzümden yandaki odada bek-

leşip durduğunu, ama yine de birbirimize anlatacak bir şeylerimiz olsaydı yazıhanede bir süre daha kalabileceğimi, baba, ve o zaman senin de öğle yemeği için verdiğin randevuları belki iptal edeceğini ve saire ve saireyi... söyleyebilirdim.

Kapıyı yarıya kadar aralamışken durdum ve yüzüne bakmak için bütün cesaretimi toplayarak:

— Teşekkür ederim, baba, dedim.

21

Phil Cavilleri'ye haber vermek işi bana düştü. Kime düşecekti zaten? Öyle korktuğum gibi yıkılmadı kederinden Phil. Sâkin sâkin Cranston'daki evi kilitledi ve kalkıp bizim apartmana geldi. Bir acı karşısında herkesin gösterdiği tepki birbirinden değişik oluyor. Phil'de de bu tepki ev işlerine dalmak şeklinde oldu. Her şeyi temizliyor, siliyor, cilâlıyordu. Kafasından neler geçirdiğini pek sezemiyordum tabii. Ama kendi kendime diyordum ki: Madem çalışmak istiyor, çalışsın varsın, bana ne?

Jenny'nin eve döneceğini mi hayal ediyordu acaba?

Her halde öyle. Zavallı ihtiyarcık. Ortalığı bunun için temizliyordu. Olayları olduğu gibi kabul etmek istemiyordu, mesele burada. Bunu bana açıkça söylemez tabii. Ama eminim ki böyle geçiriyor kafasından o.

Benim de kafamdan aynı şey geçiyor çünkü.

Jenny hastahaneye yattığı vakit, ihtiyar Jonas'a telefon etmiş ve neden işe gelmeyeceğimi söylemiştim kendisine. Sonra kapının çalındığını bahane ederek çabucak kapamıştım telefonu. Çünkü onun da buna üzüldüğünü, ama söyleyecek bir şeyler bulup bir araya getiremeyeceğini biliyordum. Bu andan sonra günlerim gayet sade bir şekilde ikiye bölünmüş oldu: Vizite saatleri ve geri kalanı. Geriye kalan demek, tabii, hiç bir şey demekti. Canı yemek istemezken yemek, Phil'in (hâlâ) apartmanı temizlemesini seyretmek ve Ackerman'ın verdiği haplara rağmen uyuyamamak.

Bir gün Phil'in tek başına söylendiğini duydum. «Artık dayanamayacağım galiba.» Yandaki odada, akşamı yemeğinden kalan bulaşıkları yıkıyordu. Cevap vermedim ona. Sadece düşündüm ki içimden, ben dayanabilirim. Zatıâliniz, o yukarıda her şeyi yöneten beyefendi, devam edin, buyurun. Sonsuzluğa kadar dayanabilirim ben buna. Jenny, Jenny'dir de ondan.

O akşam, Jenny beni odasından koğdu. Babasıyle «erkek erkeğe» konuşmak istiyormuş.

Yüzü, yastık örtüsü gibi bem beyaz olmuş:

— Bu toplantı yalnız İtalyan aslından gelen Amerikalılara mahsustur, dedi. Onun için, sen çek arabanı, Barrett.

— Okey, dedim.

— Pek uzaklaşma yalnız, dedi ben kapıdan çıkarken.

Yandaki küçük salona gidip oturdum. Phil az sonra göründü.

Sanki bütün göğsünün içi oyukmuş gibi, hırıltılı bir sesle, yavaşça:

— Kaldırsın kıçını da gelsin diyor, dedi. Ben gidip sigara alacağım kendime.

— Kapat şu Allahın cezası kapıyı, diye emretti ben içeri girerken. Kapıyı yavaşça kapayıp yatağının kenarına oturmak için döndüğüm zaman bütünyle gördüm Jenny'yi. Yani, genellikle çarşafın altında gizlediği koluna saplanmış olan bütün tüplerle. Yanıbaşına oturup sadece yüzüne bakmaktan bile memnun oluyordum. Çünkü yüzü ne kadar solarsa solsun, hâlâ pırıl pırıl parlıyordu gözleri.

Çabucak yanına gidip, mümkün olduğu kadar sokuldum ona.

— Gerçekten acı duymuyorum, Ollie, dedi. İnan bana. Hani insanın uçurumdan ağır ağır yere düşmesi gibi bir şey bu.

Midemin ta ortasında bir şey kımıldar gibi oldu. Dosdoğru boğazıma doğru yükselip beni ağlatacağa benzeyen bir şey. Ağlamayacağım ama. Hiç ağlamadım. ömrümde. Sıkı herifim ben, değil mi? Ağlamayacağım işte.

İyi ama, ağlamayacak olursam, ağzımı açamam ki. Sadece başımla evet derim, yeter. Başımla evet dedim.

— Boş lâf, dedi.

— Hımın? yaptım. Sözden ziyade bir homurtuyu andırıyordu bu.

— Uçurumdan düşmenin ne olduğunu bilmezsin ki

sen, Preppie, dedi. Ömründe bir kere bile başına gelmiş şey değildir bu.

— Geldi, dedim. En sonunda yeniden konuşmayı başarabilmiştim. «Sana rastladığım gün.»

— Oldu şimdi, dedi ve yüzünden bir gülümseyiş geçti. «Ah, ne düşüştü o?» Kim söylemişti bunu?

— Bilmem, diye cevap verdim. Shakespeare değil mi?

— Evet ama, kim? dedi sızlanır gibi yaparak. Hangi piyeste olduğunu bile hatırlamıyorum. Boşuna mı gittim Radcliffe'e. Unutmamam lâzım bu dalgaları. Eskiden Mozart'ın bütün Köşel'lerini ezbere bilirdim.

— Aşkolsun, dedim.

— Ne sandın ya? dedi. Sonra alnını kırıştırarak sordu:

— Do minör piyano konçertosunun numarası kaçtı?

— Bakayım da söylerim, dedim.

Biliyordum nerede olduğunu. Evde piyanonun yanındaki raflarda. Akşam bakar, ertesi sabah söylerdim kendisine.

— Biliyordum yahu, dedi Jenny. Hepsini biliyordum.

Yine şöyle bir Humphrey Bogart'vari kabararak:

— Bana bak, dedim, müzikten mi konuşacaksın boyuna?

— Cenaze töreninden bahsedersem daha mı iyi?

Sözünü kestiğime pişman olmuştum.

— Hayır, dedim.

— O işi Phil'le konuştum, dedi. Dinliyor musun beni, Ollie?

Başımı öteye çevirmiştim.

— Evet Jenny, dinliyorum.

— Ona katolik usulü tören yaptırabileceğini söyledim. Senin itiraz etmeyeceğini söyledim. Okey?

— Okey! dedim.

— Okey, diye cevap verdi.

Hafif bir ferahlama duydum o andan sonra içimde. Zira artık ne söylersek söyleyelim, bundan daha kötüsü olamazdı.

Yanılıyormuşum meğer.

— Bana bak Oliver, dedi Jenny. Sesi o kızgın olduğu zamanlar gibi, ama yine de çok yumuşaktı. Kötü bir şey bu senin yaptığın. Vaz geç bundan.

— Ne yapıyorum ki ben?

— Suratında, sanki suç işlemiş gibi dolaşıyorsun. Ayıp bu, Oliver.

Yüzümün ifadesini değiştirmek için sahiden gayret sarfettim. Ama, yüz adalelerim donmuştu sanki.

— Kimsenin suçu yok bunda, Preppie, diyordu. Vaz geç onun için boyuna kendini suçlamaktan.

Hâlâ onun yüzüne bakmak istiyordum, gözlerimi hiç bir zaman ondan ayırmak istemiyordum çünkü. Ama, yine de bakışlarımı yere indirmek zorunda kaldım. Dehşetli utanıyordum, şimdi bile Jenny'nin kafamın içinden geçenleri olduğu gibi okumasından.

— Dinle Ollie, senden tek isteğim bu. Üst tarafı için, merak etmiyorum seni.

Mide boşluğumdaki şey yeniden kımıldamaya başladı. Okey demek için bile ağzımı açmaya cesaret ede-

miyordum. Hiç bir şey söylemeden Jenny'ye bakıyordum, o kadar.

— Bok yesin Paris, dedi birdenbire.

— Ne söylüyorsun?

— Bok yesin Paris de, müzik de, benden çaldığını sandığın bütün öteki saçmalıklar da. Hepsi vız gelir bana Preppie. İnanmıyor musun bana?

— Hayır, dedim, içimden gelerek.

— Def ol git öyleyse, dedi. Ölüm döşeğimde yanımda istemiyorum seni.

Ciddî söylüyordu. Jenny'nin ne zaman bir şeyi ciddî söylediğini bilirim. Yanında kalma iznini elde etmek için bir yalan kıvırmak zorunda kaldım.

— İnanıyorum sana, dedim.

— Hah, şimdi oldu, dedi. Şimdi senden bir şey istesem yapar mısın?

İçimdeki bir yerden beni ağlamaya zorlayan o dayanılmaz tazyik yükseldi yeniden. Ama, dayandım. Ağlamayacaktım. Sadece, -başımla evet işareti yaparak,- her istediğini yapmaya hazır olduğumu anlatacaktım Jenny'ye.

— Lütfen, çok kuvvetli sıkar mısın beni? diye sordu.

Elimi koluna koydum -ne kadar da incelmişti kolu, Allahım- ve sıktım azıcık.

— Öyle değil, Oliver, dedi. Öyle değil, sahiden sıkacaksın. Kollarının arasında.

Tüplere, müplere çok, çok dikkat ederek yatağa, yanı başına uzandım ve kollarımın arasına aldım onu.

— Teşekkür ederim, Ollie.

Son sözleri bu oldu.

22

Dışarı çıktığım zaman, Phil'i taraçada kim bilir kaçıncı sigarasını içerken buldum.

Yavaşça:

— Phil? dedim.

— Evet? Başını kaldırdı. Anladığıma göre biliyordu zaten.

Maddî bir teselliye ihtiyacı vardı besbelli. Yaklaşıp elimi omuzuna koydum. Ağlamaya başlamasından çekiniyordum. Bana gelince, aşağı yukarı emindim ağlamayacağımdan. Artık ağlayamazdım daha doğrusu. Geçirmiştim o safhayı.

Elini elimin üstüne koydu.

— Pişmanım, dedi, yarı anlaşılır bir sesle. Şimdi pişmanım... Sustu. Ben de bekledim. Acelemiz yoktu artık.

— Pişmanım Jenny'ye söz verdiğim için, senin yanında kendimi kapıp koyuvermeyeceğim diye.

Ve verdiği sözü yerine getirmek için, sevgiyle okşadı elimi.

Ama ben yalnız kalmak istiyordum. Hava almak, belki de biraz yürümek.

Aşağıda, hastahanenin büyük salonunda tam bir sessizlik vardı. Yalnız, yerdeki muşambanın üzerinde kendi topuklarımın çıkardığı ses geliyordu kulağıma.

— Oliver.

Durdum.

Babamdı bu. Müracaat yerindeki kadını saymazsak ikimizden başka kimse yoktu orada. Aslında, gecenin bu saatinde koca New York'da hâlâ ayakta olan çok az kişi vardı bizden başka.

Babamla karşılaşmaya gücüm yoktu. Dosdoğru kapıya yürüdüm. Ama bir saniye sonra sokakta, yanıbaşımda buldum onu yeniden.

— Oliver, dedi. Neye söylemedin bana?

Hava dehşetli soğuktu. Ama bir bakıma iyiydi bu. Zira öylesine uyuşmuştum ki bir şey hissetmek istiyordum. Babam hâlâ konuşuyor ve ben, soğuk rüzgâr suratımı kamçılarken, kımıldamadan olduğum yerde duruyordum.

— Haber alır almaz, atladım otomobile.

Paltomu almayı unutmuştum. Soğuk içime işlemeye başlıyordu. İyi, daha iyi.

— Oliver, dedi babam aceleci bir sesle. Bir yardımım dokunabilirse...

— Jenny öldü, dedim.

— Çok üzüldüm, diye mırıldandı.

Neden bilmem, Jennifer'in çok eskiden bana öğrettiği bir sözü tekrarladım, şimdi ölmüş olan güzel kızın:

«Aşk odur ki sonradan hiç bir şeye üzüldüğünü söylemez insan.»

Sonra, şimdiye kadar babamın önünde, hele kollarının arasında hiç yapmadığım bir şeyi yaptım. Ağladım.

AŞK HİKÂYESİ

ERICH SEGAL

Yirminci Yüzyılın en çok basılan, en çok okunan, en çok sevilen romanı.
«Sevenler, sevmiş olanlar ve yeniden sevmeyi umanlar için...»

10 lira